

Rakennushistoriaselvitys

Geologian tutkimuskeskus GTK

Otaniemi

2017

ark-byroo

Tilaaaja

Senaatti-kiinteistöt

Tilaaajan edustaja

Emmi Sihvonen, kiinteistökehityspäällikkö

Ohjausryhmä

Elisa El Harouny, Museovirasto, intendentti

Sirkkaliisa Jetsonen, Museovirasto, yliarkkitehti

Konsultti

Arkkitehtitoimisto ark-byroo Oy

Kustaankatu 3,

00500 Helsinki

www.arkbyroo.fi

info@arkbyroo.fi

010 2350 566

Työryhmä

Marianna Heikinheimo, projektijohtaja

Noora Laak

Anna Solin

Christian Anttonen, graafikko

Sami Heikinheimo, valokuvaaja

Etukannen kuva

GTK:n Espoon toimitalo, Otaniemi. Valokuvaaja: Erkki Halme. GTKA.

Suoritusajankohta

Huhtikuu–syyskuu 2017. Työ on luovutettu 8.9.2017.

© Arkkitehtitoimisto ark-byroo

ISBN 978-952-7239-30-8 (nide)

ISBN 978-952-7239-31-5 (.pdf)

Asiasanat

Geologian tutkimuskeskus, GTK, Geologinen tutkimuslaitos, Otaniemi, Kivimies, valtion virastotalo, toimistoarkkitehtuuri, Rakennushallitus, rakennushistoriaselvitys, RHS

Sisällys

1. Johdanto	4
1.1 Kohde	4
1.2 Tehtävä	5
1.3 Perustiedot	6
2. GTK:n toimitalon rakentaminen Otaniemeen	8
2.1 Otaniemen korkeakoulu- ja tutkimuskampuksen alkuvaiheet	8
2.2 Geologinen tutkimuslaitos	10
2.3 Päätöksenteko ja rakentaminen	12
2.4 Suunnittelijat	15
2.5 Suunnitteluratkaisu	16
3. GTK:n toimitalon laajennus vuonna 1968	26
3.1 Otaniemen laitosrakentaminen 1960-luvulla	26
3.2 Päätöksenteko ja rakentaminen	28
3.3 Suunnitteluratkaisu	30
4. GTK:n toimitalon laajennus vuonna 1985	34
4.1 Otaniemen laitosrakentaminen 1980-luvulla	34
4.2 Päätöksenteko ja rakentaminen	36
4.3 Suunnitteluratkaisu	37
5. Myöhemmät vaiheet	44
5.1 Toimitalon laajennus 2004	44
5.2 Muutokset toiminnassa	45
5.3 Muutoshistoria ja -kaaviot	47
6. Nykytila	50
6.1 Sisätilat	50
6.2 Ulkotilat	82
6.3 Pihapiiri	96
7. Yhteenveto	98
Lähteet	100
Liite	101
Rakennusluvut	101

Johdanto

1.1

Kohde

Etualalla 1987 valmistunut laajennus, takana toimitalon ensimmäisen rakennusvaiheen siipi, jossa sijaitsee laitoksen alkuperäinen pääsisäänkäynti. Kuvaaja Jari Väättäinen, 1989. GTKA.

Useassa vaiheessa rakentunut Geologian tutkimuskeskuksen, eli GTK:n, toimitalo on yksi Otaniemen suurimmista rakennuskokonaisuuksista ja edustaa kaikkia alueen huomattavia rakennusvaiheita.

Rakennus sijaitsee Otaniemen korkeakoulu- ja tutkimuslaitosalueen eteläosassa Kivimiehen alueella, jonne sijoitettiin alun perin pääasiassa Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen VTT:n rakennuksia. GTK:n toimitalo oli yksi alueen ensimmäisistä rakennuksista yhdessä tien toisella puolella sijaitsevan entisen Valtion palokoulun kiinteistön kanssa.

Rakennuskokonaisuuden vanhin osa vuodelta 1956 käsittää toisiinsa nivellyvät pohjois-eteläsuuntaiset, kuusikerroksiset toimisto- ja laboratoriosiiivet sekä matalamman, kivimuseolle ja henkilöstöravintolalle suunnitellun siiven. Toimitalon itäpuolella on lisäksi ensimmäiseen vaiheeseen kuuluva asuin- ja autotallirakennus. Rakennuskokonaisuutta jatkettiin edellisten toimistosiipien suuntaisella laajennusosalla, joka valmistui vuonna 1970. Molemmat rakennusvaiheet suunniteltiin rakennushallituk-

sessä virkatyönä. Näiden toimisto- ja laboratoriosii-
pien itäpuolelle rakennettiin lisärakennus vuonna 1985 arkkitehti Timo Jokisen suunnitelmien mukaisesti. Laajennus koostuu vanhojen rakennussii-
pien suuntaisesta korkeammasta osasta sekä sen poikki-
suuntaisesti asettuvasta matalammasta rakennussii-
vestä. Vuonna 2004 näitä viimeisen laajennusosan
tiloja järjesteltiin uudelleen, erityisesti pääaulan ja
siihen liittyvien tilojen osalta. Lisäksi rakennettiin
uusi auditorio sekä uusi henkilökuntaravintola.
Muutokset suunnitteli arkkitehti Jukka Turtiainen.

Näin on muodostunut yli 21 500 br-m² laajuinen
kokonaisuus. Ajantasa-asemakaavassa kiinteistö on
opetus- ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennus-
ten korttelialuetta, jolla ympäristön luonne säilytet-
tään (YO/s). Rakennuskokonaisuudessa toistensa
jatkeena olevat kaksi, vuosina 1956 ja 1970 valmis-
tuneet pitkäominaiset toimistosiivet on merkitty
suojeltaviksi sr-merkinnällä. Rakennus on palvellut
alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan näihin päi-
viin asti.

1.2

Tehtävä

Ortoilmakuva Kivimiehen alueella sijaitsevasta GTK:n toimitalosta vuonna 2013. Espoon karttapalvelu.

Selvitys kohdistuu Geologian tutkimuskeskuksen neljässä vaiheessa 1950–2000 -luvuilla rakennukseen toimisto- ja laboratoriokokonaisuuteen Otaniemen Kivimiehen alueen eteläosassa. Rakennus on palvellut alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan näihin päiviin asti. GTK:n valmistautuessa muuttamaan rakennuksesta Senaatti-kiinteistöt on ryhtynyt selvittämään mahdollisuuksia kohteen tulevalle käytölle. Tässä yhteydessä kokonaisuuden suojelutavoitteet on tarkistettava, jolle tämä selvitys antaa lähtökohdat.

Työssä on tarkasteltu GTK:n rakennuskokonaisuuden kehitysvaiheita ja niiden arkkitehtonisia ratkaisuja yhteydessä ympäröivän Kivimiehen alueen rakentumiseen. Ensimmäisen rakennusvaiheen osalta on esitelty myös rakennuttamisen taustalla olleet tarpeet, toiminnot ja organisaatiot. Kohteen muutosvaiheet on esitetty kirjallisen kuvailun lisäksi julkisivujen muutoskaavioiden ja asemapiirrosten tarkastelun kautta. Työhön on sisällytetty arkisto- ja kirjallisuustutkimusta, kenttätöitä ja eri lähteistä peräisin olevan tiedon yhdistämistä ja analysointia.

Valokuvien osalta merkittävin lähde oli Geologian tutkimuskeskuksen arkisto, josta löytyi muun muassa ensimmäisen rakennusvaiheen työmaan etenemistä esittelevä valokuva-albumi. Myös arkiston Hakku-tietokantaan siirretyt valokuvat olivat selvityksen kannalta erittäin hyödyllisiä. Tutkimuslaitoksen rakentamisvaiheita valottaneita doku-

mentteja löytyi niin GTK:n arkistosta kuin kansallisarkistostakin. Eri rakennusvaiheiden piirustuksia tutkittiin sekä Espoon rakennusvalvonnan arkiston, että Kansallisarkiston kokoelmista. Käytetyt lähteet käyvät ilmi lähdeluettelosta ja tekstissä on käytetty alaviitteitä.

Alueella on suoritettu kesäkuussa 2017 katselmus, jonka muistiinpanot on kirjattu raporttiin rakennusosakohtaisesti. Rakennukset ja piha-alueet on myös dokumentoitu valokuvaamalla. Valokuvien kuvauspaikat on merkitty pohjakaavioihin.

Selvitys on jäsennetty seitsemään lukuun. Ensimmäiseen lukuun on koottu kohteen perustiedot. Toisessa luvussa käsitellään Geologian tutkimuslaitoksen historiaa ja sen Otaniemen toimitalon ensimmäistä rakennusvaihetta. Kolmannessa ja neljännessä luvussa esitetään tutkimuslaitosrakennuksen myöhemmät rakennusvaiheet 1960- ja 1980-luvuilla. Viides luku käsittelee rakennuksen myöhempiä vaiheita ja sisältää muutoskaaviot. Kuudennessa luvussa on tarkasteltu kohteen nykytilaa rakennuksessa suoritettuihin katselmuksiin perustuen. Viimeisessä, seitsemännessä luvussa esitellään työn tuloksena syntynyt näkemys kohteen nykytilasta sen historiaa vasten peilattuna. Työn lopussa on lähdeluettelo ja liitteenä rakennuslupa-kronologia, joka on laadittu Espoon rakennusvalvonnan arkiston lupa-aineistojen perusteella.

1.3

Perustiedot

Ote ajantasa-asemakaavasta 10:42 GTK:n korttelinosan alueelta. Espoon karttapalvelu.

Geologian tutkimuskeskus

Rakennettu: 1955, laajennukset 1970, 1987 ja 2004

Rakennuttaja: Suomen valtio, rakennushallitus

Arkkitehti: Eva Larkka, rakennushallitus

Osoite: Betonimiehenkuja 4, Kivimiehentie 1

Kiinteistötunnus: 49-10-14-5

Kaupunginosa: 10, Otaniemi, Otnäs

Kortteli: 14

Tontti: 5

Pysyvä rakennustunnus: 1015723713

Laajuustietoja

Kerrosala yhteensä: 18 824 m² (autotalli 580 m²)

Bruttoala yhteensä: 21 677,7 m² (autotalli 751 m²)

Huoneistoala yhteensä: 134 m²

Tontin koko: 24 131 m²

Kerroksia: 6

Rakennusvaiheet¹

1954–1955 ”Sariola”, Rakennushallitus

1968–1970 ”Jatuli”, Rakennushallitus

1985–1987 ”Kaleva”, Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen

2003–2004 Auditorion ja ravintolan rakentaminen sekä aulatilojen laajentaminen, Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen

Käyttöhistoria

1956 – Geologinen tutkimuslaitos, vuodesta 1984 Geologian tutkimuskeskus

Omistus

1956 – Suomen valtio

¹ Siipien nimet Kauranne 2010, 47.

Asemakaavahistoria

Tontilla on voimassa asemakaava 10:42, joka on hyväksytty 5.4.2004. Kiinteistö on merkitty opetus- ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi, jolla ympäristön luonne säilytetään (YO/s). Rakennuskokonaisuuden vuosina 1953 ja 1968 valmistuneet siivet on merkitty suojeltaviksi merkinnällä sr. Tontin Tutkijanpolkuun rajoittuva pohjoisosa on merkitty luonnonmukaisena puistometsänä säilytettäväksi alueeksi. Tontin eteläosien viheralueet on merkitty puistomaisena säilytettäväksi alueiksi. Molemmilla alueilla avokalliot ja arvokas puusto on säilytettävä. Tontin kaakkoisosaan, nykyisen autotallin paikalle saa rakentaa uuden pysäköintilaitoksen, jossa saa olla neljä maanpäällistä ja kaksi maanalaista kerrosta.

Aikaisemmat asemakaavat

AK 10:32, vahvistettu 7.10.1999.

AK 10:14, vahvistettu 23.10.1984.

AK 10:9, vahvistettu 9.12.1981.

Rakennussuojelu

RKY

Otaniemen kampusalue on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY). Kivimiehen alue lukeutuu Otaniemen RKY-alueeseen kokonaisuudessaan. Alvar Aallon suunnittelemaa asemakaavaa tälle aikanaan Suomen laajimmalle korkeakoulu-, tutkimus- ja asuinalueelle pidetään yhtenä arkkitehdin onnistuneimmista töistä. Kaavalle leimallisia piirteitä ovat laajat avoimet viheralueet, maaston muotojen hyväksikäyttö sekä punatiiliset laitosrakennukset, jotka on ryhmitelty väljästi maastoon. Kampuksen ydinalueen muodostavat Teknillisen korkeakoulun entinen päärakennus, kirjasto ja niihin liittyvä keskusviheriö. Keskusta ympäröivien kampussolujen lisäksi alueella on kaksi ruutukaavamaiseen rakenteeseen perustuvaa laboratoriovyöhykettä: Puumies ja Kivimies. Keskeistä on Alvar Aallon laatiman asemakaavan toteutuneisuus Kivimiehen alueella.²

Päärakennus ja sen amfiteatterimainen luentosaliosa sekä kirjasto keskusviheriöineen muodostavat kampuksen kokoavan ja hallitsevan ydinalueen, jota ympäröivät ”kampussolut” laitos- ja laboratoriotiloineen. Nämä on ryhmitelty joko puikkomaisiksi rakennusrungoiksi yhdyskäytävineen tai viuhka-

maisiksi taloryhmiksi. Kaksi laajinta laboratoriovyöhykettä - Puumies ja Kivimies - levittäytyvät ruutukaavamaisiksi alueiksi. Autoliikenne kiertää puistoaukeiden jäsentämän kampusalueen ulkopuolella.

Asemakaavasuojelu

Ajantasa-asemakaavassa AK 10:42 kiinteistö on merkitty opetus- ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi, jolla ympäristön luonne säilytetään (YO/s).

Opetus- ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolla ympäristön luonne säilytetään. Alue on varattu korkeakoulun ja tutkimuslaitosten rakennuksia varten. Alueella sallitaan myös opetus- ja tutkimustoimintaan liittyvä pienimuotoinen tuotantotoiminta. Laboratorioita ja työhuoneita saadaan sijoittaa osaksi tai kokonaan maanpinnan yläpuolella olevaan tilaan. Uudisrakentamisen tulee sopeutua olevaan korttelirakenteeseen siten, että korttelin perusrakenne ja tärkeät näkyvät säilyvät. Uudisrakennusten tulee julkisivumateriaalin, muodon, värityksen ja jäsentelyn suhteen olla sopusoinnussa olevien rakennusten kanssa.

Rakennuskokonaisuuden vuosina 1953 ja 1968 valmistuneet siivet on merkitty suojeltaviksi merkinnällä sr.

Rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas rakennus. Maankäyttö- ja rakennuslain 57§:n 2 momentin nojalla määrätään, että rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat julkisivujen tai vesikaton rakennustaiteellista tai historiallista arvoa. Mikäli rakennus on aiemmin korjattu sen alkuperäistä ulkoasua muuttamalla, tulee korjaustyöt tehdä entistään tai muulla rakennuksen arkkitehtuuriin sopivalla tavalla.

² Otaniemen kampusalue RKY-kuvaus 2009.

GTK:n toimitalon rakentaminen Otaniemeen

2.1

Otaniemen korkeakoulu- ja tutkimuskampuksen alkuvaiheet

Helsingin Hietalahdessa toimineen Teknillisen korkeakoulun tilat olivat kärsineet pahoin talvisodan ja jatkosodan pommituksista. Korkeakoulu kärsi jo ennen sotia kroonisesta tilanpuutteesta, samoin läheisessä yhteistyössä sen kanssa toiminut Valtion teknillinen tutkimuslaitos. Tilakysymyksen ratkaisemisen lähtökohtana – pitkällisen komitea- ja valiokuntakäsittelyn päätteeksi – pidettiin mallia, jossa TKK, VTT sekä opiskelijoiden asuinkampus tulisi sijoittaa toistensa läheisyyteen. Kokonaisuuden katsottiin vaativan niin suuren maa-alueen, ettei sen sijoittaminen jo rakennettuun ympäristöön olisi mahdollista, vaan instituutioita varten tuli löytää rakentamatonta maa-alaa kaupungin läheisyydestä. Kolmesta mahdollisesta vaihtoehdosta, Vartiokylästä, Munkkiniemestä ja Otaniemestä valittiin lopulta vuonna 1948 viimeksi mainittu professori Otto-Iivari Meurmanin johtaman komitean suosituksesta. Eduskunnan hyväksyttyä ehdotuksen joulukuussa 1948, Valtio osti 108,5 hehtaaria käsittäneen Otaniemen kartanoalueen kauppakirjalla, joka päivättiin 15.1.1949.¹

Valtion hankkimaa aluetta kehittämään ja hallinnoimaan perustettiin Otaniemen hoitokunta, joka vielä vuoden 1949 tammikuussa julisti suunnittelukilpailun alueen asemakaavasta. Kilpailun voitti Alvar ja Aino Aallon ehdotus ”Ave Alma Mater, morituri te salutant”, jonka pohjalta aluetta ryhdyt-

tiin suunnittelemaan ja myöhemmin rakentamaan.²

Sodanjälkeistä kaupunkisuunnittelua leimasi viileä suhtautuminen vanhoihin kaupunkikeskustoihin, joita pidettiin epähygieenisinä ja ahtaina paikkoina. Ratkaisuna nähtiin uusien esikaupunkikeskusten – lähiöiden – rakentaminen luonnon läheisyyteen ja ajomatkan päähän työpaikoista. Suomessa yksi ideologian innokkaimmista kannattajista oli yhdyskuntasuunnittelun professori Meurman, joka oli vaikuttanut myös Otaniemen valintaan korkeakoulukokonaisuuden sijoituspaikaksi. Anglo-saksinen yliopistokampusmalli sopi hyvin yhteen uusien kaupunkisuunnittelun ihanteiden kanssa.³

Aallon kilpailuehdotuksessa Otaniemi oli jaettu modernistisen kaupunkisuunnittelun periaatteiden mukaisesti toiminnallisiin vyöhykkeisiin; asuminen, virkistys sekä opiskelu ja työskentely sijaitsivat kukin omalla alueellaan. Vyöhykkeet oli yhdistetty toisiinsa viheraluein, jotta liikkuminen alueella olisi miellyttävää. Autoliikenne erotettiin jalankulkuväylistä ja sijoitettiin kiertämään kampuksen reunoja myöten, jotta puistomaiset jalankulkureitit eivät katkeaisi. Alueen rakenne perustui pitkälti olemassa olleen Otaniemen kartanon vanhan kulttuurimaiseman säilyttämiseen: pelto- ja niittyaukeista suunniteltiin laajoja, avoimia nurmikenttiä ja rakennukset sijoitettiin puistomaisen metsän siimekseen. Vanhan

¹ Livady 2014, 16; Ruso ja Metsola 1964, 615.

² Luoto 2001, 211–212.

³ Penttilä 2008, 8.

Ote Otaniemen valtionalueen kokonaissuunnitelmasta vuodelta 1956. Valmiit rakennukset on illustraatioissa väritetty. 10.1.1956 Alvar Aalto. AAS.

Ilmakuva Kivimiehen alueesta vuodelta 1956. Metsän keskellä erottuvat Kivimiehentie varteen valmistuneet Valtion palokoulu ja Geologinen tutkimuslaitos sekä pohjoisempana yksi koetaloista. HRI.

kartanon päärakennuksen paikalle sijoitettiin Teknillisen korkeakoulun päärakennus.⁴ Korkeakoulurakennukset alueen keski- ja pohjoisosassa oli aseteltu viuhkamaisiin kokonaisuuksiin, siinä missä alueen eteläosan VTT:n alue perustui suorakulmaiseen koordinaatistoon. Otaniemen ensimmäinen maankäyttösuunnitelma, joka on päivätty marraskuulle 1949, vastaa kilpailuehdotuksessa esitettyä suunnitelmaa. Siinä Palopäälystökoulu on sijoitettu tulevalle tontilleen, samoin vastapäinen Geologian tutkimuslaitos. Suunnitelmaa muutettiin jonkin verran ennen kuin pääosaa TKK:n tai VTT:n rakennuksista ryhdyttiin toteuttamaan: asuinalueet keskitettiin Otaniemen pohjoisosaan ja alueen eteläisin osa-alue varattiin pääasiassa VTT:n tarpeisiin.

Maalaiskunnassa, jollainen Espookin vuoteen 1963 asti oli⁵, rakentaminen ei edellyttänyt asemakaavaa. Otaniemen rakentamista ohjasi maankäyttösuunnitelma, jonka hoitokunta oli tilannut ja jonka toteuttamista hoitokunta itse valvoi. Hoitokunta oli tässä suhteessa hyvin autonominen, tai ainakin riippumaton Espoon kaupunginhallinnosta.⁶

Korkeakoulu- ja tutkimuslaitosrakennusten rakentaminen käynnistyi kuitenkin hitaasti. Eräänlaisena esteenä oli vuosien 1954–57 niin kutsuttu arkkitehtilakko, jolloin Suomen Arkkitehtiliiton jäsenet kieltäytyivät työskentelemästä rakennushallitukselle, joka oli vastuussa VTT:n ja TKK:n rakennushank-

keista.⁷ Varsinainen ongelma oli kuitenkin valtionrahoitus, sillä rakentamismäärärahat osoitettiin vielä 1950-luvulla ensisijaisesti alkutuotannon tutkimukseen. Niinpä ensimmäiset korkeakoulualueelle valmistuneet rakennukset olivat puunjalostusosaston sahalaboratorio (1954) ja VTT:n vuoriteknillisen laboratorion ensimmäinen rakennusvaihe (1955).⁸

1950-luvulla toteutettuihin rakennuksiin kuului myös alkuperäiseen kilpailuohjelmaan sisällyttäneet Geologinen tutkimuslaitos sekä Valtion palokoulu, jotka valmistuivat alueen eteläosaan vuonna 1956. Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunta TKY puolestaan oli ryhtynyt toimiin opiskelija-asuntojen rakentamiseksi alueen pohjoisosaan. Olympiakiisoihin 1952 mennessä Teekkarikylässä oli valmiina Servin Mökki, Rantasauna sekä kolme asuntorakennusta.⁹ VTT:n ja TKK:n rakennusohjelmien toteuttaminen kääntyi kasvuun vasta vuoden 1960 jälkeen, jolloin valtion rakentamiseen myöntämät määrärahat vakiintuivat teknillisen opetuksen ja tutkimuksen tarvetta tutkineen komitean mietinnön sekä korkeinta valtiojohtoa myöten tehdyn vaikuttamistyön tuloksena.¹⁰

7 Lakon seurauksena Suomen Arkkitehtiliiton jäsenet eivät suorittaneet rakennushallituksen alaisia suunnittelutehtäviä, eivätkä hakeneet rakennushallituksen virkoja. Konflikti saatiin päättymään vuonna 1957 ja sen sovittamiseksi rakennushallitukseen perustettiin komitea ”lisätty rakennushallitus”, jolla oli huomattava asema kaavoitus- ja -suunnittelukysymyksissä. Järjestely jäi kuitenkin väliaikaiseksi. Hankonen 1994, 114–118; ks. myös Penttilä 2008, 10.

8 Penttilä 2008, 10–11.

9 Ruso ja Metsola 1964, 615.

10 Luoto 2001, 218; Ruso ja Metsola 1964, 615.

4 Penttilä 2008, 13.

5 Espoosta tuli vuonna 1963 kauppal ja vuonna 1972 kaupunki. Espoon historia.

6 Penttilä 2008, 16.

2.2

Geologinen tutkimuslaitos

Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalo Bulevardi 29:ssä oli suunniteltu asuinrakennukseksi, eikä työtiloja ollut riittävästi. Veikko Okko työhuoneessaan vuonna 1955. Kuvaaja Erkki Halme, 1955. GTKA.

Kalevi Virkkala ja Karl Mölder Bulevardi 29:n toimitalossa vuonna 1955. Kuvaaja Erkki Halme, 1955. GTKA.

Vuonna 1885 perustetun Geologisen toimiston¹¹ tehtäväkenttään kuului Suomen maaperän geologinen mittaus sekä malmien etsintä valtion ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Toimisto oli aloittanut toimintansa Polyteknillisen koulun päärakennuksessa Abrahaminkadulla ja muuttanut sittemmin vuonna 1897 valtion hankkimaan viereiseen rakennukseen Bulevardi 29:ään. Geologinen toimisto jakoi alun perin asuinikäytössä olleen rakennuksen teollisuushallituksen ja maanviljelyshallituksen kanssa.¹² Toimintakentän ja henkilökunnan määrän kasvaessa laitos sai Bulevardi 29 rakennuksen kokonaan omaan käyttöönsä, mutta jo 1930-luvulla toimitilat todettiin liian pieniksi. Asunnoiksi suunnitellut, puulämmitteiset tilat soveltuivat huonosti tieteelliseen toimintaan ja laboratoriokäyttöön. Lisäksi rakennuksesta oli jouduttu ottamaan käyttöön kaikki tilat mukaan lukien kostea kellari ja huonosti eristetty ullakko.¹³ Tilanpuutteen vuoksi Geologinen toimisto joutui hajauttamaan toimintoja useaan eri osoitteeseen Helsingissä: valtaosa labora-

toriotiloista sijaitsi Eteläesplanadi 10:ssä ja jalometallilaboratorio Teknillisen korkeakoulun pohjakerroksessa. Lisäksi varastotiloja oli jouduttu sijoittamaan Pasilaan ja Helsingin maalaiskuntaan, nykyisen Vantaan kaupungin alueelle.¹⁴

1930- ja 1940-luvuilla Geologiselle toimikunnalle, kuten laitoksen virallinen nimi tuolloin kuului, etsittiin sopivaa toimitilaa Helsingin keskustasta ja sen tuntumasta.¹⁵ Suunnitelmat kariutuivat vanhojen kiinteistöjen korjauskustannuksiin, jotka olivat välttämätön menoerä erityisesti laboratoriotoiminnan teknisten tarpeiden vuoksi.¹⁶ Geologisen toimikunnan tilakysymys liittyi kiinteästi myös vieressä sijainneeseen Teknilliseen korkeakouluun, joka kärsi niin ikään tilan puutteesta. Korkeakoulu olisi mielellään ottanut Bulevardi 29:n rakennuksen omaan

11 Yksikkö tunnettiin vuosien 1885–1946 välillä useilla eri nimillä: Geologinen komisioni, toimisto, toimikunta ja lopulta tutkimuslaitos vuonna 1946. Virkkala 1986, passim.

12 ark-byroo 2015, 29–30.

13 Kauranne 2010, 40.

14 Muistio geologisen tutkimuslaitoksen toimitalon rakentamisesta vuosina 1953 ja 1954. Ca:4 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

15 Ehdokkasiin kuuluivat mm. vuonna 1933 luonnontieteellinen valtion museo sekä kymmenen vuotta myöhemmin Fabianinkatu 26 ja Vuorikatu 5. Laitakari, Aarne. 25.1.1943. Kirje kauppa- ja teollisuusministeriölle. Id GTK:n rakennuspiirustuksia ja asiapapereita. GTKA.

16 Esim. Huttunen, Erkki. 29.3.1947. Kiinteistöjen Fabianinkatu 26 ja Vuorikatu 5 arviointi. Kirje Kauppa- ja teollisuusministeriöön. GTKS.

Birger Wiik Otaniemen uuden toimitalon laboratoriossa 1950- ja 1960-luvun taitteessa. Kuvaaja: Erkki Halme. GTKA.

Birger Wiik laboratoriossa. Kuvaaja: Erkki Halme. GTKA.

käyttöön tai käyttänyt sen tontin omien toimintojensa laajentamiseen.¹⁷ Laitoksen johtaja, Aarne Laitakari lähestyi 1950-luvun alussa kauppa- ja teollisuusministeriötä usein tiukkasanaan kirjain:

*Minkäänlaisen työn järkiperaistaminen ei ole näissä oloissa mahdollista puhumattakaan siitä, että arkisto ja julkaisuvarasto on säilytettävä palovaarasta huolimatta lämmitettävissä huoneissa ja että laboratorioiden ilmanvaihtoa ei voida tyydyttävästi järjestää.*¹⁸

Kysymys laitoksen toimitilasta liikahti kohti ratkaisua, kun tontti Geologisen tutkimuslaitoksen toimitaloa varten sisällytettiin Otaniemen valtionalueen yleisohjelmaan, jonka laati vuonna 1949 kilpailuvoiton pohjalta arkkitehti Alvar Aalto. Valtioneuvosto vahvisti 10.11.1949 maankäyttöohjelman, jossa Geologiselle tutkimuslaitokselle oli varattu alue niin kutsutun Tykkietien (nykyinen Miestentie) varrelta valtionalueen eteläosasta. Sijaintiin oltiin varsin tyytyväisiä, sillä lähinnä Helsinkiä sijain-

neilla alueilla tiepohjat olivat valmiiksi tukevat ja rakentamaan päästäisiin nopeammin kuin alueen muissa osissa. Vuoden 1949 lopussa uuden toimitilan rakentaminen vaikutti olevan jo lähellä: ensimmäisiä piirustuksia valmisteltiin rakennushallituksessa rakennusneuvos Pernajan sekä arkkitehti Schroderuksen voimin ja Otaniemen hoitokunnan jäsen Reino R. Lehto lupasi, että Geologisen tutkimuslaitoksen rakennus olisi ensimmäisellä kiireellisyyssijalla rakentamisjärjestyksessä.¹⁹ Toimitalon rakentamisen esteeksi muodostui kuitenkin rahoituksen puute, kuten koko Otaniemen valtionalueen rakentamisen käynnistämisessä. Geologinen tutkimuslaitos esitti uudisrakennuksen rakentamiseen käytettävää määrärahaa vuosien 1949–1952 menoarvioehdotuksissaan ilman menestystä.²⁰ Vuoteen 1953 mennessä Geologisen tutkimuslaitoksen Otaniemen tontille oli rakennettu vain kaksi pientä puurakennusta, jotka toimivat väliaikaisena varastona sekä spektrografisen kuvauksen toimipisteinä.²¹

17 Laitakari, Aarne. 25.1.1943. Kirje kauppa- ja teollisuusministeriölle. Id GTK:n rakennuspiirustuksia ja asiapapereita. GTKA.

18 Muistio Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalon rakentamisesta vuosina 1953 ja 1954. Ca:4 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

19 Lehto, Reino R. 23.11.1949. Geologisen tutkimuslaitoksen huoneistokysymyksen nykyvaihe. Id GTK:n rakennuspiirustuksia ja asiapapereita. GTKA.

20 Geologisen tutkimuslaitoksen menoarvioehdotus vuodelle 1953. Ca:4 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

21 Laitakari, Aarne, 1954. Vuosikertomus Geologisen tutkimuslaitoksen toiminnasta 1953. Ca:5 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

2.3

Päätöksenteko ja rakentaminen

Työmaakokous 18.3.1955. Edestä vasemmalta: insinööri Syväjoki, sisustusarkkitehti Valve, professori Pernaja, insinööri Siikarla, professori Laitakari (pöydän päässä), rakennusmestari Paakki, professori Kuuskoski, työnjohtaja Forsman, insinööri Gadding, insinööri Sundqvist ja rakennusmestari Louhi. Kuvaaja: Veikko Räsänen. GTKA.

Geologisen tutkimuslaitoksen vastatuudessa olleen toimitalohankkeen edistämiseksi valjastettiin vuonna 1952 ylin valtiojohto, kun laitoksen johtaja Aarne Laitakari yhdessä vuorineuvos Mäkisen kanssa järjesti tapaamisen presidentti Paasikiven kanssa.²² Hänen avullaan rahoitus lopulta järjestyi ja eduskunta osoitti Otaniemeen rakennettavalle toimitalolle vuoden 1953 menoarviossa 100 miljoonan markan määrärahan. Rakentaminen viivästyi vielä kerran, kun luvatut varat myönnettiin käytettäväksi vasta vuoden 1954 aikana.²³ Tiukka taloustilanne vaikutti myös rakennuksen tilaohjelmaan, johon tuli kauppa- ja teollisuusministeriön mukaan sijoittaa vain välttämättömät tilat huomioiden, että

rakennusta voitaisiin myöhemmin taloustilanteen helpottuessa laajentaa.²⁴

Rakennustyöt aloitettiin syyskuun alussa 1954 ja peruskiven juhlallinen lasku 17.11.1954 uutisoitiin laajasti maan suurimmissa sanomalehdissä.²⁵ Harjannostajaisia juhlittiin jo helmikuussa 1955, hieman yli viisi kuukautta rakennustöiden aloituksen jälkeen. Rakennustoimikuntaan kuuluivat Aarne Laitakari puheenjohtajana sekä jäseninä Antero Pernaja ja Toivo Siikarla.²⁶ Rakennuksen suunnit-

²² Virkkala 1986, 53; Kauranne 2010, 40.

²³ Laitakari, Aarne, 1954. Vuosikertomus Geologisen tutkimuslaitoksen toiminnasta 1953. Ca:5 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

²⁴ Muistio Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalon rakentamisesta vuosina 1953 ja 1954. Ca:4 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

²⁵ Laitakari, Aarne, 1955. Vuosikertomus Geologisen tutkimuslaitoksen toiminnasta 1954. Ca:5 Hallituksen pöytäkirjat. KA. Sanomalehdistä ks. Huvudstadsbladet 18.11.1954; Helsingin Sanomat 18.11.1954 ja Uusi Suomi 18.11.1954. Ea:18 Lehtileikkeet. KA.

²⁶ Geologisen tutkimuslaitoksen peruskiven lasku suoritettiin eilen Otaniemen alueella. Uusi Suomi 18.11.1954. Ea:18 Lehtileikkeet. KA.

Ulkoseinän muurausta Geologisen tutkimuslaitoksen rakennustyömaalla 8.11.1954. Kuvaaja: Veikko Räsänen. GTKA.

Kattotiilen ladontaa 9.5.1955. Kuvaaja: Veikko Räsänen. GTKA.

teluvaiheessa rakennustoimikuntaa oli johtanut arkkitehti Yrjö Laine.²⁷ Rakennustyöt etenivät niin vauhdikkaasti, että Geologisen tutkimuslaitoksen hallituksen täytyi anoa maaliskuussa 1955 lisärahoitusta rakennustöiden jatkamiselle, sillä rakentamisen määrärahat oli jaettu useammalle vuodelle.²⁸

Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalo valmistui vuoden 1955 lopulla, mutta rakennuksen käyttöönoton vaatimien laitteiden valmistuminen pitkitti muuttoa Bulevardilta aina kesäkuuhun 1956 asti.²⁹

Geologisen tutkimuslaitoksen muutto Otaniemen toimitaloon oli valmis kesäkuun lopussa 1956₃₀ ja rakennus vihittiin käyttöön 29.11.1956.³¹ Sariolaksi ristitty rakennus täyttyi heti muuton yhteydessä, kun Geologisen tutkimuslaitoksen eri toimipisteisiin hajautetut yksiköt kerättiin saman katon alle.³²

27 Laitakari, Aarne, Harjannostajaispuhe, 1955. Id GTKA.

28 Muistio Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalon rakentaminen. 14.3.1955. Ca:6 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

29 Laitakari, Aarne, 1956. Vuosikertomus Geologisen tutkimuslaitoksen toiminnasta 1955. Ca:6 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

30 Geologisen tutkimuslaitoksen hallituksen pöytäkirja 2.7.1956. Ca:6 Hallituksen pöytäkirjat. KA.

31 Virkkala 1986, 55.

32 Virkkala 1986, 53.

Geologisen tutkimuslaitoksen uuden toimitalon vihkiäiset 29.11.1956. Kuva on otettu kaksikerroksisessa Kivimuseo-siivessä. Kuvaaja: Erkki Halme. GTKA.

Geologisen tutkimuslaitoksen johtaja, rakennustoimikunnan puheenjohtaja, professori Aarne Laitakari laskemassa kuparilieriöön suljetun peruskirjan muurattavaksi peruskiveen 17.11.1954. Kuvaaja: E. Halme. GTKA.

Näkymä työmaan pohjoispäästä katsoen lokakuussa 1954. GTKA.

Näkymä työmaalle lännestä lokakuussa 1955. Etualalla Kivimies-hentien varteen rakennettu työmaaparakki. GTKA.

2.4

Suunnittelijat

Eeva Larkan rakennushallituksessa suunnittelema Riihimäen tyttölyseo (nykyinen Karan koulu) valmistui vuonna 1956. Karan koulun arkisto.

Geologisen tutkimuslaitoksen suunnitteluprosessi aloitettiin jo pian Otaniemen valtionalueen maankäyttösuunnitelman tultua hyväksytyksi loppuvuodesta 1949. Ensimmäiset luonnokset laativat rakennushallituksessa rakennusneuvos Antero Pernaja ja arkkitehti Schroderus. Suunnittelussa olivat myöhemmin mukana myös rakennusosaston johtaja, rakennusneuvos Georg Wigström sekä Martti Melakari. Rakennushankkeesta kertovissa sanomalehtiartikkeleissa Geologisen tutkimuslaitoksen arkkitehdiksi mainitaan kuitenkin Eva Larkka, joka myös allekirjoitti lupapiirustukset.

Eva Larkka (o.s. Bask, 1913–2009) valmistui ylioppilaaksi Haminan yhteislyseosta vuonna 1931. Hän opiskeli Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosastolla, josta valmistui vuonna 1938. Hänen diplomityönsä oli modernistinen liiketalosuunnitelma Helsingin Kaisaniemeen. Larkka toimi rakennushallituksen ylimääräisenä arkkitehtina vuosina 1951–1955, jonka jälkeen hän siirtyi Helsingin kaupungin rakennusviraston talonrakennusosastolle (1955–1977).³³ Larkan töihin lukeutuvat muun muassa Riihimäen tyttölyseo (nykyinen Karan yläaste) vuodelta 1956 sekä Helsingin Alppilaan rakennettu Andra svenska lyceum (nykyinen Åshöjdens grundskola) vuodelta 1957. Eva Larkka oli myös naisarkkitehtien Architecta-järjestön kunniajäsen.

³³ Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 1982, 481.

Hankkeen suunnittelijat ja urakoitsijat³⁴

Rakennussuunnittelu:

Arkkitehti Eva Larkka, rakennushallitus

Lujuuslaskelmat:

Rakento Oy (Helsingin Sanomat 12.2.1955)

Sähkösuunnitelmat:

Insinööritoimisto R. Mäenpää

Vesi- ja lämpösuunnitelmat:

Insinööritoimisto J. Saarto

Viemärisuunnitelmat:

Diplomi-insinööri P. Hyömäki

Ilmastointi- ja tuuletussuunnitelmat:

Insinööri W. Åkermarck

Pääurakoitsija:

Arvi Ahti Oy

Aliurakoitsijat:

Vesi ja Lämpö Oy

Sähkö Oy Hedengren

Aerator Oy

Vesto Oy

³⁴ Laitakari, Aarne, Harjannostajaispuhe, 1955. Id GTKA.

2.5

Suunnitteluratkaisu

GTK:n toimitalo vuonna 1956. Kuvaaja: Erkki Harlme. GTKA.

Rakennuksen pääpiirustukset on päivätty 9.4.1953. Ne on allekirjoittanut Eva Larkka ja hyväksynyt Georg Wigström sekä Martti Melakari.

Ensimmäinen rakennusvaihe 1954–1956 koostui kahdesta tontin länsilaitaan sijoitetusta kuusikerroksisesta, pohjois-eteläsuuntaisesta rakennusosasta, jotka niveltäytyvät kulumistaan toisiinsa sekä kaksikerroksisesta kivimuseosiivestä, joka sijoitettiin Kivimiehentien puolelle pitkien toimistosiipien vastaisesti. Pitkänomainen autotallirakennus, joka sisälsi myös työnjohtajan asunnon, sijoitettiin tontin itäosaan. Punatiilisissä rakennuksissa oli räystäätön, tiilillä katettu loiva satulakatto. Päärakennuksen kaksi alinta kerrosta oli varattu varasto- ja arkistokäyttöön. Toiseen kerrokseen sijoitettiin hallinnollinen toimisto, kirjasto sekä piirtämö ja 3.-6. kerrokseen tutkimuslaitoksen eri osastot. Matalan

siiven kellarikerrokseen sijoitettiin polttoainevarasto, maantasokerrokseen yleisölle avoin kivimuseo ja sen yläpuolelle tutkimuslaitoksen henkilökuntaravintola ja kokoushuone.³⁵

Rakennuksen pääsisäänkäynti sijoitettiin toimitalon itäjulkisivulle, siipien yhtymäkohdan tuntumaan. Sisäänkäynnin järjestäminen korttelialueen sisäosan puolelta johtui ilmeisesti pysäköintialueen sijainnista. Yleisölle tarkoitettu Kivimuseon sisäänkäynti puolestaan sijoitettiin museosiiven päähän Kivimiehentien puolelle. Näin rakennuksen eri käyttäjäryhmät erotettiin omille puolilleen rakennusta.

³⁵ Geologinen tutkimustyö parantaa koko maamme taloutta. Suomen Sosialidemokraatti. 30.11.1956. Ea:19 Lehtileikkeet. KA.

Kuvia Geologian tutkimuslaitoksen uuden toimitalon tiloista 1950- ja 1960-lukujen taitteesta. Kuvissa näkyy rakennuksen alkuperäistä kalustusta, Kivimuseon tilajärjestelyt, kartan piirtämishuone sekä laboratoriotiloja. Ikkunoista näkyy tutkimuslaitosta ympäröinyt tiheä metsä. GTKA.

Rakennuksen ulkohahmo

Rakennuksen ulkohahmo suunniteltiin hyvin hillityksi, lähes laatikkomaiseksi. Rakennuksen sokkeli valettiin betonista. Puhtaaksimuurattuja punatiilisiä julkisivuja rytmittivät tasavälein sijoitetut suorakulmionmalliset kaksinkertaiset, sisäänaukeavat kaksipuitteiset puuikkunat. Sekundääriseen porrashuoneen kohdalle sijoitettiin leveämmät kaksipuitteiset ikkunat. Siipien päätyihin sijoitettiin suuremmat nelipuitteiset ikkunat tuomaan valoa keskikäytävälle. Rakennuksen etelä- ja pohjoispäässä nämä suuret ikkunat laajenivat ”ikkunaoviksi”, eli ranskalaisen parvekkeen tyyppisiksi ikkunoiksi. Kivimuseosiiven leveät ikkunat puolestaan sommiteltiin nauhamaisiin kenttiin. Lisäksi aputilojen kohdille sijoitettiin pieniä yksipuitteisiä ikkunoita ja aksentteina julkisivussa käytettiin lasitiiliyksityiskohtia. Kaikki ulko-ovet olivat teräs-lasiovia tammin lasilistoin. Rakennuksen sisäänvedettyä pääovea ympäröi lisäksi teräs-lasiseinä ja sen seinustat olivat ristiinhakattua harmaata graniittia, samoin pääsisäänkäynnille johtavat portaat.

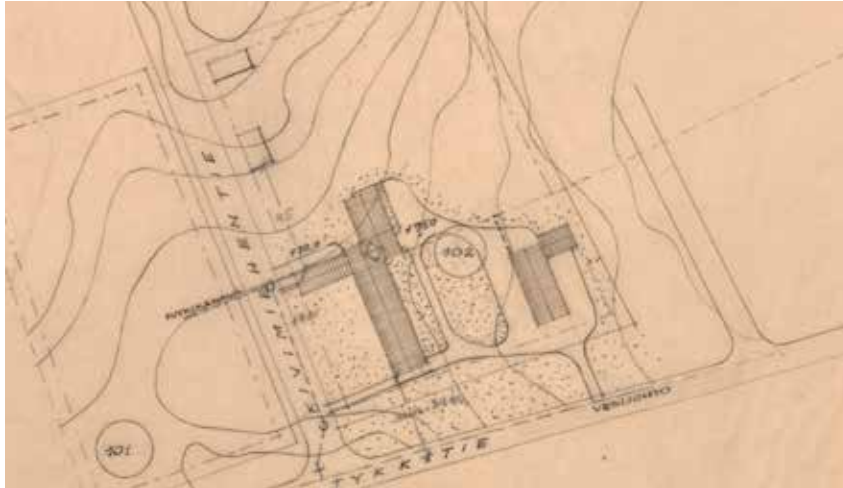
Rakennuksen sisätilat ja pohjaratkaisu

Toimitalon pohjaratkaisu oli varsin taloudellinen – rakennukseen ei suunniteltu tilavia auloja tai korkeita huonetiloja. Rakennuksen suurimmat yhte-

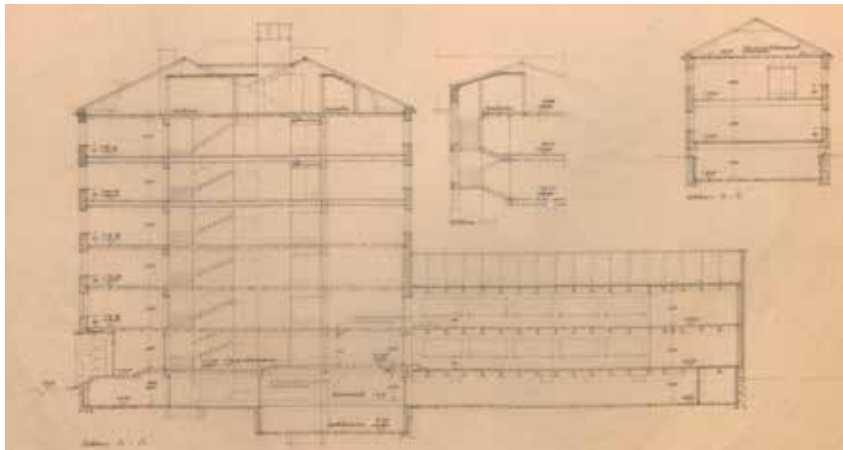
näiset tilat sijoitettiin matalaan siipeen, jossa toimi Kivimuseo ja sen yläkerrassa henkilökuntaravintola, jota saatettiin käyttää myös juhlatilaisuuksissa. Korkeiden, pohjois-eteläsuuntaisten siipien pohjakaava perustui keskikäytävään, johon tuli luonnonvaloa käytävien päätyihin sijoitettujen ikkunoiden välityksellä. Toimitalon pääporras sijoitettiin siipien nivelosaan siten, että kolmivartinen porras kiersi teräsverkolla porrashuoneesta erotettua hissikuilua. Tutkimuslaitoksen käytävien varsille sijoitettiin erikokoiset tilat, kuten toimistohuoneet, kartanpiirtohuoneet ja laboratoriot, joista pienimmät olivat pituudeltaan yhden ikkunanmitan ja suurimmat piirustussalit neljän ikkunanmitan tiloja. Huonetilojen lattiat päällystettiin raidallisella linoleummatolla ja kerroskäytävät kumimatoilla.³⁶ Sisäovet olivat koivuvanerista valmistettuja huullettuja laakaovia. Koneellista ilmanvaihtoa vaativat laboratoriotilat sijoitettiin viidenteen ja kuudenteen kerrokseen. Näissä kerroksissa keskikäytävällä oli alaslaskettuun betonilaattaan integroitu poistohormi, johon huoneiden poistoilma vetokaappien välityksellä johdettiin.³⁷

³⁶ Rakennustyöselityksessä linoleum-matto määritellään Jaspé-tyypiksi. Rakennustyöselitys, 26–27. GTKA.

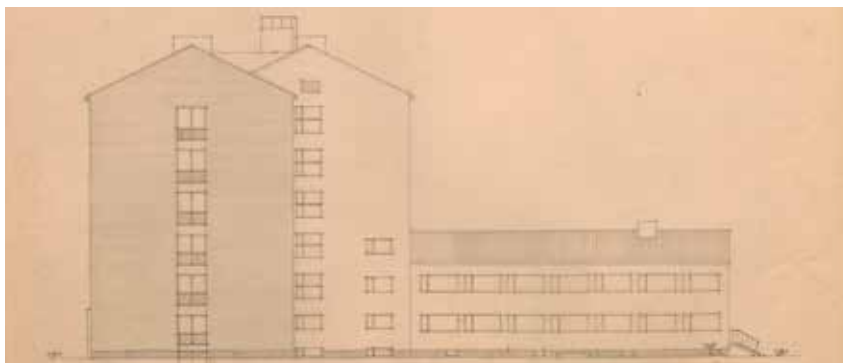
³⁷ Rakennustyöselitys, 34. GTKA.

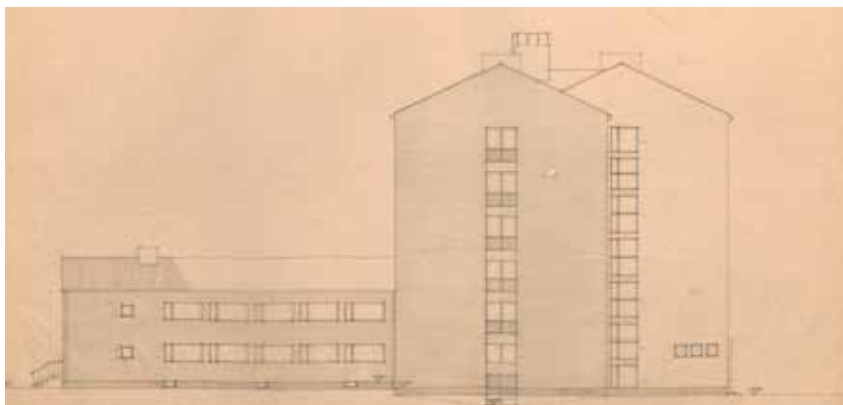
Asemapiirros. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

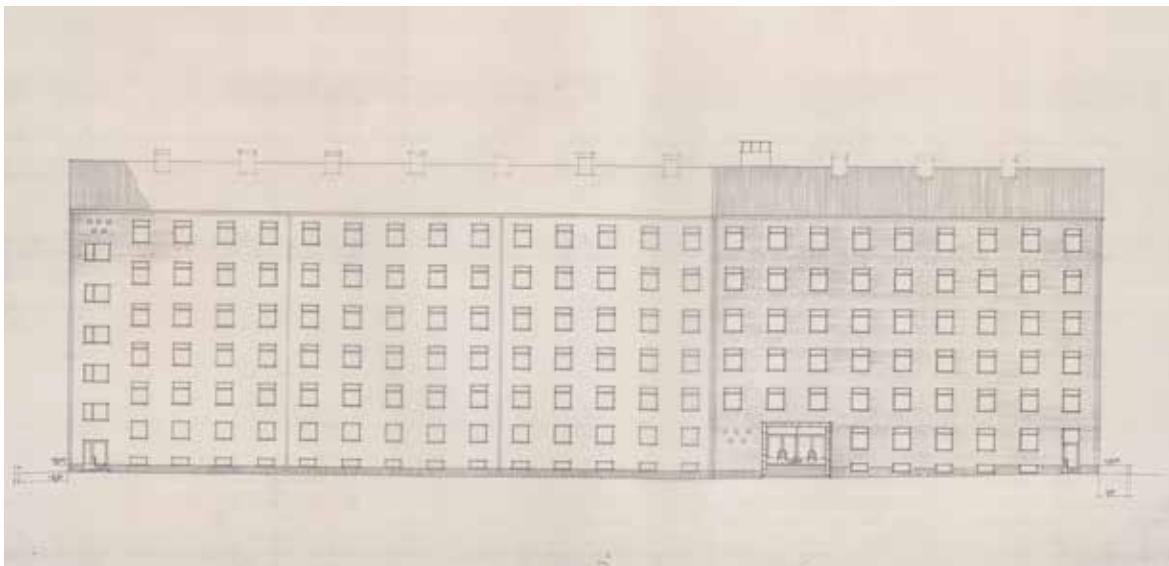
Leikkauspiirustus. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

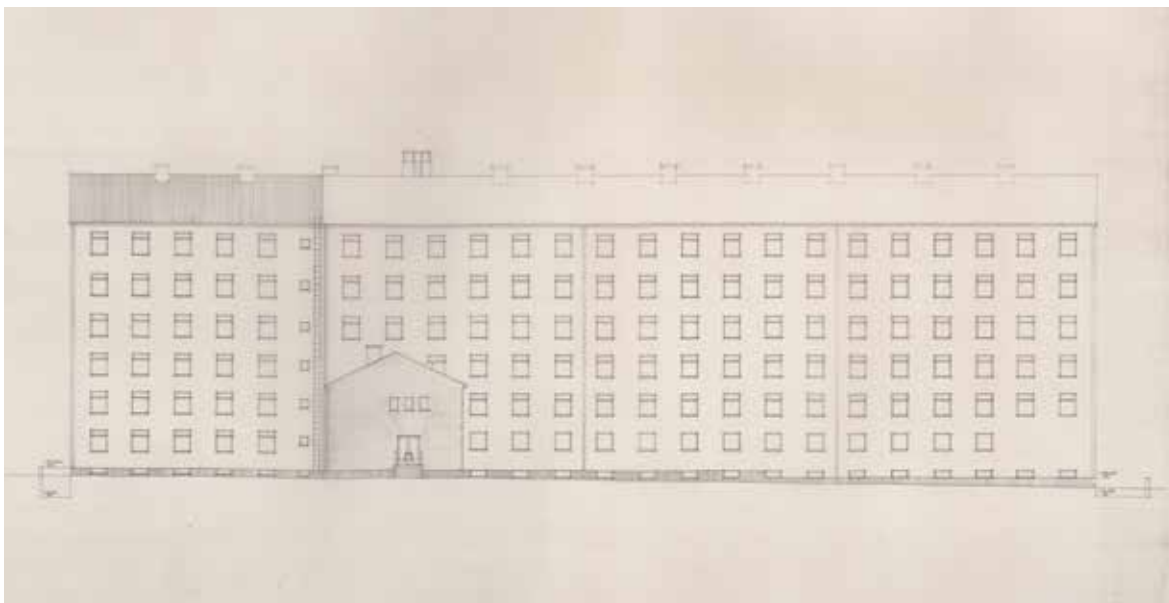
Pohjoisjulkisivu. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

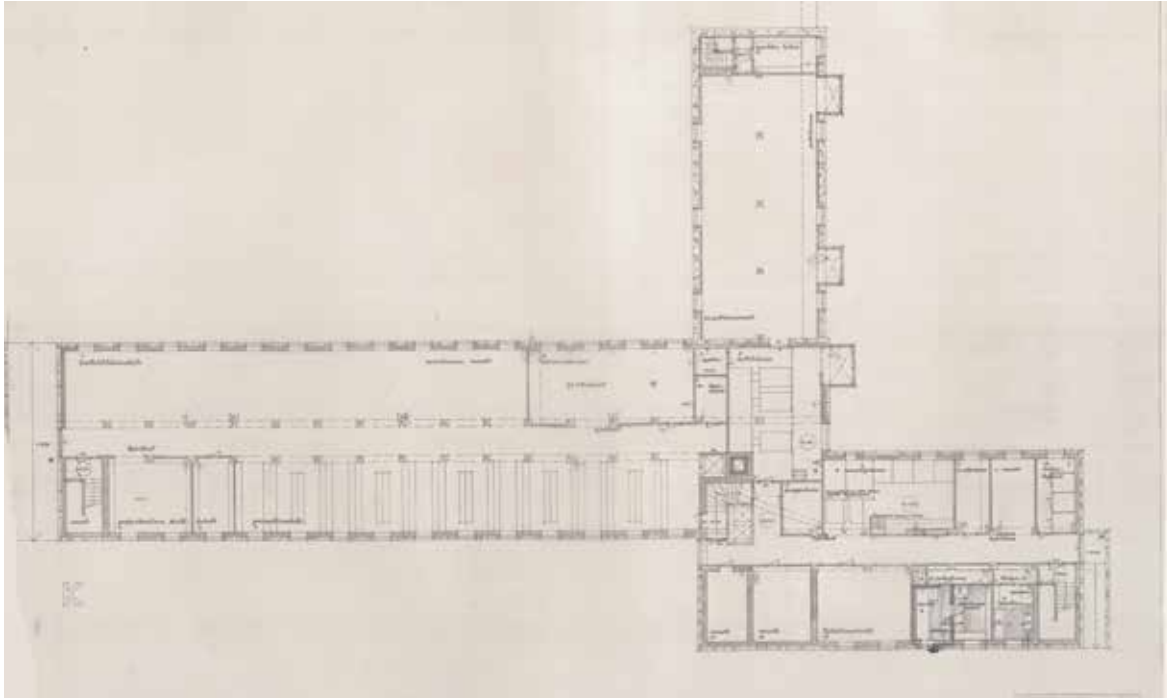
Eteläjulkisivu. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

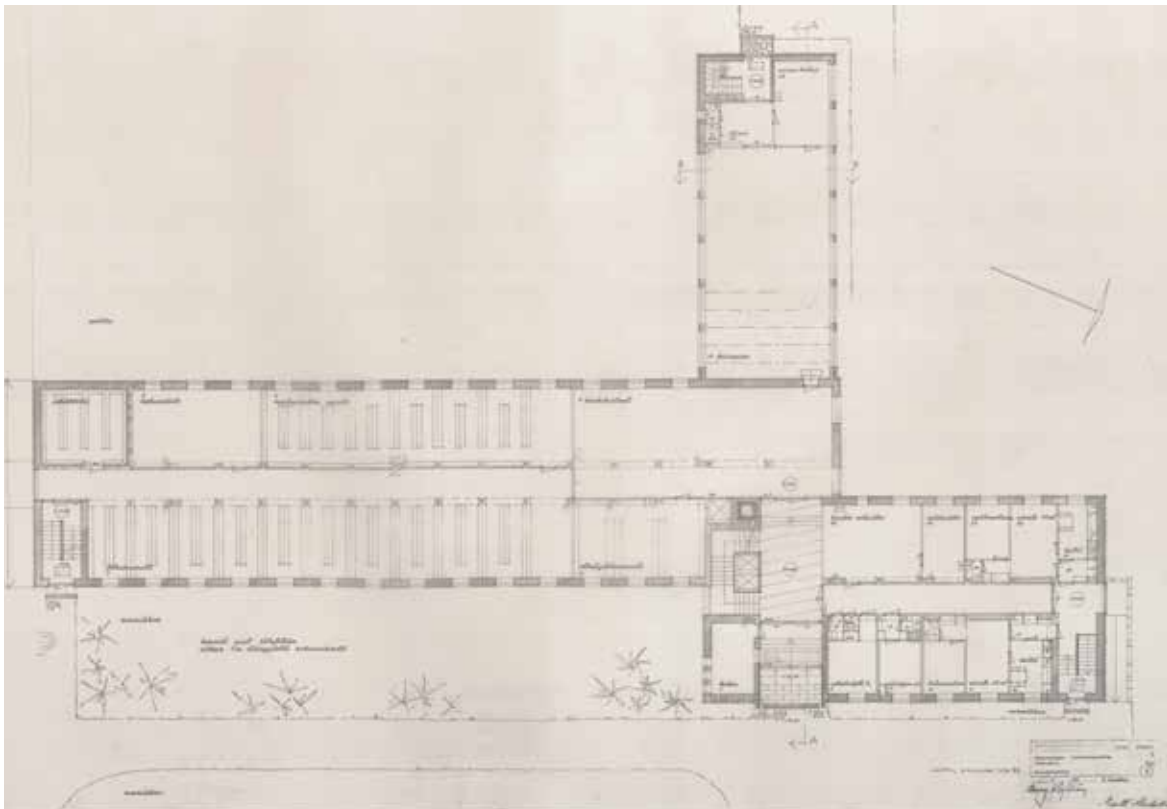
Itäjulkisivu. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

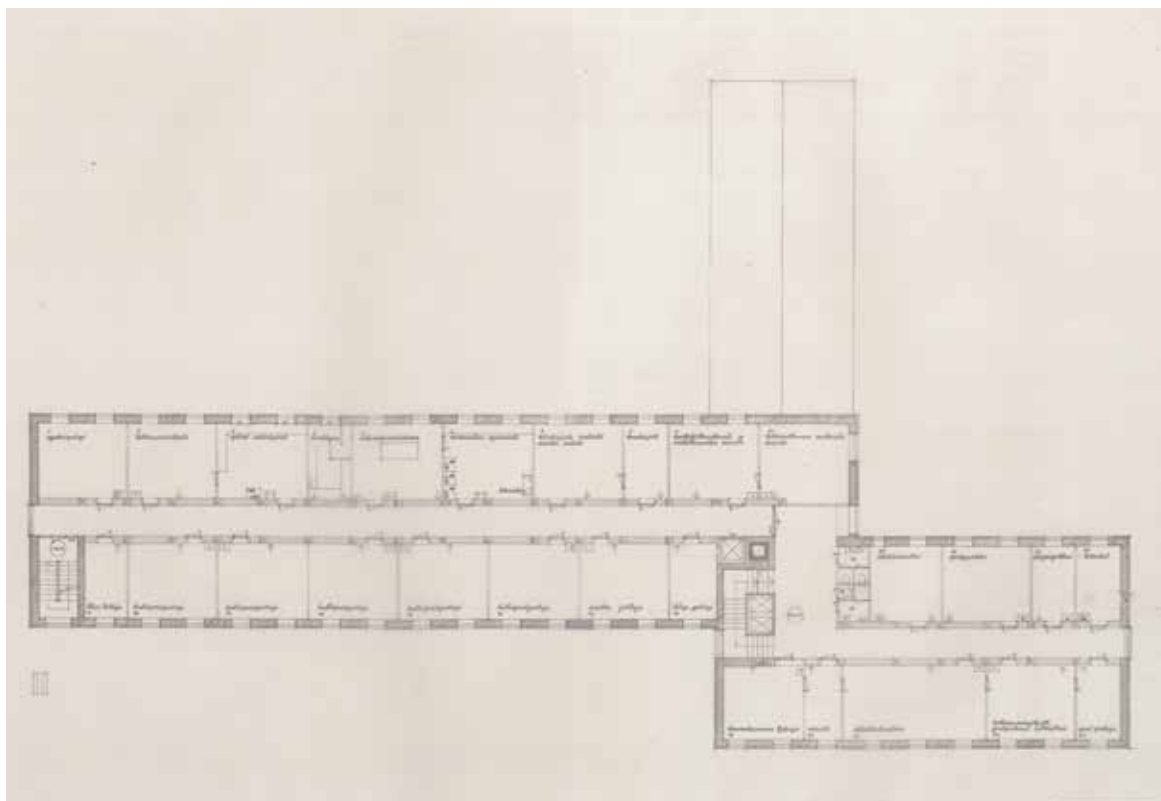
Länsijulkisivu. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

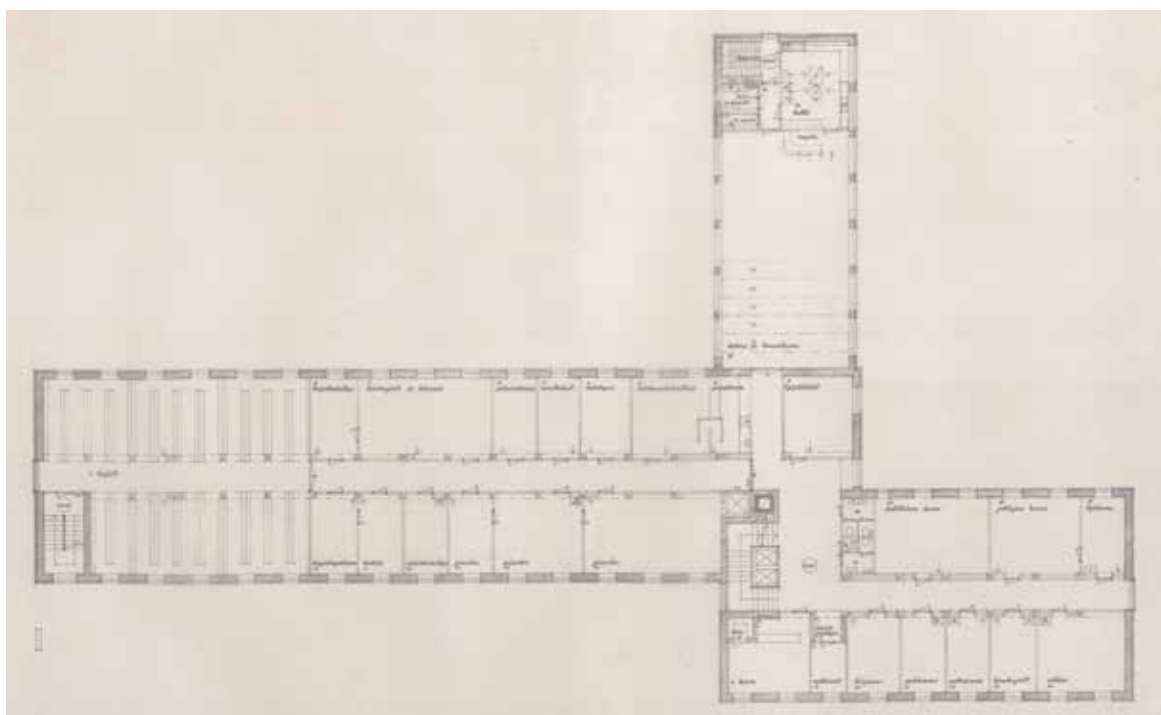
Kellarikerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

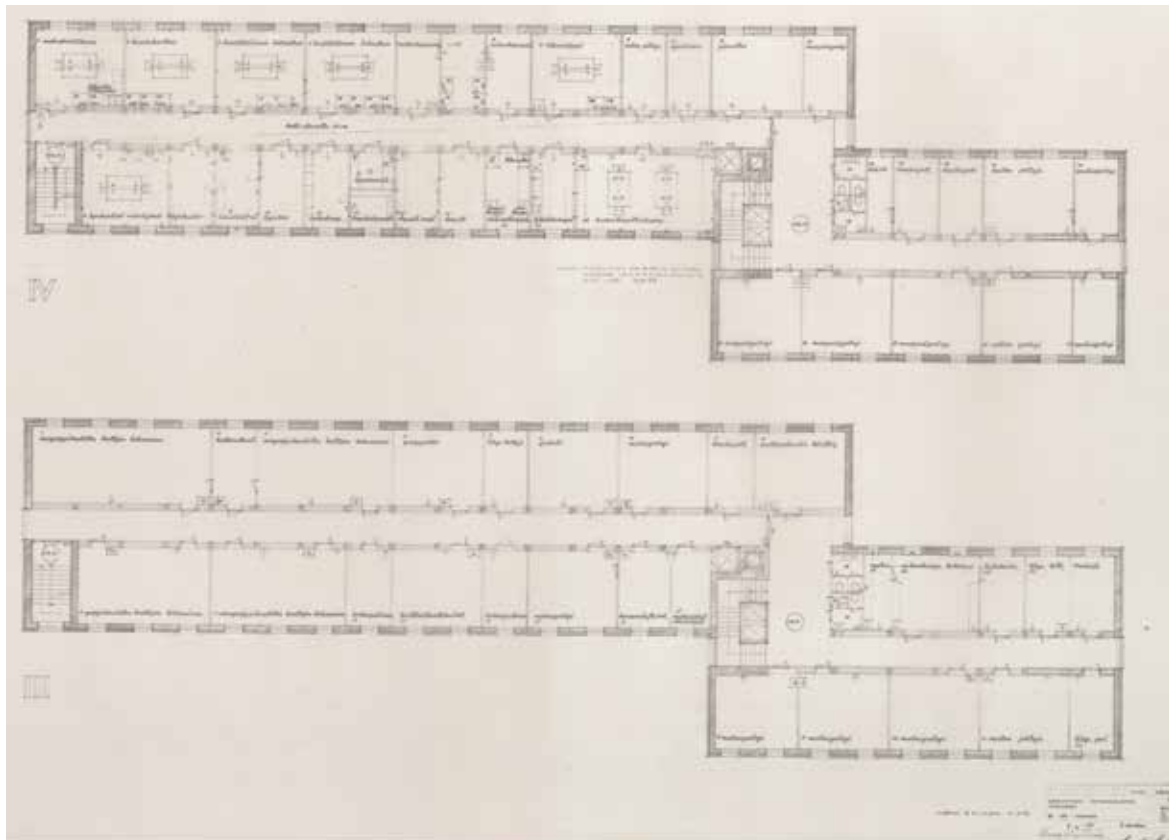
Ensimmäisen kerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

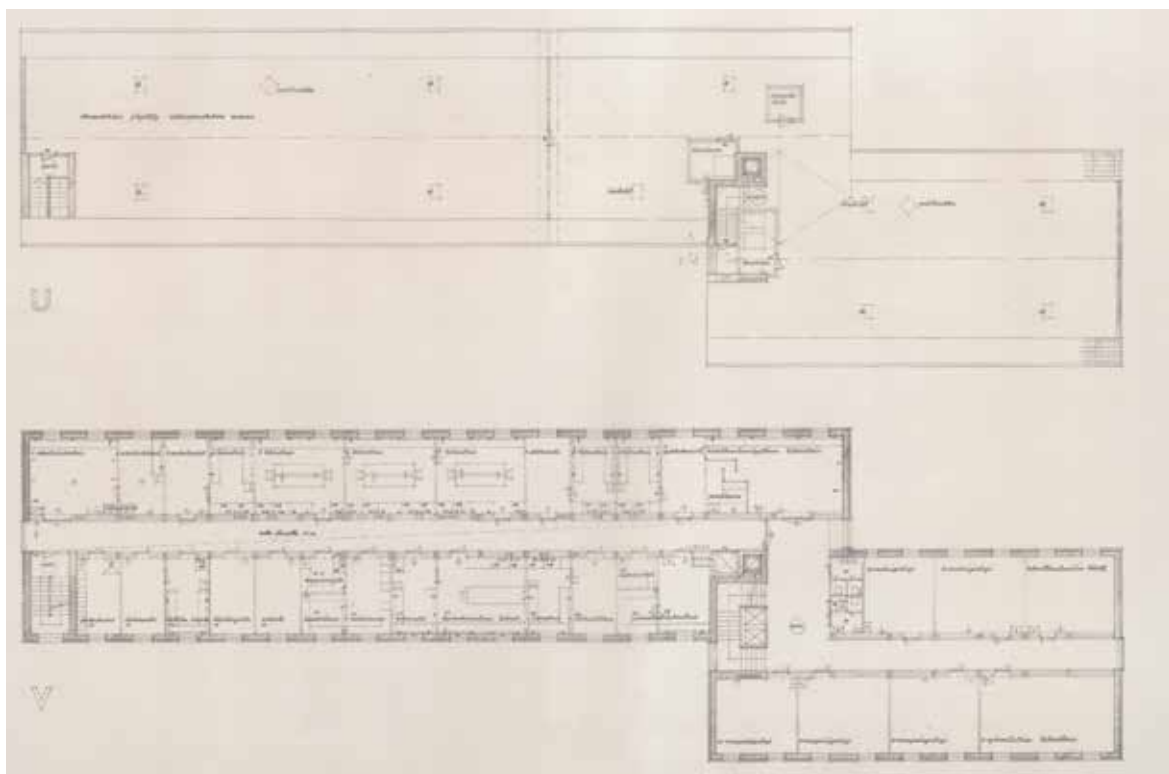
Toisen kerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

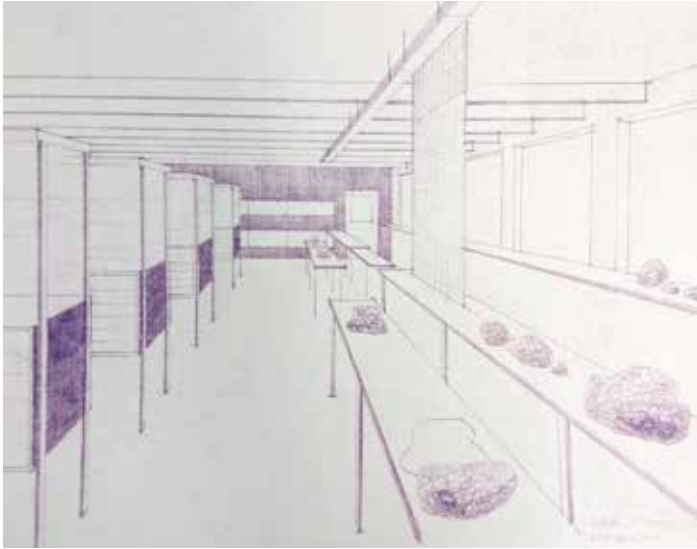
Kolmannen kerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

Neljännän ja viidennen kerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

Kuudennen kerroksen ja ullakkokerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus. E. Larkka 9.4.1953. KA.

Perspektiivikuva Kivimuseon näyttelyarkkitehtuurista. Piirtäjä Aarnio, 1956. Piirustusarkisto, GTKA.

GTK:n Kivimuseo vanhoissa tiloissaan rakennuksen länsisivessä vuonna 2003. Kuvaaja: Jari Väättäinen. GTKA.

Rakennerratkaisu

Rakennus perustettiin kallion päälle. Toimitalon rakenteellinen ratkaisu perustui sekarunkoon; kantavat ulkoseinät rakennettiin massiivisina kahden ja puolen kiven tiilimuureina, joissa uloimpana oli erillinen puolen kiven kuorimuuraus. Kolmessa ylimmässä kerroksessa sekä matalassa siivessä rakenne oli ohuempi. Keskirungon kantavana pystyrakenteena olivat teräsbetonipilarit. Välipohjat olivat pääasiassa massiiviteräsbetonilaattoja. Ylempien laboratoriokerrosten välipohjat suunniteltiin alun perin kaksoislaattarakenteiksi, mutta ainakin osa niistä päädyttiin rakennustoimikunnan kokouspöytäkirjojen mukaan vaihtamaan myöhemmin ylälaatoiksi.³⁸ Valittuun välipohjarakenteeseen vaikuttivat todennäköisesti betonin vähäisempi menekki sekä parempi ääneneristys. Väliseinät rakennettiin puolen kiven tai neljäsosakiven vahvuksina tiiliseinäinä, lisäksi osa seinistä – lähinnä asuntojen välillä – rakennettiin kaksinkertaisina seininä. Väliseinämateriaalina oli pääasiassa sahajauhottiili.³⁹ Toimitalon keskuslämmityslaitos suunniteltiin lämmittämään myös viereisellä tontilla sijainneen palokoulun sekä myöhemmin rakennettavan valtion poliisikoulun.⁴⁰

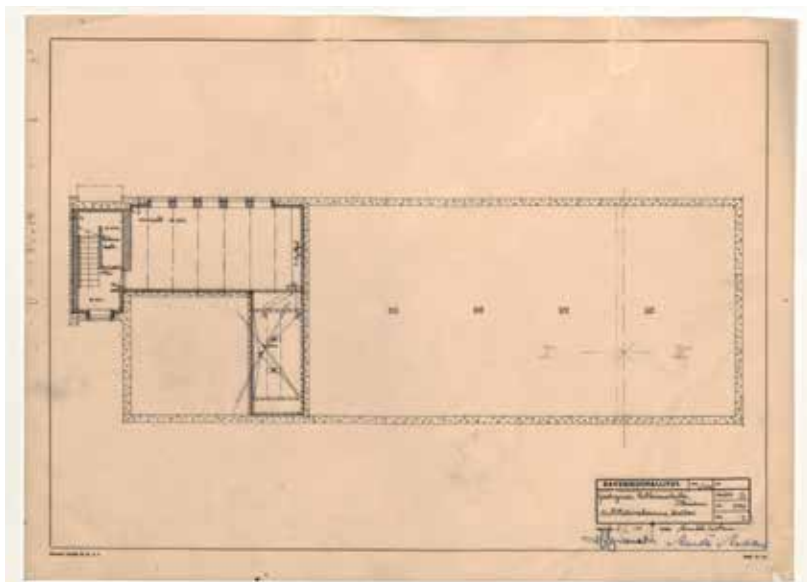
38 Pöytäkirjassa mainitaan lisäksi, että ääneneristykseksi tulee mahdollisesti lsva-massa tai vastaava ja päälle linoleum. Rakennustoimikunnan kokouspöytäkirja 29.10.1954. Id Geologisen tutkimuslaitoksen rakennuspiirustuksia ja asiapapereita. GTKA.

39 Rakennustyöselitys, 18–19. GTKA.

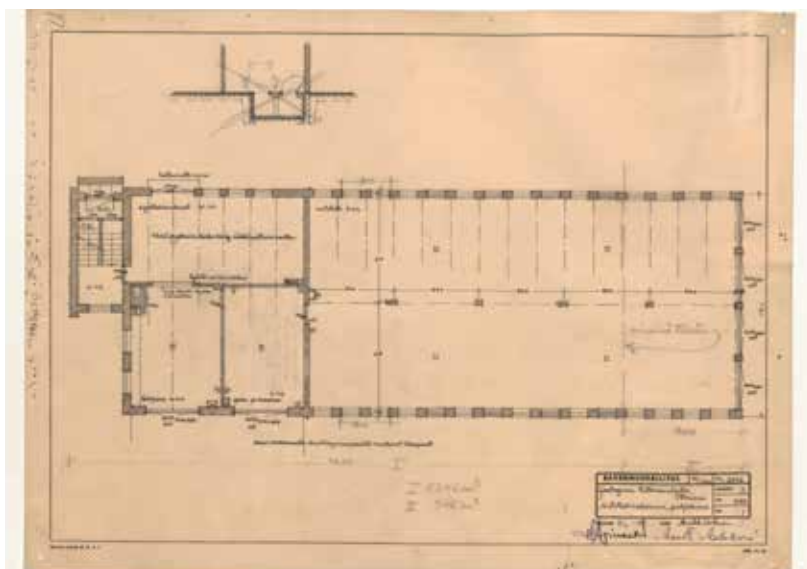
40 Tietoja Geologisen tutkimuslaitoksen uudesta toimitalosta. Päivämätön. Id rakennuspiirustuksia ja asiapapereita. GTKA.

Autotalli

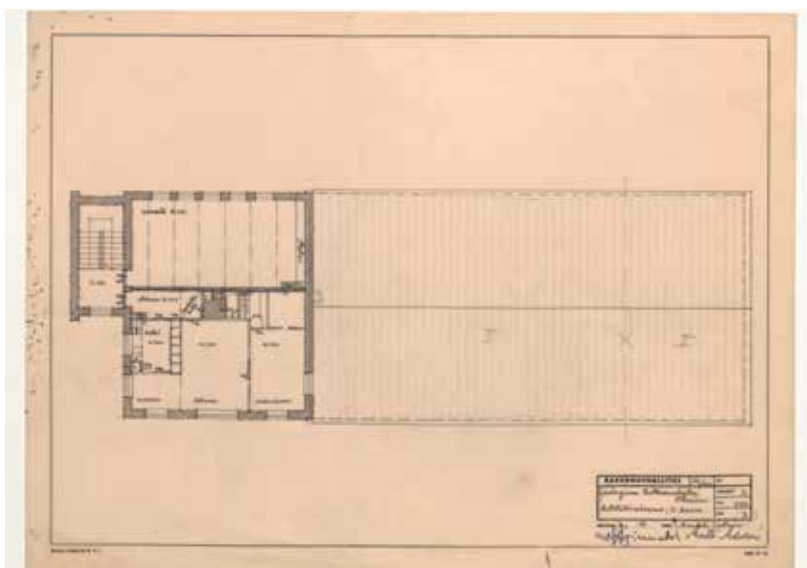
Autotalli- ja työnohtajan asuinrakennus sijoitettiin tontin itäosaan etelä-pohjoissuuntaisesti kuten toimitalon korkeat siivet. Rakennuksen pohjoispää suunniteltiin kaksikerroksiseksi noppamaiseksi osaksi rakennuksen eteläosan ollessa yksikerroksinen. Kulku toiseen kerrokseen järjestettiin rakennuksen pohjoispäättyyn sijoitetun porrashuoneen kautta. Yläkerrokseen sijoitettiin työnohtajan asunto sekä varastotilaa. Rakennuksen alakerta oli varattu kokonaisuudessaan varastoille, ajoneuvojen huollolle ja säilytykselle. Rakennus noudatti ulkoasultaan päärakennusta: julkisivumateriaalina oli puhtaaksimuurattu punatiili, joka – toisin kuin päärakennuksessa – oli syrjältään kammattua. Rakennuksen katto oli loiva satulakatto, tosin kaksikerroksisessa osassa katto oli epäsymmetrinen. Matalaan halliosaan sijoitetut ikkunat olivat pieniä yläikkunoita, pohjoisosan huoltotiloihin antoivat suuremmat ikkunat. Porrashuone ja asunto varustettiin suurimmilla, kaksipuitteisillä ikkunoilla. Rakennuksen ovet olivat kookkaita puisia ajo-ovia, joita oli neljä paria rakennuksen eteläpäädyssä sekä yksi autotallin molemmilla sivuilla. Kaksikerroksisen rakennusosan itäjulkisivulle sijoitettiin lastaussilta, jonka ovi oli niin ikään puinen pariovi. Lisäksi huoltotilaan johti kaksi korkeampaa ajo-ovea. Porrashuoneen sisäänkäynti itäjulkisivulla oli ikkunallinen puupariovi.

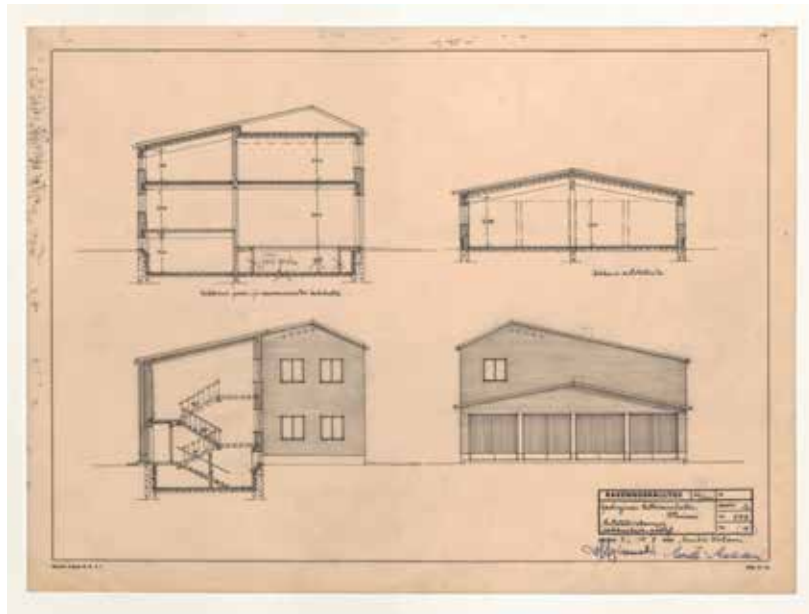
Autotallirakennuksen kellarikerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus.
Annikki Virtanen. 2.11.1955. KA.

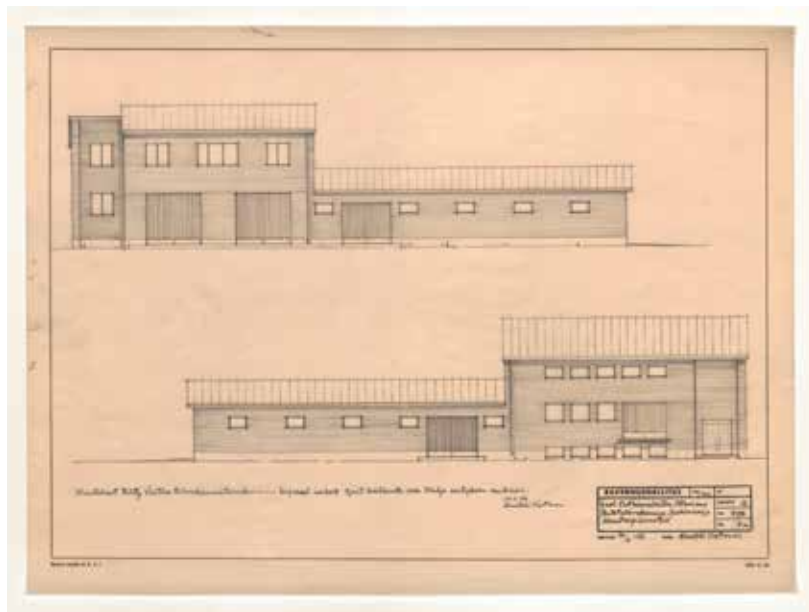
Autotallirakennuksen ensimmäisen kerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus.
Annikki Virtanen. 2.11.1955. KA.

Autotallirakennuksen toisen kerroksen pohjapiirustus. Rakennushallitus.
Annikki Virtanen. 2.11.1955. KA.

Autotallirakennuksen eteläjulkisivu- ja leikkauspiirustus. Rakennushallitus.
Annikki Virtanen. 2.11.1955. KA.

Autotallirakennuksen itä- ja länsijulkisivupiirustus. Rakennushallitus.
Annikki Virtanen. 2.11.1955. KA.

GTK:n toimitalon laajennus vuonna 1968

3.1

Otaniemen laitosrakentaminen 1960-luvulla

Otaniemen alueen alkuperäistä, vuonna 1949 valmistunutta käyttösuunnitelmaa oli päivitetty useaan otteeseen TKK:n ja VTT:n tarpeiden muuttuessa ja valtion hankkiessa lisämaata korkeakoulukampanuksen tarpeisiin.¹ Kun laitos- ja korkeakoulurakentaminen suuressa mittakaavassa käynnistettiin 1960-luvun alussa, Arkkitehtitoimisto Alvar Aalto laati vielä kaksi käyttösuunnitelmaa, jotka valmistuivat vuosina 1962 ja 1968. Jälkimmäisessä suunnitelmassa pyrittiin ratkaisemaan myös Otaniemen liikenteeseen ja pysäköintiin liittyviä seikkoja ja Geologisen tutkimuslaitoksen viereen, osin autotalin päälle, oli esitetty kaksikerroksista pysäköintilaitosta. Geologinen tutkimuslaitos piti ehdotusta lausunnossaan tervetulleena sillä ehdolla, että laitoksesta järjestettäisiin huolto-, varasto- ja pysäköintitilaa myös laitoksen tarpeisiin, tarvittaessa pysäköintilaitosta korottamalla.²

Rakentamista Otaniemessä jatkettiin Aallon käyttösuunnitelmien ohjaamana. Espoo muttui maalauskunnasta kauppalaksi vuonna 1963, mikä

merkitsi sitä, että rakennettavat alueet – Otaniemi mukaan lukien – tarvitsivat asemakaavan.³ Kaavotusprosessi aloitettiin vuonna 1963, mutta ensimmäiset asemakaavat vahvistettiin vasta 1970-luvun lopulla.

Otaniemen pohjoisempaa osaa koskevan kulttuurialueselvityksen (Livady 2014) mukaan 1960-luvun alussa käynnistyneen TKK:n ja VTT:n laitosrakentamisen tunnusomaisimpina piirteinä olivat punatiiliset julkisivut, joita rytmittivät tummalla sävyllä maalatut puurakenteiset nauhaikkunat. Rakennusten kattomuodot vaihtelivat, joskin tasakatto yleistyi tähän aikaan.⁴ Kuvaus sopii esimerkiksi viereisellä tontille sijainneen Valtion palokoulun vuonna 1972 valmistuneeseen laajennusosaan hyvin. Kuitenkin Geologisen tutkimuslaitoksen laajennusosan arkkitehtoniset ratkaisut vaikuttavat mukautuneen ensisijaisesti tutkimuslaitoksen ensimmäiseen rakennusvaiheeseen erityisesti rakennushahmon ja -korkeuden sekä ikkunasommitelman osalta.

¹ Penttilä 2008, 16.

² Simonen, Ahti. 23.11.1967. Lausunto Otaniemen käyttösuunnitelmaan. Id Rakennuspiirustuksia. GTKA.

³ Penttilä 2008, 16.

⁴ Livady 2014, 40.

Vuoden 1962 käyttöohjelma käsitti aiempaa suuremman alueen valtion maahankintojen seurauksena. Helsinki 20.9.1962/28.8.1962. Alvar Aalto. AAS.

Otaniemen suunnittelualue oli edelleen laajentunut valtion hankittua 17 hehtaaria lisämaata Hagalundin kartanolta. Suunnittelussa pyrittiin ratkaisemaan Otaniemen autoliikenteeseen ja pysäköintiin liittyviä seikkoja pohjautuen Insinööritoimisto Viatek Oy:n laatimiin pysäköintisuunnitelmiin. GTK:n toimitalon itäpuolelle on havainnekuvasa sijoitettu kaksi kookasta pysäköintirakennusta. Toimitalon mahdollinen laajennus on sijoitettu edellisten rakennusten pohjoispuolelle niiden jatkoksi. Tämä Otaniemen käyttösuunnitelma oli viimeinen, jossa Alvar Aallon toimisto oli osallisena. Vuoden 1968 käyttösuunnitelman havainnekuva. AAS.

3.2

Päätöksenteko ja rakentaminen

Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalon laajentamista ryhdyttiin suunnittelemaan jo 1960-luvun alkupuolella. Huonetilaohjelma laajennusta varten laadittiin valmiiksi vuonna 1965.⁵ Syynä suhteellisen nopeasti syntyneeseen tilatarpeeseen lienee se, että toimitalon ensimmäisen rakennusvaiheen tilaohjelmaa oli eri vaiheissa jouduttu supistamaan kolmasosalla laitoksen alun perin ehdottamasta.⁶ Valtion rakennusohjelmatoimikunta puolsi Geologisen tutkimuslaitoksen laajennuksen rakentamista ja siitä laadittua huoneohjelmaa. Rakennusohjelmatoimikunta esitti lisäksi, että laajennus rakennetaan tutkimuslaitoksille tyypillisen laatuluokan III mukaisesti.⁷ Vuonna 1963 vahvistetulla laatuluokituksella pyrittiin hillitsemään rakennushankkeiden kustannusten nousua ja tuottamaan tehokkaammin toimivampia rakennuksia. Tämä vuoden 1963 luokitus oli kuitenkin vasta ensimmäinen askel valtion rakennustoiminnan normittamisessa, jota vahvistettiin pitkin 1960- ja 1970-lukuja.⁸ Arkistolähteistä löytyi vain niukasti tietoja liittyen laajennussiiven suunnitteluun tai rakentamiseen liittyvään päätöksentekoon, mutta vuoden 1967 toimintakertomuksessa mainitaan toimitalon laajentamisen edenneen lopullisten suunnitelmien asteelle.⁹

Laajennuksen suunnittelijana toimi rakennushallituksessa arkkitehti Tuula Vainio. Hän oli valmistunut Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosastolta vuonna 1966. Suunnitelmien yksityiskohtia hiottiin vielä vuonna 1968 yhteistyössä Geologisen

tutkimuslaitoksen tutkijoiden kanssa.¹⁰ Laajennuksen suunnitelmat valmistuivat syyskuussa 1968.

Toimitalon laajennuksen rakennustyöt alkoivat joulukuussa 1968.¹¹ Jatuliksi nimetty laajennussiipi valmistui heinäkuussa 1970 ja avaimet luovutettiin Geologiselle tutkimuslaitokselle elokuun lopussa.¹² Siipi rakennettiin pääasiassa laboratoriokäyttöön ja sinne sijoitettiin muun muassa ikämäärityslaboratorio sekä kallioperäosaston massa-analyttinen laboratorio. Osa laboratoriotiloista vaati erityisjärjestelyjä, kuten puhtaan ja pölyvapaan huoneilman järjestämistä sekä niin kutsuttu Faradayn häkin laajennusosan rakentamista ensimmäiseen kerrokseen.¹³ Geologisen tutkimuslaitoksen toiminta laajeni myös uusille paikkakunnille 1970-luvulla, kun Rovaniemelle ja Kuopioon perustettiin pysyvät aluetoimistot.¹⁴

Laajennuksen suunnittelu ja urakointi¹⁵

Suunnittelu: Arkkitehti Tuula Vainio

Konstruktio: Insinööritoimisto Rakento

Rakennustyöt: Karme Oy Rakennustoimisto

Konetekniset työt: Siroputki Oy

Sähkötyöt: Keskusosuusliike Hankkija

Muut työt: Ilmanvaihto Oy Aerator Ab

5 Kuuskoski, Viljo. 13.2.1965. Huonetilaohjelma Geologisen tutkimuslaitoksen laajentamiseksi. Id Rakennuspiirustuksia. GTKA.

6 Virkkala 1986, 62.

7 Laatuluokkia oli kaikkiaan viisi, mutta hyvin yleispiirteisen määrittelyn vuoksi lähes kaikki hankkeet luokiteltiin alimpiin luokkiin. Tämä puolestaan vesitti laatuluokituksen alkuperäisen tarkoituksen. Häkkänen, Klaus. 2.6.1965. Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalon laajennus. Id Rakennuspiirustuksia. GTKA; Pajunen 1972, 96. SKA.

8 Vuorinen 2011, 23–24; Pajunen 1972, 96–98. SKA.

9 Geologinen tutkimuslaitos 1968, 4. Geologisen tutkimuslaitoksen vuosikertomus 1967. Geologisen tutkimuslaitoksen arkisto. Hallituksen pöytäkirjat. Ca: 12. KA.

10 Marmo, Vladi. Kirje, Toimitalon laajentaminen. 25.1.1968. Id Rakennuspiirustuksia. GTKA.

11 Geologisen tutkimuslaitoksen työmaapäiväkirja 5.12.1968–31.3.1970. Id GTKA.

12 Geologisen tutkimuslaitoksen työmaapäiväkirja 1.4.1970 –. Id GTKA.

13 Kauranne 2010, 48; Heikkinen, Aulis. Kirje, lisärakennussuunnitelma. 14.9.1967. Id Rakennuspiirustuksia. GTKA.

14 Virkkala 1986, 67.

15 Geologisen tutkimuslaitoksen työmaapäiväkirja 1.4.1970 –. Id GTKA.

Ilmakuva Kivimiehen alueesta vuonna 1969. Geologisen tutkimuslaitoksen laajennussiipi on rakennustyömaana. Sen länsipuolella näkyy 1950-luvun alussa rakennettu, tontilla 1980-luvulle asti sijainnut puurakennus. HRI.

3.3

Suunnitteluratkaisu

Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalo talvella 1974. Vuonna 1970 valmistuneessa laajennusosassa oli tasakatto ja ensimmäistä rakennusvaihetta suuremmat ikkunat. Kuvassa vasemmalla näkyvät tontille 1950-luvun alussa rakennetut varasto- ja tutkimusrakennukset. Tutkimusrakennus otettiin myöhemmin asuinkäyttöön. Kivimuseosiiven eteläpuolella sijaitsee kivipuu-tarha. Kuvaaja: Erkki Halme. GTKA.

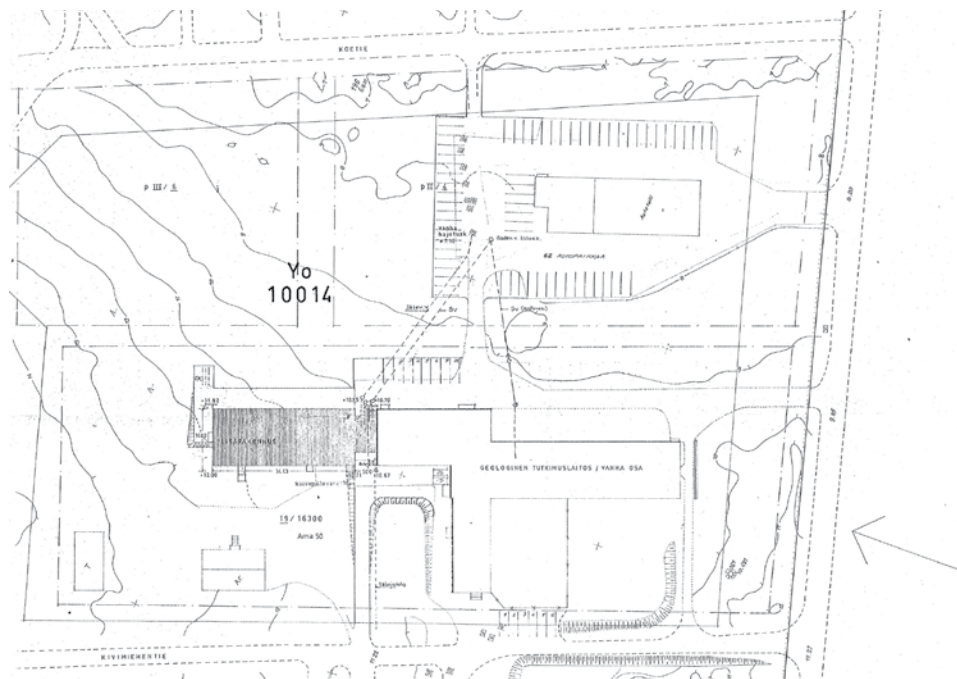
Laajennuksen piirustukset on päivätty 9. syyskuuta 1968. Ne on allekirjoittanut rakennushallituksen arkkitehti Tuula Vainio sekä yliarkkitehti Matti E. Hirvonen.

Uusi siipirakennus asetettiin samaan linjaan vanhan osan pohjoissiiven kanssa ja liitettiin siihen kapealla nivelosalla. Ulkohahmoltaan laajennus noudatteli tutkimuslaitoksen vanhaa osaa: punatiilellä verhotussa rakennuksessa oli kuusi kerrosta ja julkisivuja rytmittivät tasavälein asetellut ikkunat. Päätyjulkisivun keskiakselilla oli lisäksi ikkunavyöhyke, joka valaisi rakennuksen keskikäytävää ja nivelosan porrashuoneen kohdalle oli sijoitettu korkea ikkunakenttä. Toisin kuin vanhemmassa rakennusosassa, laajennukseen suunniteltiin tasakatto. Vanhasta rakennuksesta erottuvin piirre olivat laajennukseen suunnitellut suuremmat ikkunat.

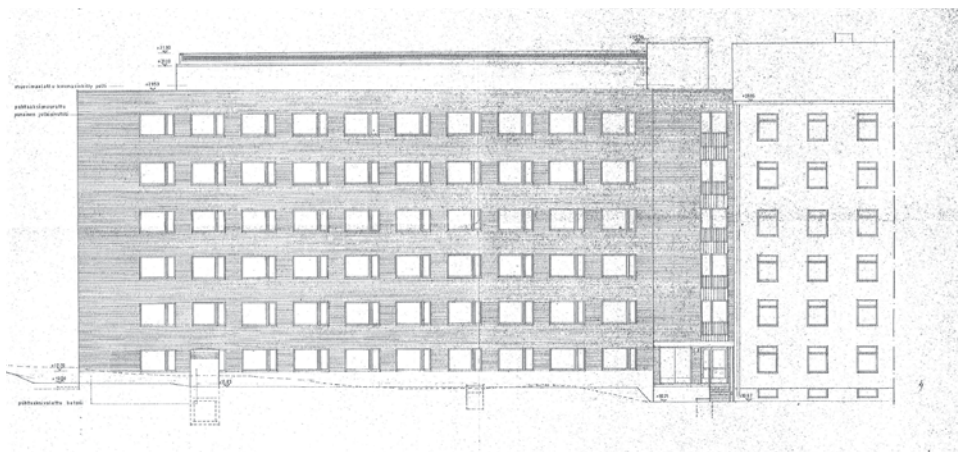
Siipien välisen nivelosan kohdalle Kivimiehen-tien puolelle sijoitettiin pieni lastauslaituri ja itse

nivelosaan tavarahissi sekä porrashuone. Kulku-yhteys vanhan ja uuden siiven välillä järjestettiin porrashuoneen kautta muuttamalla vanhan osan keskikäytävän päättävä ikkunaovi palo-oveksi. Laajennusosan pohjaratkaisu perustui vanhojen siipien tapaan keskikäytävään, jonka molemmille puolille laboratorio- ja toimistotilat sijoituivat. Laajennuksen toinen porrashuone sijaitsi siiven pohjoispäässä ja sen yhteydessä oli myös pieni henkilöhissi.

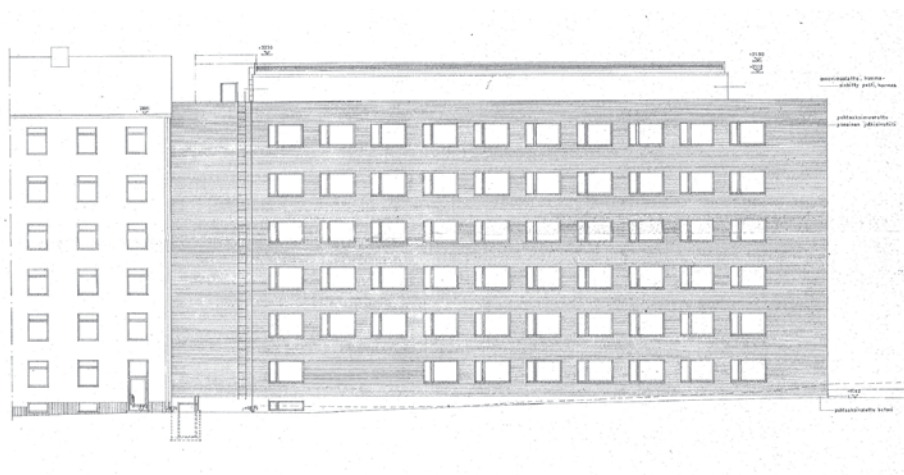
Laajennussiivessä oli kantava betonilaatta-pilari-runko, jonka jäykistivät paikallavaletut päätyseinät ja porrashuone. Käytävän ja huoneiden väliset pitkät väliseinät olivat kaksinkertaiset, huoneiden väliset yksinkertaiset. Väliseinät muurattiin kahitiilistä. Rakennus varustettiin koneellisella ilmanvaih dolla.

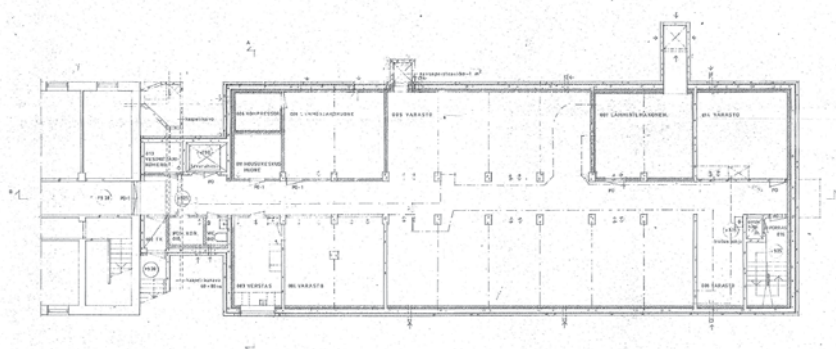
Laajennuksen asemapiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

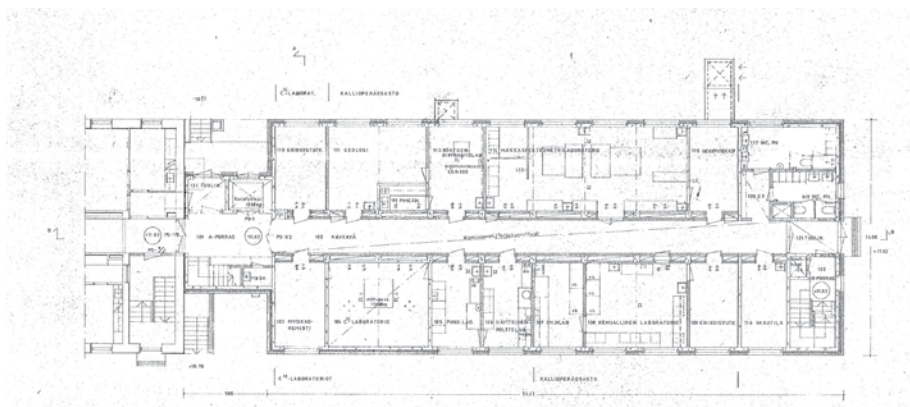
Laajennuksen länsijulkisivupiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

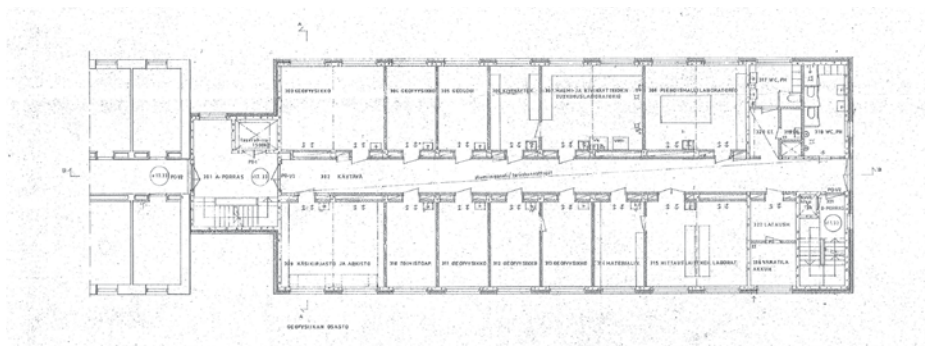
Laajennuksen itäjulkisivupiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

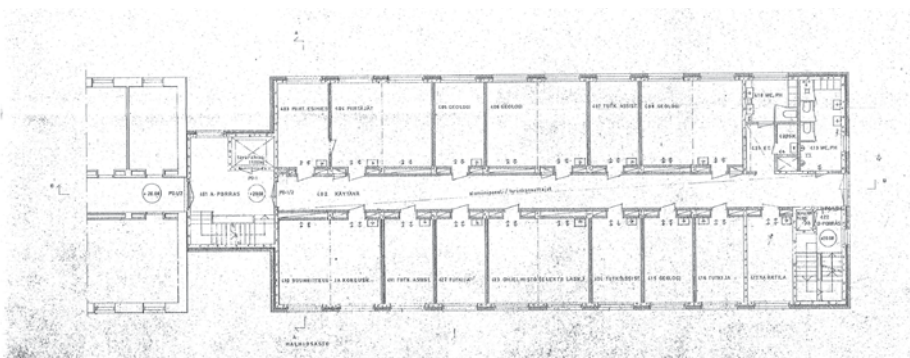
Laajennuksen kellarikerroksen pohjapiirustus. 26.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

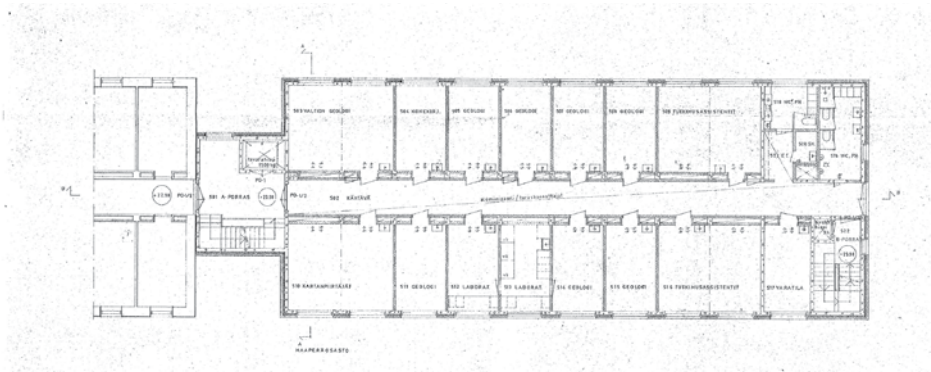
Laajennuksen ensimmäisen kerroksen pohjapiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

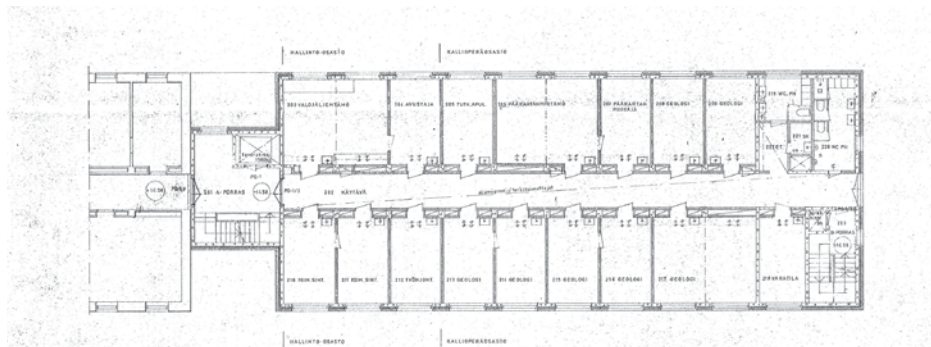
Laajennuksen toisen kerroksen pohjapiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

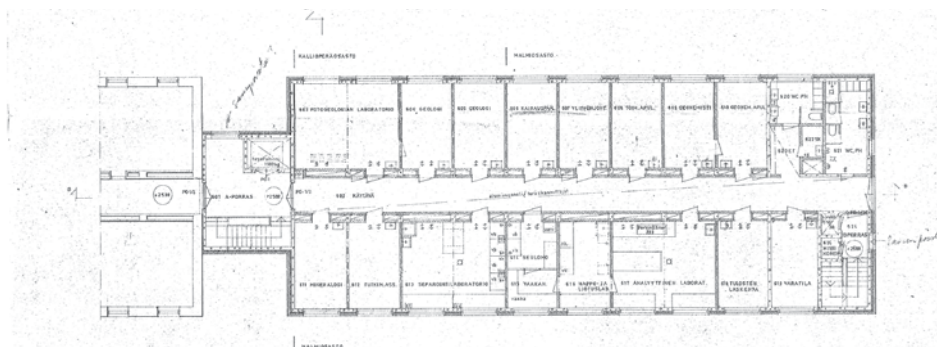
Laajennuksen kolmannen kerroksen pohjapiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

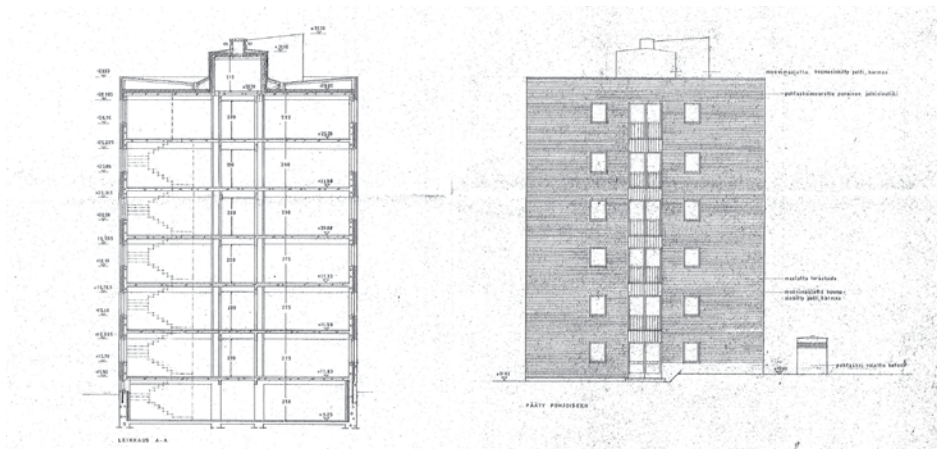
Laajennuksen neljännen kerroksen pohjapiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

Laajennuksen viidennen kerroksen pohjapiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

Laajennuksen kuudennen kerroksen pohjapiirustus. 9.9.1968. Tuula Vainio. ERava.

Laajennuksen leikkauspiirustus ja pohjoisjulkisivupiirustus. 9.5.1968. Tuula Vainio. ERava.

4

GTK:n toimitalon laajennus vuonna 1985

4.1

Kivimiehen laitosrakentaminen 1980-luvulla

GTK:n Espoon toimitalo ilmasta kuvattuna syksyllä, ei tarkkaa kuvausaikaa. GTKA.

Koko Kivimiehen yhtenäisen korttelialueen käsitävä ensimmäinen asemakaava AK 10:9 vahvistettiin vuonna 1981. Uusi kaava laadittiin jo kolme vuotta ensimmäisen jälkeen, AK 10:14 vahvistettiin 23.10.1984. Se laadittiin Geologisen tutkimuslaitoksen laajennusosan rakentamista silmällä pitäen ja kaavassa mahdollistettiin myös vanhan autotalirakennuksen purkaminen. Otaniemen laitosrakentaminen 1980- ja 1990-luvuilla keskittyi TKK:n

ja VTT:n rakennusten laajentamiseen, ei niinkään itsenäisiin uudisrakennuksiin.¹ Kivimiehen alueella 1980-luvun rakennustoiminta käsitti kolme laajennustyötä, joista GTK:n laajennusosa oli selvästi kookkain. Rakentaminen hiljeni Kivimiehen alueella kokonaan 1990-luvulla ja käynnistyi voimakkaasti jälleen 2000-luvun alussa.

¹ Livady 2014, 51.

4.2

Päätöksenteko ja rakentaminen

Uuden laajennusosan, Kalevan, vihkiäistilaisuus vuonna 1987. Tilaisuus pidettiin myöhemmin osaksi Kivimuseota muutetussa auditoriossa. GTKA.

Kymmenen vuoden ajanjakso 1970-luvun lopulta vuoteen 1988 oli Geologisen tutkimuslaitoksen historiassa aktiivisen rakentamisen aikakausi. Rovaniemen aluetoimiston toimitalo valmistui vuonna 1980 ja Kuopion toimitalo vuonna 1988. Tutkimuslaitoksen Otaniemen toimipisteen laajennuksen, Kalevan, rakennustyöt aloitettiin vuonna 1985 ja samassa yhteydessä saneerattiin vanhimman osan, Sariolan, laboratoriotilat.² Uusi laajennusosa valmistui loppuvuodesta 1987.

Laajennuksen suunnitteli arkkitehti Timo Jokinen. Hän syntyi 1.5.1939 Kotkassa ja valmistui

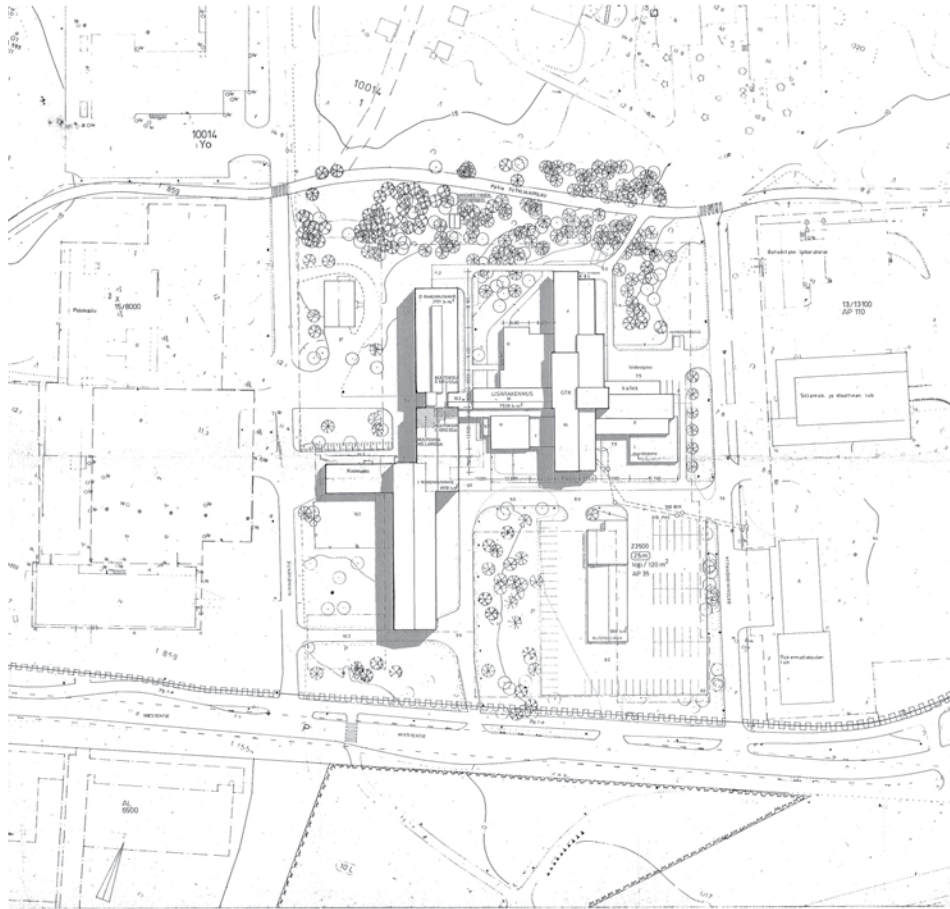
ylioppilaaksi Kotkan yhteislyseosta vuonna 1958. Arkkitehdiksi Jokinen valmistui Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosastolta vuonna 1966. Pian valmistumisensa jälkeen vuonna 1968 hän perusti toimiston yhdessä arkkitehti Jussi Tanskan kanssa, ja 1980-luvulla jatkoi toimiston pitämistä omissa nimissään. Jokisen toimisto suunnitteli toimistorakennuksia sekä arvorakennusten peruskorjauksia, erityisesti 1970- ja 1980-luvuilla.³

² Kauranne 2010, 50.

³ Helsingin kaupunginmuseon rakennustiedot Finna.fi -palvelussa: Helsingin yliopiston kemian laitos (peruskorjaus 1972-75), Vanha Poli Lönnrotinkatu 29 (peruskorjaus 1987-88), Entinen Helsingin Pantti Osakeyhtiön konttori Helenankatu 3 (peruskorjaus 1979-1982), Korkein hallinto-oikeus Fabianinkatu 15 (peruskorjaus 1982-84).

4.3

Suunnitteluratkaisu

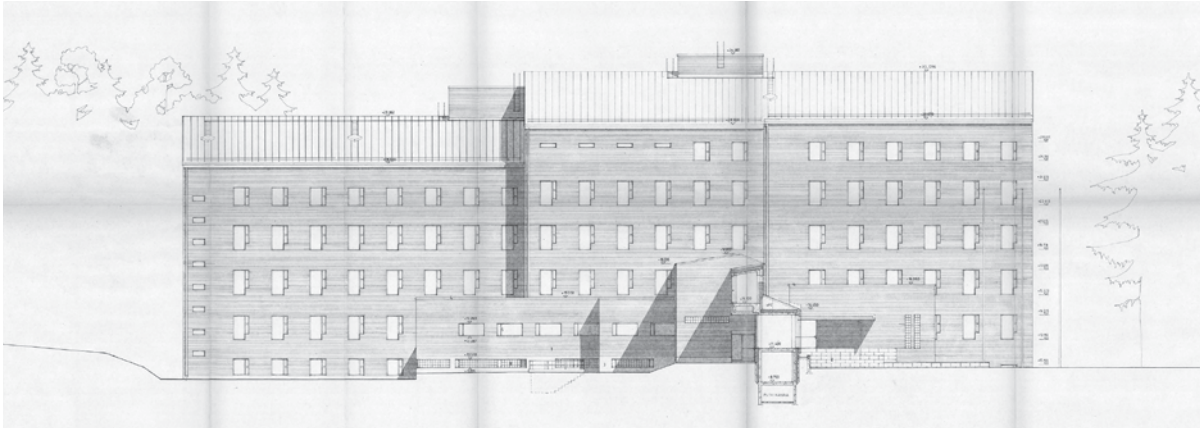
Lisärakennuksen asemapiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

Tutkimuskeskuksen varhaisempien osien itäpuolelle rakennettu kookas kolmas rakennusvaihe lähes kaksinkertaisti tutkimuskeskuksen kerrosalan. Rakennushahmo koostui kolmesta toisiinsa limitetystä rakennusmassasta: vanhojen siipien suuntaisesta ja niitä ulkohahmoltaan muistuttavasta, pääosin kuusikerroksisesta laboratoriosiivestä, itä-länsi-suuntaisesta kolme- ja kaksikerroksisesta siivestä, joka yhdistyi länsipäästään ensimmäiseen rakennusosaan, sekä edellisiin liittyvistä yksi- ja kaksikerroksisista osista Betonimiehenkujan puolella (kivimurskaamo), pysäköintialueen puolella (uusi pääsisäänkäynti) ja siipien välissä (ATK-tilat).

Laajennuksen dominanttina toimi kuitenkin kuusikerroksinen laboratoriosiipi. Punatiilinen, har-

jakattoinen hahmo, pitkien julkisivujen säännöllinen aukotus sekä päätyjulkisivun korkea ikkunanauha liittivät sen varhaisempien rakennusvaiheiden arkkitehtuuriin. Kuitenkin kuusikerroksisen rakennuksen massaa pyrittiin rikkomaan ajan arkkitehtuurille tyypillisin keinoin sisäänvedoin ja porrastuksin.

Korkean siiven vastaisesti sijoitettu matala siipi jäi jossain määrin sitä ympäröivien matalien rakennusosien taakse piiloon. Sen hahmo ja päätyjulkisivu erottuivat parhaiten itään Betonimiehenkujan suuntaan, jossa kokonaisuus oli sommiteltu Kivimiehentielle työntyvän matalan kivimuseosiiven tapaan. Tutkimuskeskuksen uusi huoltopiha sijoitettiin Betonimiehenkujan tuntumaan, matalan siiven pohjoispuolelle, jonne järjestettiin myös tavarantoimitus.

Lisärakennuksen länsijulkisivu- ja leikkauspiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

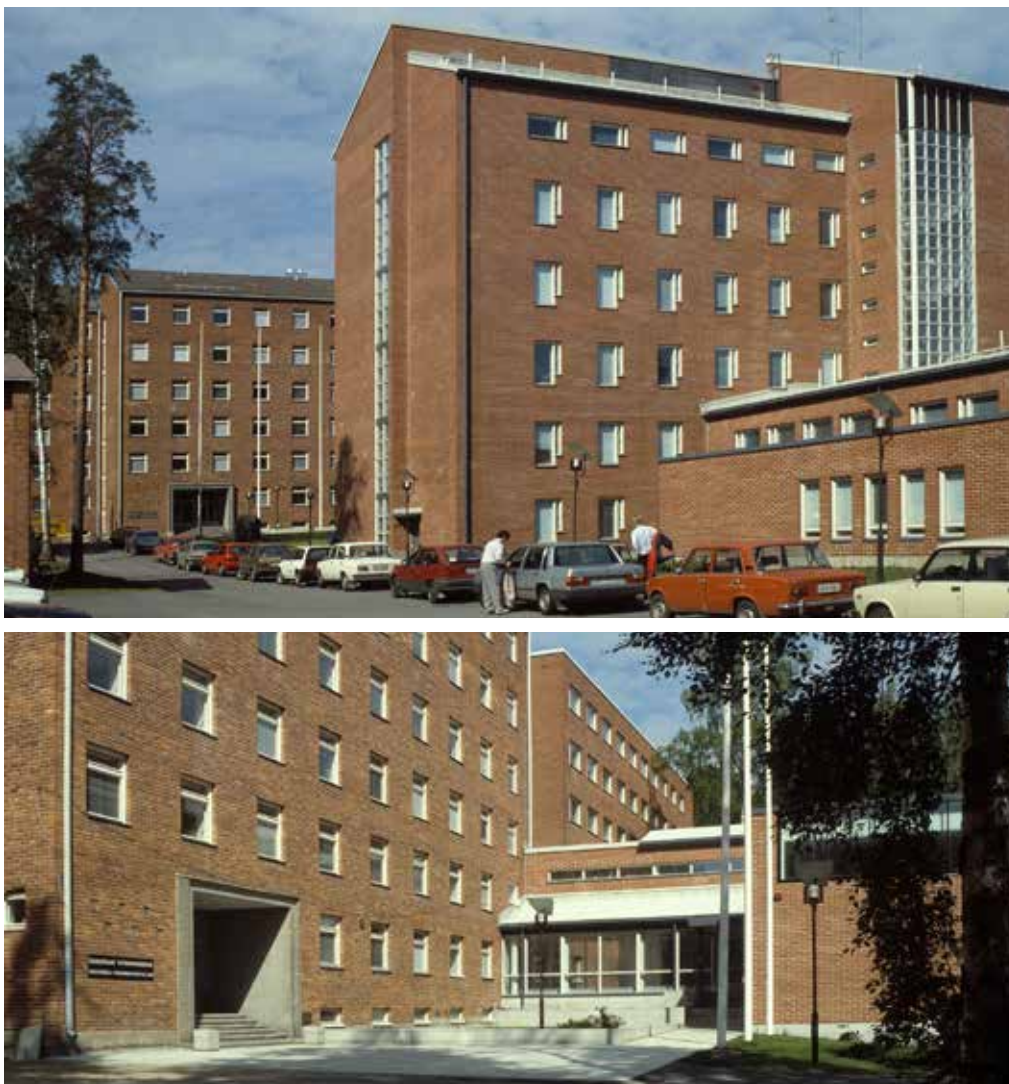

Lisärakennuksen itäjulkisivupiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

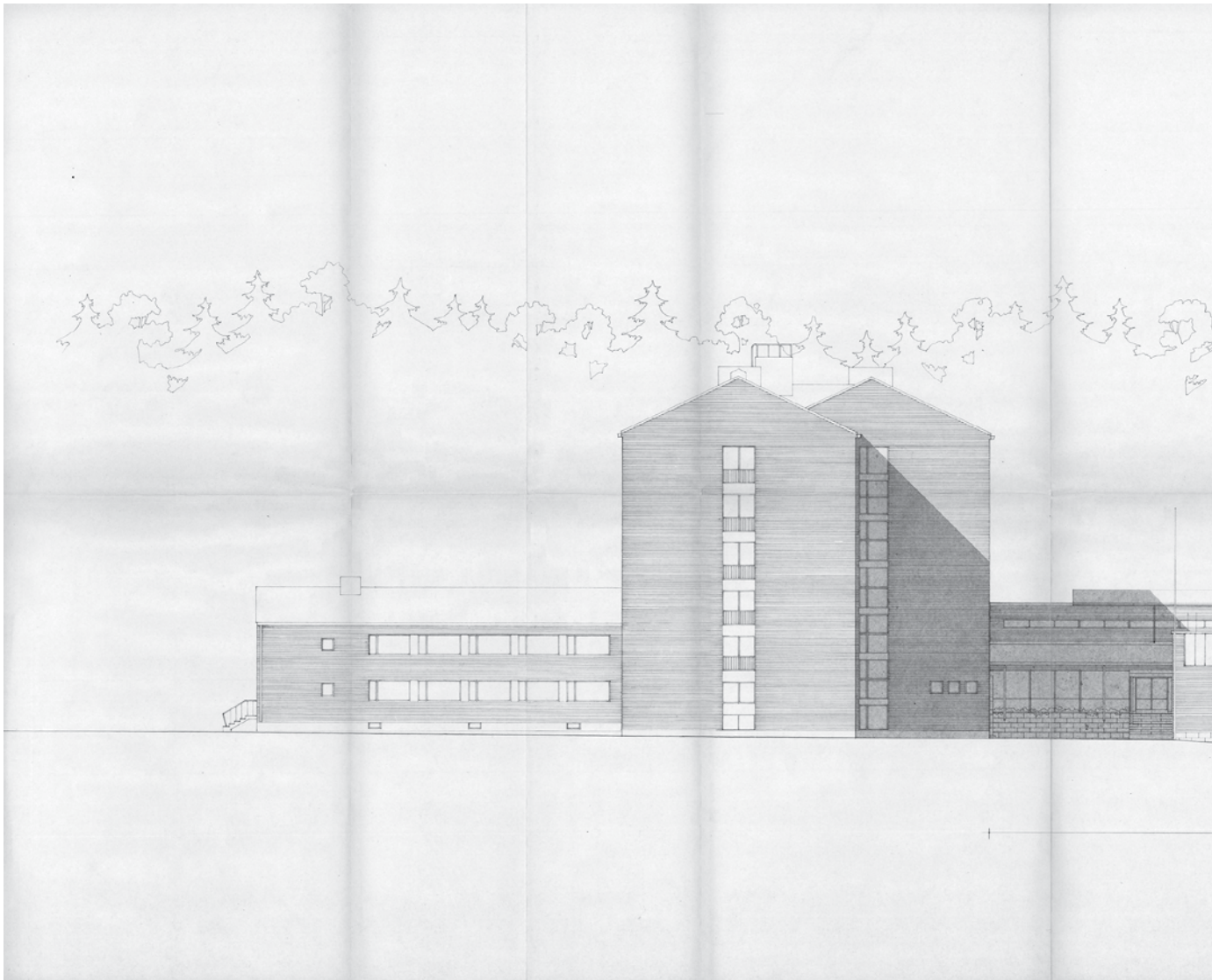
Korkean siiven osalta pohjaratkaisu perustui keskikäytävään. Siiven pääporrashuone sijoitettiin siiven keskivaiheille ja sekundaariset pienemmät portaat siiven molempiin päihin käytävän varrelle. Matalampi itä-länsi -suuntainen siipi perustui myös pääosin keskikäytävään, joskin siipi liittyi tilallisesti sisäänkäynnin ja korkean siiven tuntumassa muihin sisätiloihin. Tämän siiven määrittävä tilallinen elementti oli laajennuksen itäpään ja vanhan rakennusosan yhdistävä pitkä suora käytävä. Yhdessä kahden risteävän siiven alakerrokset sekä niihin liittyvät tilat muodostivat kellarikerrokseen ja ensimmäiseen kerrokseen syvän jalustaosan, joka hyödynnettiin tehokkaasti kahden rinnakkaisen keskikäytävän varaan rakennetulla pohjaratkaisulla. Avoimet tilat

rajoittuivat pieneen sisäänkäyntiaulaan ja sen yhteyteen sijoitettuun auditorioon.

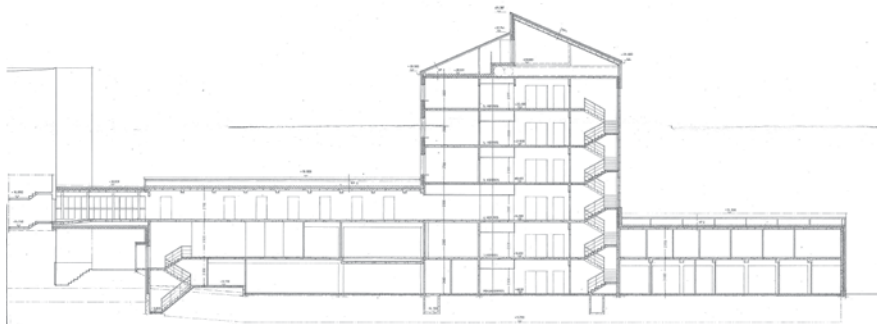
Edellä mainittujen auditorion ja ATK-tilojen lisäksi uuteen siipeen sijoitettiin uusia toimisto-, laboratorio- ja verstaatioita. Korkean siiven pohjoisosan pohjakerrokseen sijoitettiin huoltomiehen asunto sekä neljä majoitushuonetta ja keittokomero Rovaniemen ja Kuopion toimipisteiden vierailevan henkilökunnan lyhytkestoiseen majoituskäyttöön. Jalustaosan kellaritiloihin järjestettiin ajanmukaiset pukuhuone- ja saunatilat henkilökunnalle.

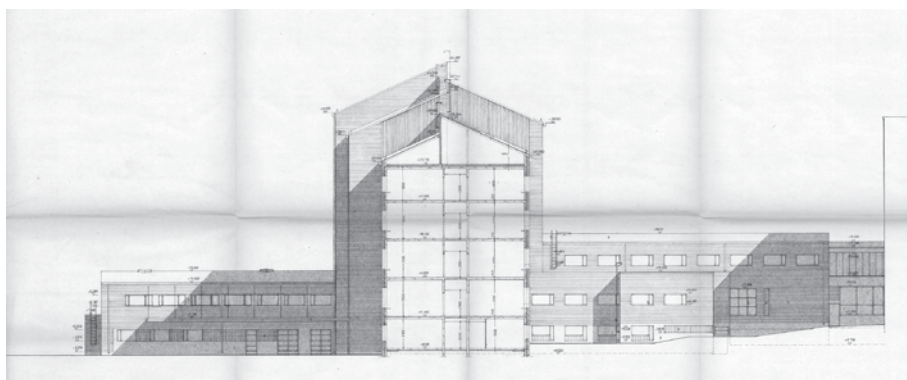
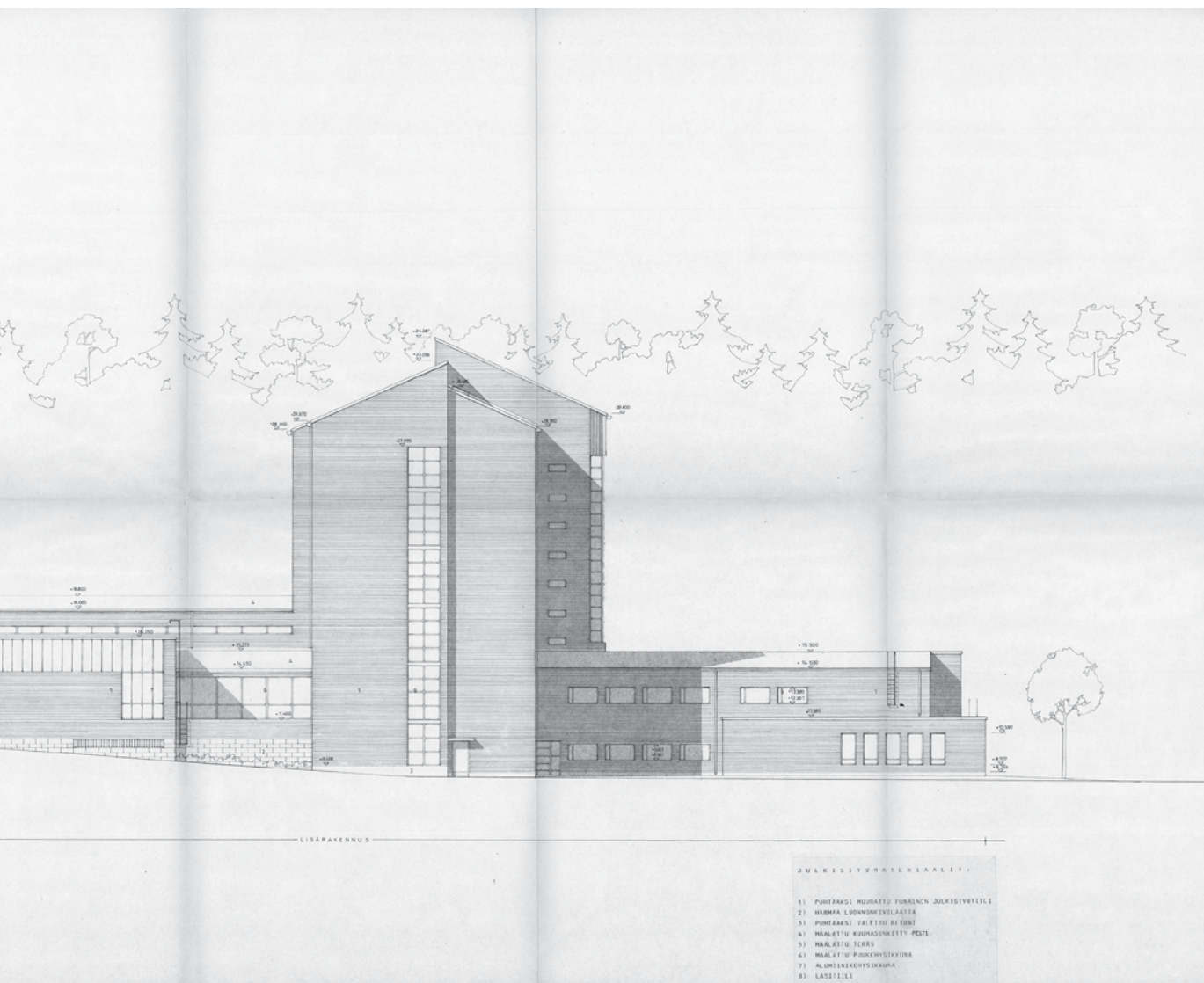
GTK:n Espoon toimitalo kesäkuussa 1989. Kuvaaja: Jari Väätäinen. GTKA.

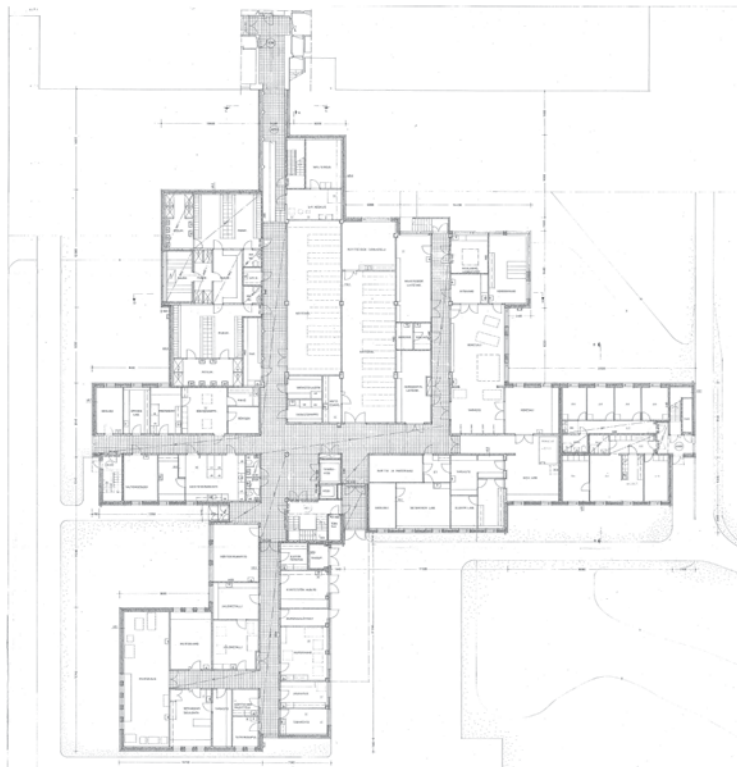
Lisärakennuksen eteläjulkisivupiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

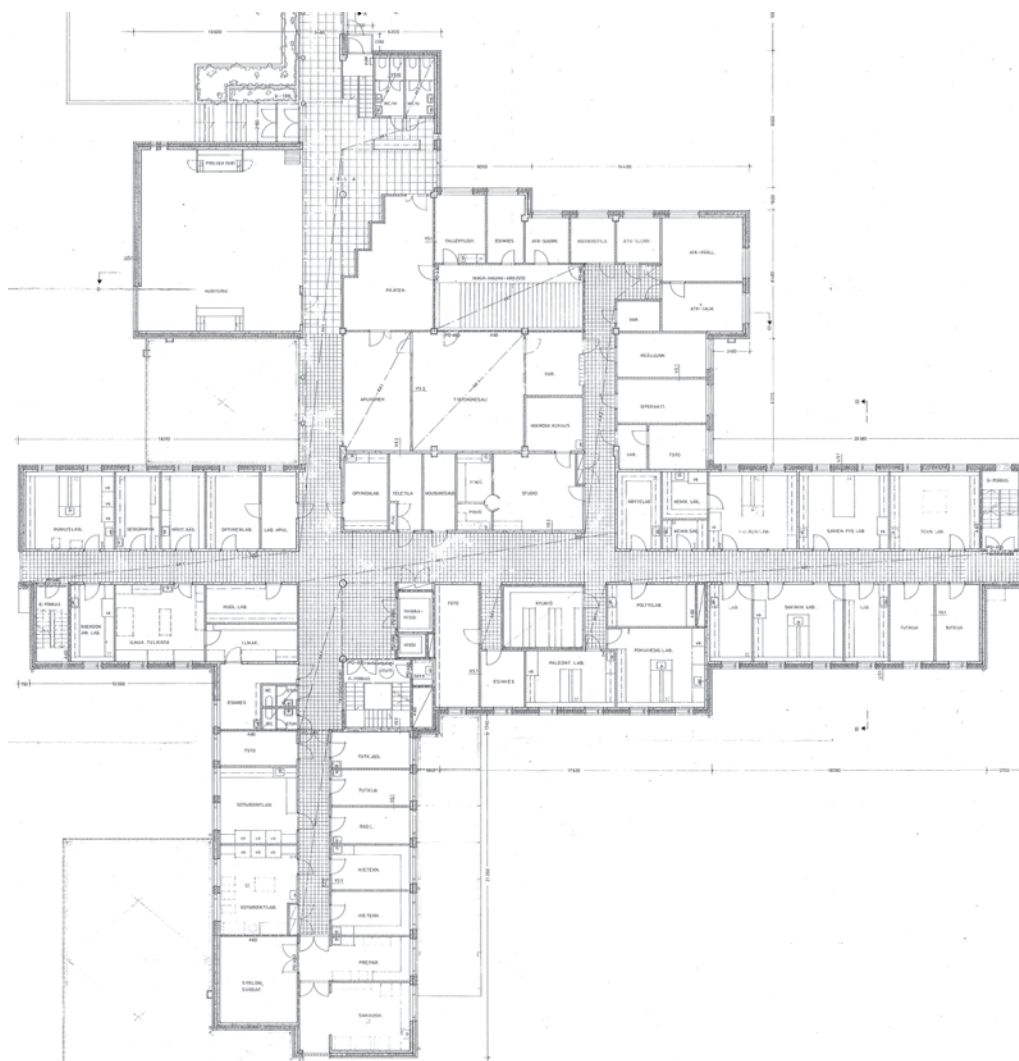
Lisärakennuksen leikkauspiirros etelään. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

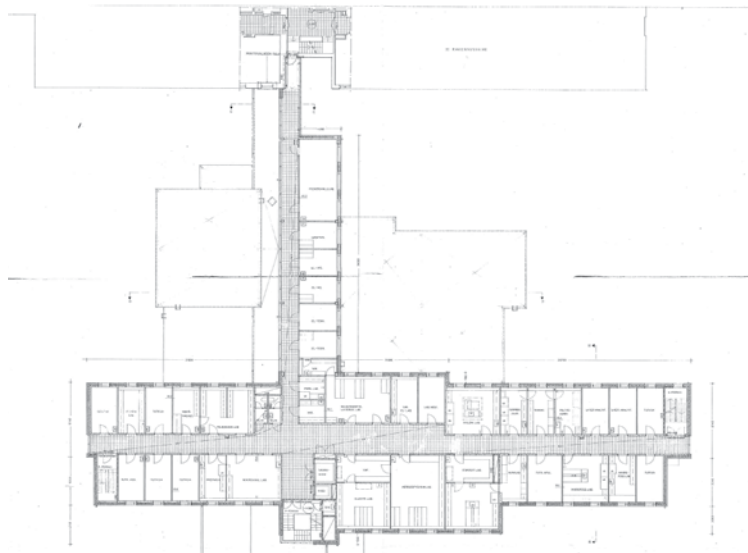
Lisärakennuksen leikkaus- ja julkisivupiirros pohjoiseen. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

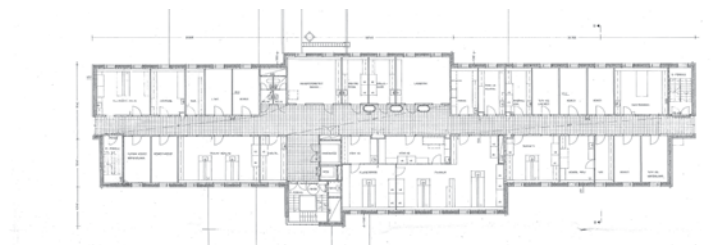
Lisärakennuksen kellarikerroksen pohjapiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

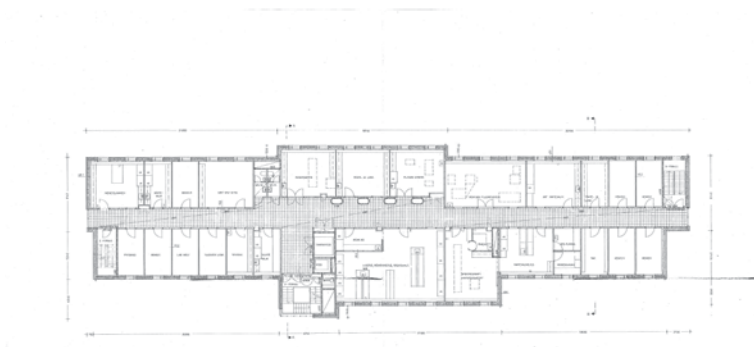
Lisärakennuksen ensimmäisen kerroksen pohjapiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

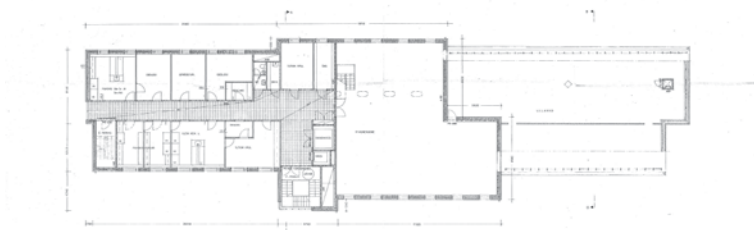
Lisärakennuksen toisen kerroksen pohjapiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

Lisärakennuksen kolmannen kerroksen pohjapiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

Lisärakennuksen neljännen kerroksen pohjapiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

Lisärakennuksen viidennen kerroksen pohjapiirros. Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen Ky. 7.2.1985. ERava.

5

Myöhemmät vaiheet

5.1

Toimitalon laajennus 2004

Pohjapiirustus Geologian tutkimuslaitoksen laajennuksesta. 30.9.2003. Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen. ERava.

Vuonna 2005 valmistui Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalon neljäs laajennusvaihe, joka käsitti uuden auditoriosiiiven, eli Sederholm-auditorion, Kivimiehentien puolella sekä lisätiloja vuonna 1987 valmistuneen rakennusosan pääaulan yhteyteen. Laajennus- ja muutostyöt suunnitteli arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen.

Ulkohahmoltaan noppamainen auditoriosiiپی rakennettiin vanhan kivimuseosiiven suuntaisesti vanhimman rakennusosan länsipuolelle. Tasakattoisen siiven julkisivumateriaalina oli tumma luonnonkivi, mikä erotti sen aiemmista rakennusvaiheista. Auditorio liitettiin vanhimman rakennusosan pohjoissiipeen teräs-lasirakenteisella välisosalla ensimmäisen kerroksen tasolla. Vanhan rakennusosan puolelle järjestettiin auditorion aulatila purkamalla vanhoja väliseiniä. Tilat olivat alun perin pieniä henkilökunnan asuntoja, jotka oli sittemmin otettu

pääosin toimistokäyttöön. Aulaan liittyvät tilat muutettiin kahdeksi neuvotteluhuoneeksi.

Samassa yhteydessä pääaulan tiloja laajennettiin ja järjesteltiin uudelleen väliseiniä purkamalla. Kivimuseon näyttelytilat siirrettiin omasta siivestään pääaulan yhteyteen, osin uuteen laajennusosaan ja osin vanhan auditorion paikalle. Rakennussiipien väliseen laajennusosaan sijoitettiin uusi henkilökuntaruokala keittiöineen. Ensimmäisen kerroksen keskiosaan sijoitettiin Geologian tutkimuslaitoksen kirjasto, joka erotettiin aulatiloista uusin lasiseinän. Siinä missä auditoriosiiiven ulkoarkkitehtuuri kontrastoi vanhoja punatiilisiä rakennusosia, nämä 1980-luvun rakennusosaa täydentävät laajennukset tyytyivät säestämään punatiilistä laitosarkkitehtuuria. Laajennusosien julkisivut olivat pääosin teräs-lasirakenteisia, täydennettynä punatiilillä osilla.

Korjausvaiheet

Vuonna 1970 rakennuksen vanhimman osan, osittain maan pinnan alla sijainneita kellarikerroksen tiloja muutettiin varasto- ja arkistotiloista työhuoneiksi. Vuonna 1987 laajennuksen rakentamisen yhteydessä rakennuksen vanhin osa, Sariola, peruskorjattiin. Asuin- ja laboratoriotilat muutettiin toimistoiksi ja rakennuksen ullakolle rakennettiin lämmintä varastotilaa sekä ilmanvaihtokonehuone. Vuonna 1995 Sariolan tiilikatto korvattiin peltikatoilla. Vanhimman siiven wc-tiloja uudistettiin ja laajennettiin vuonna 2011. Samassa yhteydessä parannettiin kahden vanhimman rakennusosan ilmanvaihtoa ja rakennettiin uusi ilmanvaihtokonehuone sekä jäähdytysyksikkö. Tarkemmat korjaus- ja muutostiedot on esitelty rakennuslupakronologiassa työn lopussa.

5.2

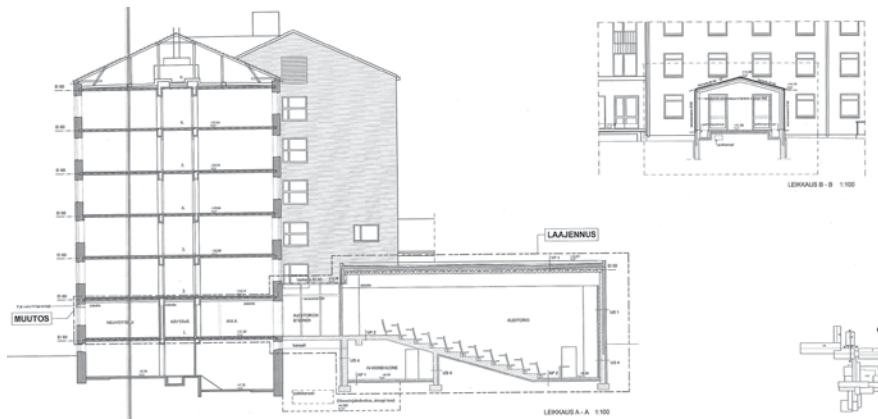
Muutokset toiminnassa

Länsijulkisivu Kivimiehentielle, uusi auditoriosiipi. 30.9.2003. Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen. ERava.

Vuoden 1987 laajennuksen länsijulkisivu, uusi ravintolatila. 30.9.2003. Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen. ERava.

Auditoriosiiven leikkauspiirustus pohjoiseen sekä lasi-teräsrakenteisen yhdysojan poikkileikkaus. 30.9.2003. Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen. ERava.

Geologiselle tutkimuslaitokselle, sittemmin Geologian tutkimuskeskukselle rakennettu toimitalo laajennuksineen on palvellut samaa käyttäjää 1950-luvulta saakka. Myös toiminnan luonne talossa on säilynyt pääpiirteissään ennallaan, joskin tekniikan kehitys ja työskentelyn digitalisoituminen on aiheuttanut tiloille muutospaineita, joita on ratkottu uusien tilojen rakentamalla sekä vanhoja korjaamalla. GTK:n kemian analyysipalvelut siirrettiin vuonna

2007 uuteen valtionyhtiöön Labtiumiin,¹ joka toimi vuonna 1987 valmistuneessa Kaleva-siivessä. Sittemmin Labtiumin toiminta siirtyi 2010-luvulla pois Betonimiehenkuja 4:n tiloista. Vuonna 1970 valmistunut Jatuli-siipi on ollut tyhjiään ainakin vuodesta 2013 lähtien. Siiven kellaritiloissa on todettu mikrobivaurioita.²

¹ Kauranne 2010, 47.

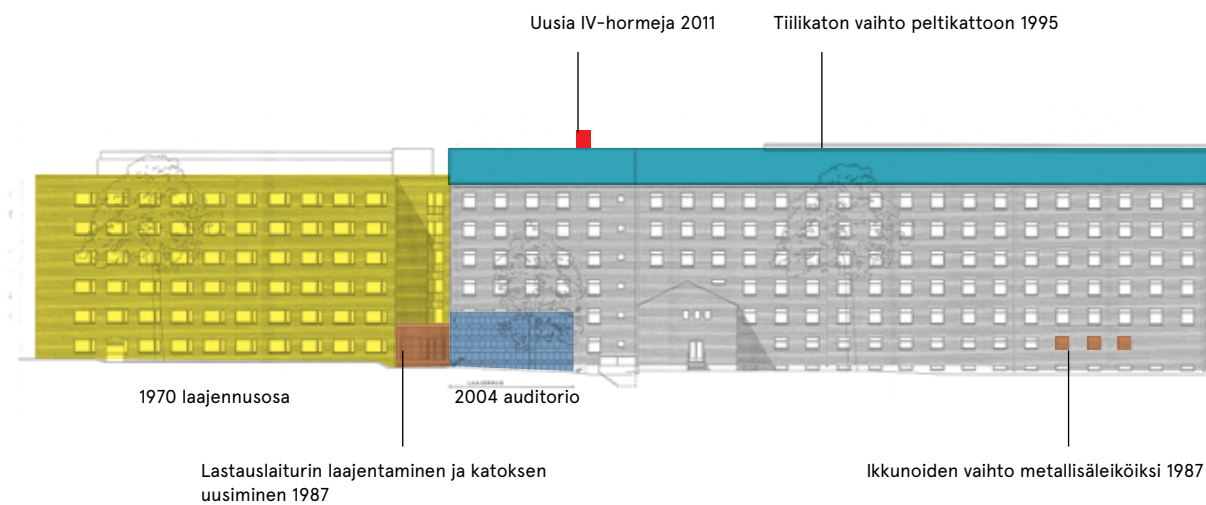
² Delete Oy 2013, Kuntotutkimukset ja kartoitukset. SA.

5.3

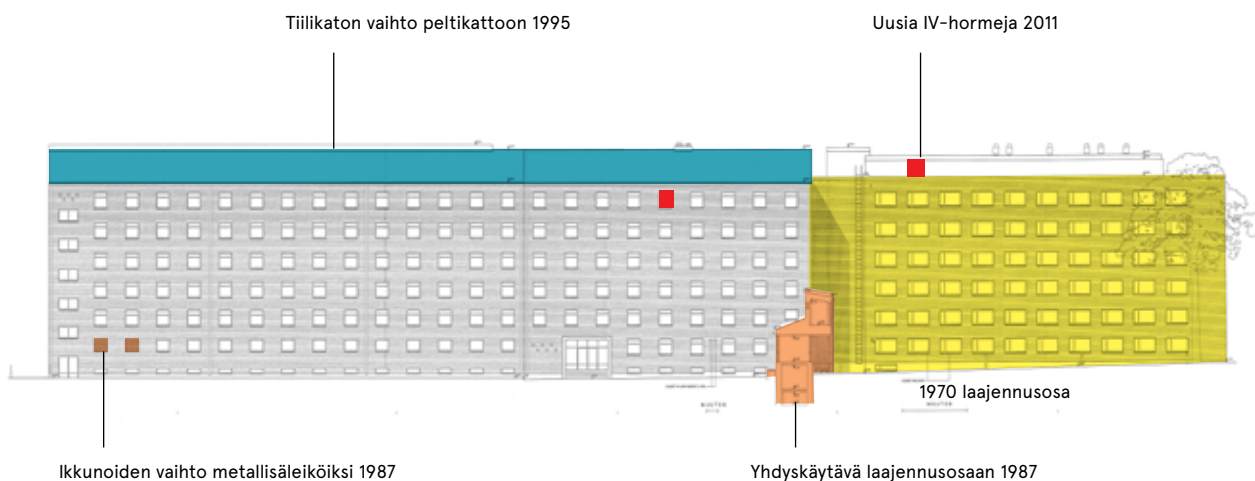
Muutoshistoria ja -kaaviot

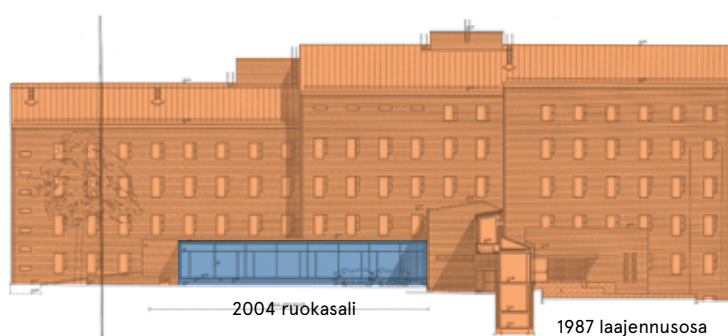
Länsijulkisivu

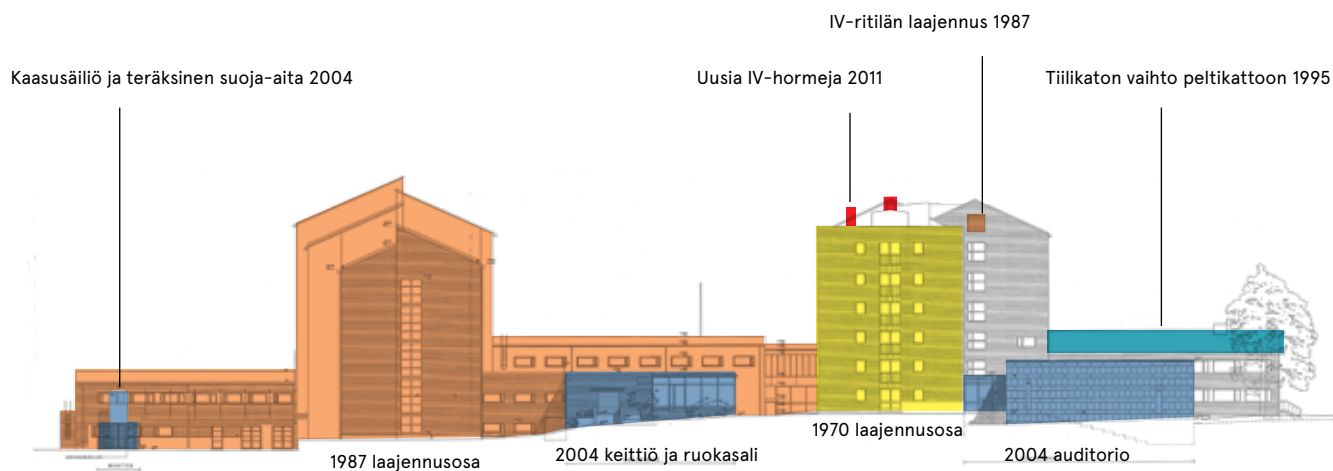
Itäjulkisivu

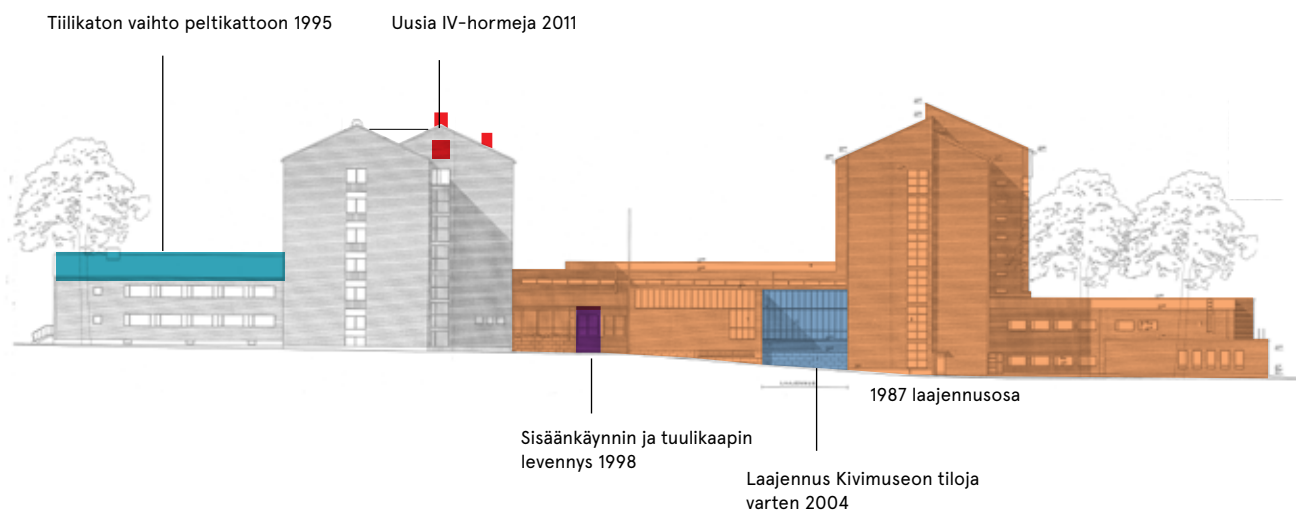
Laajennusosan länsijulkisivu

Pohjoisjulkisivu

Eteläjulkisivu

6

Nykytila

6.1

Sisätilat

GTK:n rakennuksissa suoritettiin sisätilainventointi 20.–21.6.2017. Inventoinnissa on havainnointi sisätilojen käyttöä, tilahahmoja ja tilojen materiaaleja, sekä näiden säilyneisyyttä. Inventointi tehtiin rakennusosittain, eli omina kokonaisuuksina on käsitelty alkuperäinen, vuonna 1954 valmistunut rakennus, vuoden 1968 laajennus sekä vuoden 1987 laajennus-

osa. Inventointi on jaoteltu tilatyypeittäin; jokaisesta rakennuksesta on käyty läpi porrashuoneet, käytävä- ja aulatilat sekä huonetilat. Lisäksi erikoistiloja on saatettu käsitellä omana kokonaisuutena, kuten vuoden 2003 laajennustiloja tai muita erikoistiloja. Inventointia selventää valokuvat, joita on selitetty kuvatekstein.

Alkuperäiset pääsisäänkäyntiovet ovat säilyneet alkuperäisinä vetimineen. Tuulikaappitilassa on neljä porraskelmaa ja sen lattiamateriaali on mosaiikkibetonia.

Ensimmäinen rakennusvaihe 1956

Sisäänkäyntiaula ja portaat

Alkuperäinen pääsisäänkäynti toimii nykyisin henkilökunnan sisäänkäyntinä. Pieni sisäänkäyntiaula on samaa tilaa pääporras-huoneen kanssa.

Käyttö

Entinen pääsisäänkäynti ja rakennuksen pääporras.
Nykyään henkilökunnan pääsisäänkäynti.

Tilahahmo

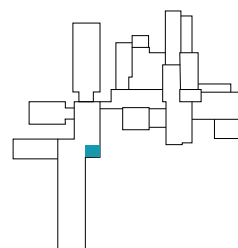
Tilahahmo on säilynyt alkuperäisenä. Pääsisäänkäynnistä saavutaan tilavan tuulikaapin välityksellä aulatilaa. Tilassa on hissi ja sen ympärillä kiertävä pääporras. Kulku toimistosiiven käytävään on alun perin ollut entisen kivikokoelmahuoneen läpi, nykyään ovi on poistettu ja kulku käytävään on avattu suoraan aulatilasta. Aulassa on koko tilan levyinen porras, jonka viereen on lisätty kulku-luiska.

Lattia

Aulan lattia on uusittua harmaata muovimattoa, jossa on vaaleanharmaata ja mustaa kiviaineskuvioita. Tuulikaapissa ja portaissa lattia on mosaiikkibetonia.

Lattialista

Lattialistat ovat alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisia porrastettuja siniseksi maalattuja puulistoja, joiden korkeus on 7 senttimetriä.

Seinäpinnat

Seinät ovat rapattuja ja maalattuja valkoiseksi.

Katto

Katoissa on näkyvissä betonimuottipinta. Katot ovat valkoiseksi maalattuja ja niiden pintaan on aulassa ja tuulikaapissa asennettu valkoisia akustolevyjä.

Ikkunat

Ikkunat ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja puuikkunoita. Aulan ikkuna on leveämpi päätyikkuna.

Ovet

Käytävään johtaa myöhempi teräs-lankalasi-ovi. Ulko-ovet ovat teräs-lasiovia.

Rakennuksen alkuperäinen pääporrashuone, jossa kolmivartinen pääporras kiertää teräsverkolla muusta tilasta erotettua hissikuilua. Porrashuonetta ja aulatiloja valaisee ajalle tyypillinen epäsymmetrinen ikkunakenttä.

Lvis

Kattopintaan on kiinnitetty pyöreänmuotoisia valaisimia, joissa on valkoinen ritiläosa. Samaa valaisin-tyyppiä on kaikissa GTK:n rakennusosissa.

Tuulikaappi

Pääsisäänkäynnin yhteydessä on leveä, juhlallisen kokoinen tuulikaappi. Tuulikaapin syvyys on noin 3 metriä ja leveys 4,10 metriä. Pääoville johtaa ulkopuolella kuusi porrasaskelmaa, itse tuulikaapissa on lisäksi neljä askelmaa. Seinät ja portaat ovat ulkosassa hakattua harmaata graniittia. Pääsisäänkäynti on sisäänvedetty julkisivupinnasta 2,5 metriä.

Seinät ovat valkoiseksi maalatut teräs-lasiseinämät. Seinämissä on pariovet. Ovisissa on korkeat, teräsputkea olevat vetimet, jota on päällystetty pyöreällä, lakatulla vaalealla puuosalla. Potkupelti on harmaata metallilevyä.

Ulko-osan katto on rapattu harmaaksi. Tuulikaapissa on alkuperäinen syvennys ritiläosalle ja lattia on harmaata mosaiikkibetonia, jossa on musta ja valkoinen kiviaines. Tuulikaapin kattopinta on alaslaskettu ja rapattu ja maalattu valkoiseksi.

Seinällä on myöhempi, iso kaksilehtinen valkoiseksi maalattu laakapatteri. Tuulikaapista johtaa ovi vanhaan teetilaan, joka on nykyään varasto.

Pääporras

Pääporras on kolmivartinen U-porras, jossa on kulmissa lepotasanteet. Portaiden alapinnassa erottuu porrasaskelmien muoto. Portaan askelmat ovat harmaita mosaiikkibetonilaattoja, joissa on musta ja valkoinen kiviaines. Askelmien etupinta

on harmaaksi maalattua betonia. Porrasaskelman leveys on 146 senttimetriä, nousu 15 senttimetriä ja etenemä 36 senttimetriä. Lattialistaa ei ole, muuta seinään on maalattu 14 senttimetriä korkea harmaa listamainen vyöhyke. Seinät ja katot ovat valkoiseksi rapattuja ja maalattuja.

Ensimmäisellä välitasanteella on iso ikkunapinta, joka koostuu neljästä epäsymmetrisellä puitejaolla jaetusta ikkunasta. Ikkunat ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja puuikkunoita, Sivuilla on kaksi pääleikkäistä kapeampaa tuuletusikkunaa. Ikkunapenkki on 30 senttimetriä lattiasta. Lepotasanteella on myös syvennys, jossa on alkuperäinen ripapatteri. Väli- ja kerrostasanteilla on pyöreitä valaisimia. Käsijohde on kiinnitetty hissin teräsverkkoon metallikiinnikkein ja koostuu poikkileikkaukseltaan pyöreä puinen käsijohde, lakattua vaaleaa puuta.

Hissit

Hissejä on pääaulassa vierekkäin kaksi, ja ne sijaitsevat U-portaan keskiosassa. Hissit ovat alkuperäisiä Koneen hissejä vuodelta 1955. Etuseinämä ja ovet ovat harmaaksi maalattua teräsverkkoa. Sisäpinnat on verhoiltu vaalealla tammiviilulla. Hissikorin kahdella seinällä on leveä koivukaide. Seinällä on alkupeäinen peili, joka on kiinnitetty koivulistoin. Peilin alapuolella on puurimoitus ja yläpuolella rei'itetty puupaneliosa, jonka takana on luultavasti ollut alkuperäinen valaisin. Katto ja katon valaisin on uusittu, lattian muovimatto on uusittu samanlaiseksi kuin aulassa. Hissit on korjattu vuonna 1988, muutokset ovat luultavasti tehty silloin.

Pääsisäänkäynnin teräs-lasiovien vetimet ovat säilyneet alkuperäisinä.

Pääporras on päällystetty mosaiikkibetonilla.

Hissit alkuperäisine sisustuksineen ovat säilyneet alkuperäisinä.

B-porras

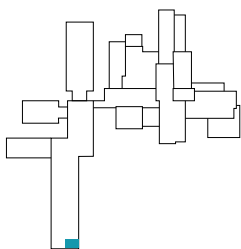
B-portaan ylimmällä välitasanteella näkyvät julkisivun lasitiiliyksityiskohdat.

Porrashuoneen lankalasiovet ovat alkuperäiset.

B-portaan ikkunat ovat kaksiosaisia, kaksipuitteisia puuikkunoita ja selvästi arkisempia kuin pääportaan ikkunat.

B-porras sijaitsee rakennuksen eteläpäädyssä ja vastaa materiaaleiltaan pääporrasta. Porras on kaksivartinen ja siinä on 130 senttimetriä leveä porrassyöksy. Porrasaskelmien nousu on 16 senttimetriä ja etenemä 34 senttimetriä. Kaide on valkoiseksi maalattua lattaterästä, johon on kiinnitetty lakattu, profililtaan pyöreä puukäsijohde. Kaiteen korkeus on 90 senttimetriä. Askelmien otsalinja on loivasti viistetty.

Välitasanteilla on kaksi vierekkäistä, sisään-sisään avautuvaa neliömuotoista ikkunaa. Ikkunat ovat valkoiseksi maalattuja, alkuperäisiä puuikkunoita. Ikkuna-aukon leveys on 179 senttimetriä, ja sen korkeus on 114 senttimetriä. Tasanteilla on kattopintoihin kiinnitetyt akustolevyt ja niiden pinnassa loisteputkivalaisimet. Kerrostasanteille käytäviin johtaa alkuperäiset teräs-lankalasiovet, joissa on kiinteät sivuosat. Kerrostasanteilla ovien vieressä on seinäsyvennyksessä valkoiseksi maalattut laakapatterit. Isohko ilmanvaihtoputki kulkee kerrosten läpi.

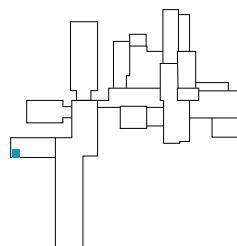
B-portaan teräskaiteet ovat yksinkertaisen linjakaat ja koostuvat valkoisiksi maalatuista pystypinnoista ja vaakasuuntaisista lattarautoista.

C-porras

C-porras on muita lyhyempi ja sovitettu pienempään tilaan. Portaan päässä ei ole lepotasannetta. Sen kaideratkaisu on samanlainen kuin B-portaassa, mutta kaide on kokonaisuudessaan maalattu mustaksi.

Pihasiiven päädyssä sijaitsee C-porrashuone. Porras kulkee kellarista toiseen kerrokseen ja ensimmäisen kerroksen tasolta on uloskäynti Kivimiehentielle. Ovi toimi alun perin Kivimuseon sisäänkäyntinä. Kaartuvan U-portaan materiaalit vastaavat muita ensimmäisen rakennusvaiheen portaita, muutamien poikkeuksin: seinään on metallikiinnikkein kiinnitetty käsijohde, joka on peitetty mustaksi maalatulla kumilistalla. Myös kaide, käsijohde ja seinään maalattu lattialistavyöhyke ovat mustaksi maalattuja.

Käytävätilat

Rakennuksen tilaratkaisu perustuu pitkiin keskikäytäviin, joiden päähän on sijoitettu suuret ikkunat. Lattiamateriaali on peräisin 1980-luvun peruskorjauksesta. Siivessä on säilynyt runsaasti alkuperäisiä ovia. Myöhemmät tekniikkaviennit on sijoitettu sähköhylluille katonrajaan.

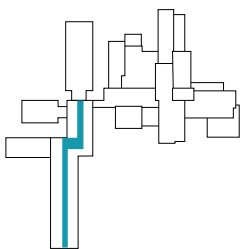
Ylimmän kerroksen käytävien pintoja on uusittu 2010-luvulla, jolloin myös ovia on vaihdettu uusiin.

Käyttö

Käytäviltä on kulku huonetiloihin ja porrashuoneisiin.

Tilahahmo

Käytävien tilahahmot ovat pääasiassa alkuperäiset. Käytävätiloja on kahta tyyppiä: pidemmän rakennusmassan keskellä kulkeva keskikäytävä, jonka molemmissa päädyissä on ikkuna, sekä lyhyemmän osan keskikäytävä, joka on umpinaisempi, jonka päädyissä on kulku pääporrasaulaan ja vuoden 1968 osan portaaseen. Lyhyempi käytävä on muuttunut umpinaisemmaksi vuoden 1968 laajennuksen myötä, kun päädyn ikkuna on vaihtunut porrashuoneen oveksi.

Alkuperäinen puuviilulaakaovi, joka on varustettu sinertävillä ovilistoilla.

Toisessa kerroksessa sijaitsi alun perin kirjasto. Sen muutettua avoin tila rakennettiin toimisto-huoneiksi, joissa on siviikkunalliset puuviiluovet.

Alkuperäinen puu-lasipariovi toisen kerroksen käytävällä.

Lattia

Käytävien lattia on harmaata vinyylilaattaa, jossa on käytävän keskellä raidoituksia sinisillä laatoilla. Lattia on uusittu luultavasti 1980-luvulla.

Lattialista

Lattialistat ovat luultavasti alkuperäisiä, yläosasta leveämpiä, siniseksi maalattuja puulistoja, joiden korkeus on 7 senttimetriä.

Seinäpinnat

Käytävien seinäpinnat ovat rapattuja ja maalattuja pääasiassa valkoiseksi. Ylimmän kerroksen käytävässä on yksi seinä maalattu harmaaksi.

Katto

Käytävien katot ovat muottipintaisia betonikattoja, jotka on maalattu valkoiseksi. Kattojen keskiosaan on koko käytävän pituudelta kiinnitetty valkoisia alakattoakustolevyjä ja poikittain asetettuja loisteputkivalaisimia. Sivuilla on asennettu metallisia tekniikkahyllyjä.

Ikkunat

Käytävien molemmissa päädyissä on ikkunat, jotka ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja puuikkunoita.

Ovet

Huoneiden ovia on pääosin kolmenlaisia; alkuperäisiä, tummia puuviilulaakaovia, jotka on hiottu ja lakattu uudestaan. Puset kynnykset ja saranat ovat pääosin alkuperäisiä, painikkeet ja lukot ovat uusittuja. Lisäksi on joitakin uusittuja vaaleita puuviilulaakaovia. Lisäksi entisessä kirjastotilassa on 1980-luvun sivuosallisia puu-lasi-laakaovia. Lisäksi on vuodelta 2011 olevia wc-tilojen laakaovia. Aulatilaja rajaavat myöhemmät teräs-lasiovet ja -seinämät. Toisen kerroksen käytävällä on alkuperäinen kirjastotilan puu-lasipariovi. Käytävien ovilistat ovat pääosin luultavasti alkuperäisiä, siniseksi maalattuja kapeita yksinkertaisia puulistoja.

Lvis

Huonetilojen ovien yläpuolella on ilmanvaihtoventtiilejä. Katonrajassa on kuljetettu tekniikkahyllyillä tekniikkajohtoja. Käytävillä on vesipisteitä.

Käytävien päissä on ikkunaovet, joiden ulkopuolelle on asennettu metallikaide. Vasemmalta on käynti B-portaaseen.

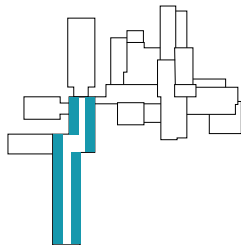

Rakennussiipien nivelosan tuntumaan käytävän päätepisteeksi on sijoitettu pienemmät ikkunat, jotka ovat tyypiltään samantyyppiset kuin pääporrashuoneessa.

Huonetilat

Pääosa huoneista on nykyisin yhden hengen huoneita. Alun perin huoneiden koossa oli enemmän varianssia, kun tarvittiin muun muassa piirustussaleja kartan piirtämiseen.

Käyttö

Huonetilat ovat pääasiassa työhuoneina, lisäksi on neuvottelu- ja taukuhuoneita.

Tilahahmo

Alun perin huoneiden koossa on ollut suurempaa variaatiota. Nykyään huoneita on useammassa vaiheessa pienennetty ja huonetilat ovat pääasiassa yhden ikkunan, yhden hengen työhuoneita.

Lattia

Lattiamateriaali suurimmassa osassa huoneita on 1980-luvun harmaa vinyylilaatta. Osassa huoneita on myöhemmin vaihdettu lattiamateriaali. Kuuden kerroksen pohjoiskäytävässä johdon tiloissa on uusittu vaalea sauvaparketti.

Lattialista

Lattialistat ovat luultavasti alkuperäisiä, yläosasta leveämpiä, siniseksi maalattuja puulistoja, joiden korkeus on 7 senttimetriä.

Seinäpinnat

Huoneiden seinäpinnat ovat pääasiassa rapattuja ja valkoiseksi maalattuja.

Katto

Huonetilojen katot ovat pääasiassa muiden tilojen tavoin muottipintaisia betonikattoja, jotka on maalattu valkoiseksi. Kattopintaan on kiinnitetty akustolevyjä ja valaisimia. Joissakin huoneissa katossa on näkyvissä betoninen palkkirakenne.

Ikkunat

Huonetilojen ikkunat ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja puuikkunoita.

Lvis

Huoneissa on ikkunoiden alapuolella valkoiseksi maalatut laakapatterit. Ilmanvaihtokoteloointi kulkee käytäväseinän katonrajassa.

Huoneiden pintamateriaalit on uusittu eri vaiheissa. Ikkunat ovat alkuperäiset puuikkunat.

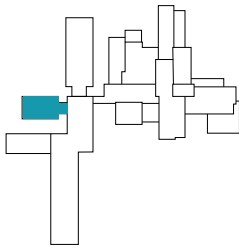

Suurempia tiloja on säilynyt muun muassa kerrosten taukutiloina.

Auditorio ”Sederholm-Sali”

Kulkuyhteys vanhasta rakennusosasta auditorioon on ratkaistu teräs-lasirakenteen avulla. Auditorion edusaula sijaitsee vanhan rakennusosan puolella. Tiloihin oli alun perin sijoitettu henkilökunnan asuntoja ja tila on muutettu aulaksi väliseiniä purkamalla.

Käyttö

Sederholm-sali on 150-paikkainen auditorio, joka on rakennettu 1950-luvun rakennusosan länsipuolelle vuosina 2003–2004.

Tilahahmo

Iso, jyrkästi laskeva, porrastettu suorakulmainen tila, jossa on tasakatto. Tilahahmo on alkuperäinen. Tila laskeutuu osittain maanpinnan alapuolelle. Salin etuosan seinä on loivasti kaareva.

Lattia ja lattialista

Lattia on vaaleaa, lakattua saumamaisesti ladottua puuparkettia. Lattialista on melkein seinäpinnan tasossa, upotetut vaaleaa puuta olevat listat.

Seinät

Seinät on peitetty akustoivalla puuviilupintaisella MDF-levyllä.

Katto

Näyttämötilan/etutilan yläpuolella on puuviilupintainen alakattotaso. Muuten tilassa on kauttaaltaan valkoista, osittain rei'itettyä neliömäistä alakatolevyä, johon on upotettu pyöreitä valaisimia ja ilmanvaihtorililoita ja venttiilejä.

Ikkunat

Tilassa on kolme ikkunaa pohjoisseinällä, joista kaksi on 2,5 metriä korkeaa ja kapeaa ikkunaa. Yksi on matala ja leveä ikkuna. Kaikki ikkunat ovat mustaksi maalattuja kaksipuitteisia puuikkunoita, joissa on lämpölasia. Väleissä on sälekaihtimet.

Ovet

Tilaan johtaa aulasta leveä pariovi, jonka Leveys on 190 senttimetriä ja korkeus 215 senttimetriä. Ovet ovat puuviilupintaisia 2004 laakaovia. Näyttävät vetimet ovat kromattuun lattateräkseen kiinnitetty puolipyöreä pitkä puukappale koivua, 130 senttimetriä korkeat. Salin etuosan poistumistieovi johtaa suoraan ulos ja on sisäpuolelta puuviilupintainen, eleetön, vasikallinen ovi.

Lvis

Kaikki tekniikka on integroitu katto-, lattia- ja seinäpintoihin. Patterit ovat lattiaan integroituja ja kaiuttimet seinäpintoihin. Salissa on runsaasti AV-tekniikkaa. Salin takaosassa on kookkaat seinäkiinnitteiset harmaaksi maalatut patterit, joissa on sileä etupinta.

Auditorion kolme pitkänomaista ikkunaa sijaitsevat sen pohjoisjulkisivulla. Auditorion seinät ovat viilupäällysteistä MDF-levyä.

Auditorion lattiataso laskee ensimmäisen kerroksen tasolta maantason alle. Toinen poistumistie auditorion etuosasta johtaa ulkoportaaseen auditorion eteläpuolella.

Muuta

Salissa on punaisella kankaalla päällystetyt, teräs-runkoiset auditoriotuolit, sekä niihin liittyvät pöydät. Pöytälevyt ja tuolien pienet käsinojat ovat harmaaksi käsiteltyä puulevyä. Metalliosat ovat harmaat.

Auditorion aulatila on harjakattoinen teräs-lasiraken-teinen eteistila, joka kiinnittyy vanhan rakennuksen ulkoseinäpintaan. Lattiapinta on mustaa kivilaattaa, johon on integroitu lämpöpatterit.

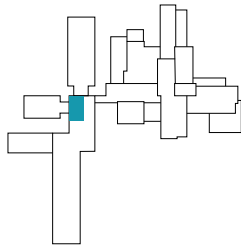
Entiset asunnot, aulatila

Alun perin asuinhuoneiksi rakennetut tilat otettiin myöhemmin toimistokäyttöön. Auditorion rakentamisen yhteydessä tilat muutettiin väliseiniä purkamalla auditorion etuaulaksi sekä neuvotteluhuoneiksi.

Alkuperäinen seinälinja on edelleen havaittavissa aulassa.

Käyttö ja tilahahmo

Ensimmäisessä kerroksessa on sijainnut asuintiloja: talonmiehen-, lämmittäjän, autonkuljettajan ja siivoojan asuntoja ja asuinhuoneita. Tiloja muutettiin auditoriosiihen rakentamisen yhteydessä auditorion etutilaksi. Huonetiloja muutettiin kahdeksi, Gneissi ja Graniitti –nimisiksi neuvottelutiloiksi.

Alkuperäinen keskikäytävä on havaittavissa. Asunnot ja niiden väliseinät on purettu ja tila on yhtenäinen, avara tila. Ulkoseinään on uuden auditorion kohdalla avattu kulkuaukkoja. Alkuperäisten oviaukkojen paikat erottuvat osittain.

Materiaalit

Kaikki pinnat on uusittu vuonna 2003. Lattia on harmaata muovimattoa, jossa on valkoisia ja mustia kiviaineskuvioita. Lattialistat ovat kapeita, harmaaksi maalattuja puulistoja, jonka korkeus on 4 senttimetriä. Seinät on rapattu ja maalattu valkoiseksi. Alakatot ovat kiinteitä, akustokipsilevykattoja.

Ikkunat

Ikkunat ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja puuikkunoita. Ikkunat ovat kaksipuitteisia ja sisään-sisään aukeavia, ja koostuvat neliömäisestä alaikkunasta ja alasaranoidusta yläpuolisesta kapeasta tuuletusikkunasta. Aukko on 150 senttimetriä korkea ja 126 senttimetriä leveä. Yläikkuna on 40 senttimetriä korkea, alaikkuna 106 senttimetriä korkea ja niiden leveys on 121,5 senttimetriä. Ikkunoiden väliin on lisätty sälekaihdin. Ikkunapenkki on alkuperäinen ja päällystetty valkoisella mosaiikkibetonilla, jossa on musta ja valkoinen kiviaines. Penkin korkeus lattiapinnasta on 74 senttimetriä ja se ulkonee vain vähän seinäpinnan linjasta.

Ovet

Ovet huonetiloihin ovat luultavasti alkuperäisiä, puuviilupintaisia puunvärisiä laakaovia. Painikkeet ja lukot ovat uusittuja. Saranat ovat vanhempia. Lisäksi joihinkin tiloihin on alumiini-lasiovia.

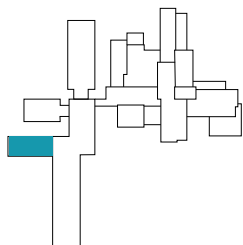
Lvis

Kattopintaan on upotettu pyöreitä valaisimia. Seinissä on ilmanvaihtoventtiilejä- ja ritilöitä.

Pihasiipi (entinen ruokala ja museo)

Pihasiiven toisessa kerroksessa sijainnut avoin tila, henkilökuntaruokala, on uuden henkilökuntaravintolan valmistuttua otettu serverihuone- ja varastokäyttöön.

Kaksikerroksinen pihasiipi sijaitsee 1950-luvun rakennusmassan pitkän siiven länsipuolella. Alun perin ensimmäisessä kerroksessa sijaitsi kivimuseo ja toisessa henkilökuntaravintola keittiöineen. Ensimmäisessä kerroksessa aikaisemmin avonainen tila on muutettu kevyillä väliseinillä toimistohuoneiksi ja konferenssitilaksi. Toisessa kerroksessa tilat on jaettu pääasiassa teräs-lasirakenteisin seinin toimistotarvikevarastoksi ja serverihuoneeksi.

Materiaalit samat kuin huonetiloissa yleensä. Kattopalkisto on näkyvissä ja niiden väliin on asennettu akustoivaa alakattolevyä. Lattioiden muovimattoja on osittain uusittu.

Pihasiiven ensimmäinen kerros on otettu toimistokäyttöön jakamalla avoin tila kevyin väliseinillä toimistohuoneiksi.

Toinen rakennusvaihe 1970

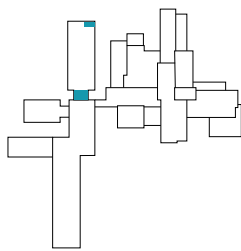
Porrashuone

Vuonna 1970 valmistuneen laajennusosan pääporrashuone sijaitsee laajennuksen vanhaan osaan yhdistävässä nivelosassa. Porrashuoneessa on lisäksi lastauslaiturille johtava tavarahissi.

Laajennusosan pääporras on kolmevartinen porras, jossa on kaksi lepotasoa. Kaide on mustaksi maalattua metallia. Käsijohde on päällystetty mustalla muovilistalla.

Käyttö

Porras johtaa kellarista ylipäähän, viidenteen kerrokseen.

Tilahahmo

Pääportaan tilahahmo on alkuperäinen. Porras on kolmevartinen U-porras. Kerrostasanteella on tavarahissi. Toisen kerroksen porrastasanteelta on kulku 1980-luvun siiven yhdyskäytävään. Porrassyöksyn leveys on 123 senttimetriä, nousu on 17 senttimetriä ja etenemä 30 senttimetriä.

Lattia

Kerrostasanteilla lattia on neliömäistä vinyylilaattaa. Pääväri on vihreä, jota kiertää seinien vierellä tummanharmaa laatta. Porrasaskelmat ovat harmaita mosaiikkibetonielementtejä, jossa on musta ja valkoinen kiviaines. Porrastasanteilla on mosaiikkibetonilaattoja. Askelmien päällä etureunassa on uritettu kumilista.

Lattialista

Lattialista on musta, seinälle käännetty muovilista.

Seinät

Seinäpinnat on rapattu ja maalattu valkoiseksi. Hisikuilun seinä on betonimuottipintainen ja maalattu valkoiseksi.

Laajennusosan pohjoispäässä sijaitsevan B-porrashuoneen alkuperäinen henkilöhissi.

Pienemmän B-porrashuoneen kaksivartinen porras noudattaa pääportaan materiaali- ja kaideratkaisuja.

Katto

Katot ovat betonia, jossa on näkyvissä muottilaudoitusta. Kaikki kattopinnat on maalattu valkoiseksi. Porrassyöskyjen alapinnassa on näkyvissä betonimuottilaudoitusta. Tilan keskellä on näkyvissä kantava betonipalkki. Porras on paikallavalettu.

Ikkunat

Joka kerrostasanteella on ikkuna itään. Ikkunat ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja puuikkunoita. Ikkunat ovat kaksiosaisia, sisään-sisään avautuvia ikkunoita, jossa on neliömäinen ruutu, sekä hiukan kapeampi tuuletusikkuna.

Ovet

Käytäviin johtavat ovet ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja teräs-lankalasiovia. Ovet ovat yksilehtisiä, mutta niissä on avattava lasinen sivuosa.

Lvis

Kattopintaan on kiinnitetty Ornon pyöreitä valaisimia, kuten muualla rakennuksissa. Seinäpintaan on kiinnitetty erilaisia, mahdollisesti uudempia pyöreitä valaisimia. Kerrostasanteilla on valkoiseksi maalatut lämpöpatterit. Kattoon on kiinnitetty myös tekniikkahyllyjä, jossa kuljetettu johtoja. Lisäksi johtoja on pinta-asennuksena muovisissa johtokouruissa.

Kaide

Portaan kaide on korkea, ja koostuu profililtaan neliömäisistä metallitangoista. Tankojen päällä kulkeva käsijohdetanko on päällystetty mustalla muovilistalla. Kaide on maalattu mustaksi, alla on näkyvissä luultavasti alkuperäinen, vihreä väri. Kaiteen korkeus on 1 metri.

Hissi

Hissi on alkuperäinen ja mallia *Valmet Schlieren* vuodelta 1970. Hissin ovet ovat valkoiseksi maalattua metallia. Hissin korin sisäpuolen seinät ovat metallilevyä, jonka alaosaan on kiinnitetty puurimoja törmäyssuojaksi. Hissistä on lastausmahdollisuus toiseen suuntaan, jossa on ritiläovi. Hissin lattia on harmaata vinyylilaattaa.

B-porras

B-porras on materiaaleiltaan saman tyyppinen kuin pääporras, mutta pienempi. Porras on kaksivartinen u-porras. Tilassa on pieni alkuperäinen henkilöhissi, jonka vastainen seinä on maalattu vihreäksi. Porrasaskelmien leveys 119 senttimetriä, nousu 17 senttimetriä ja etenemä senttimetriä.

Käytävätilat

Käytävän päässä on ikkunaovi, kuten vanhemmassakin rakennusosassa.

Keskikäytävän seinämateriaalina on valkoiseksi maalattu kahi-tiili. Alakaton metallisäleiköt ovat pääasiassa alkuperäisiä.

Käyttö

Käytävä, josta kulku huonetiloihin ja molempiin porrashuoneisiin. Nyt tyhjiällä.

Tilahahmo

Koko rakennusrungon suuntaisesti kulkeva keski-käytävä, jonka toisesta päästä on ovi porrashuoneeseen ja toisessa on iso ikkunapinta. Käytävien tilahahmot ovat säilyneet alkuperäisenä.

Lattia

Käytävien lattiamateriaali on alkuperäinen ruskea vinyylilaatta.

Lattialista

Käytävien lattialista on musta seinälle taitettu muovilista, jonka korkeus on noin 6 cm.

Seinäpinnat

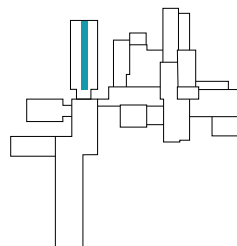
Seinät ovat valkoiseksi maalattua kahi-tiiltä.

Katto

Käytävillä on alaslaskettu harmaa metallisälekkatto.

Ikkunat

Käytävien päädyissä on koko seinän kokoinen iso

ikkuna. Ikkunassa on ranskalainen parveke-tyyppinen ratkaisu, jossa avautuvan oviosan ulkopuolella on metallinen kaideosa. Puu-lasiparivoi, jonka ovilehdet ovat vielä poikkipuitteella jaettu kahtia. Ikkunat ovat alkuperäisiä valkoiseksi maalattuja puuikkunoita. Leveys on 192 senttimetriä ja korkeus kaksi metriä.

Ovet

Käytävän ja porrashuoneiden väliset ovet ovat alkuperäisiä, harmaita metalli-lankalasiovia, jossa on kiinteä sivuosa. Huoneiden ovet ovat alkuperäisiä, huullettuja vaaleaksi maalattuja laakaovia. Osa ovista on ikkunallisia.

Lvis

Käytävillä on kattopinnan sivuun asennetut kapeat loisteputkivalaisimet. Koko käytävän pituudelta on asennettu tekniikkahylly.

Huonetilat

Huonetilat ovat olleet laboratorio- ja toimistokäytössä. Laboratoriotilat ovat pääasiassa suurempia huonetiloja. Siipi oli inventointihetkellä ollut tyhjiillään jo joitakin vuosia.

Käyttö

Käyttö oli alun perin toimistohuoneina ja laboratoriotiloina. Nykyään tilat eivät ole käytössä ja ne ovat kalustamattomia.

Tilahahmo

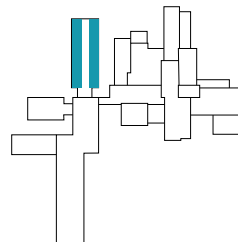
Huoneiden tilahahmot ovat pääasiallisesti alkupe-
räisiä.

Lattia

Huoneiden lattiamateriaalina on pääasiassa vinyy-
lilaatta (harmaan-, vihreän ja ruskean sävyisiä).
Ylimmässä kerroksessa on joissakin huoneissa uusit-
tua vaaleaa puuparkettia.

Lattialista

Huoneiden lattialista on musta, seinälle taitettu
muovilista, jonka korkeus on noin 6 senttimetriä.

Seinäpinnat

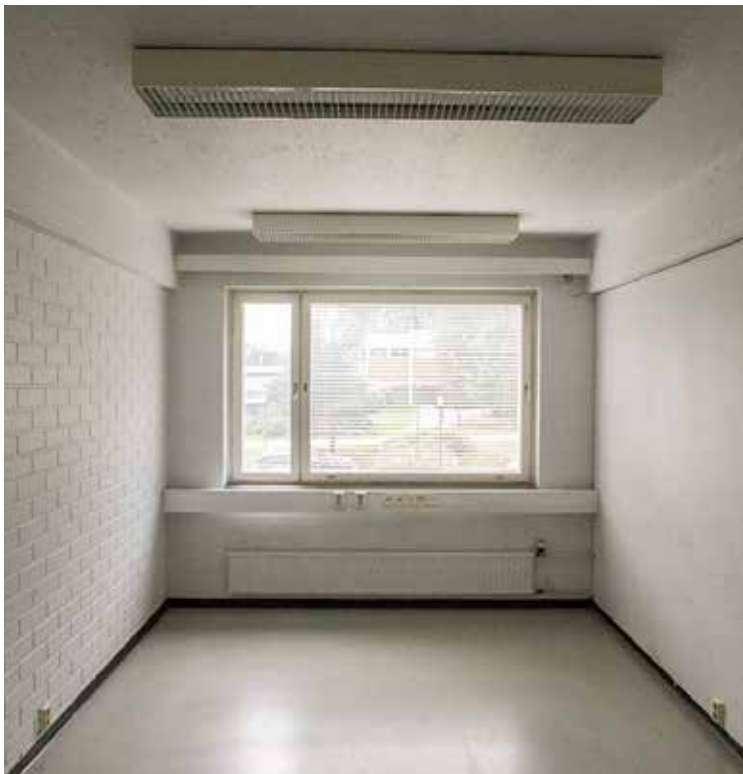
Seinät ovat valettuja, muottipintaisia betonisei-
niä, levyseiniä sekä kahitiiliseiniä. Seinät ovat
pääasiassa valkoiseksi maalattuja, mutta osittain
maalattuja myös vihertävän sävyisiksi.

Katto

Katot ovat valettuja, betonimuottipintaisia, ja valkoi-
seksi maalattuja. Katoissa on kantava betonipalkisto
näkyvissä.

Ikkunat

Ikkunat ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja
puuikkunoita. Sisään-sisään avautuva kaksipuittei-

Huoneiden lattiamateriaalina ovat pääasiassa eri sävyiset, alkuperäiset vinyylimatot. Välipohjan betonipalkit näkyvät huonetiloissa.

Yhden hengen toimistohuoneen lattiamateriaalina on harmaa vinyylilaatta. Katossa erottuvat valumuotin lautojen jäljet. Väliseinät ovat vaihtelevasti kahi-tiiltä ja levyseiniä.

sia puuikkunoita. Ikkunat koostuvat leveämmästä, 160 senttimetriä leveästä osasta ja kapeammasta tuuletusikkunasta joka on 46 senttimetriä leveä. Ikkunan korkeus on 130 senttimetriä. Ikkuna-aukon leveys on 214 senttimetriä ja korkeus 136 senttimetriä. 15 senttimetriä syvä klinkkerilaatalla päällystetty ikkunalausta.

Lvis

Käytäväseinän rakenne on kantavan pilarin syvyinen, paksu ontto tiiliseinä, jossa ovien kohdilla on peitelevyt. Käytävän vastaisessa seinässä on tulo- ja poistoilmaventtiilit. Kattopintaan on kiinnitetty loisteputkivalaisimia. Ikkunoiden alapuolella on 30 senttimetriä korkea urapatteri.

Kolmas rakennusvaihe 1987

Porrashuone

Näkymä hissiaulasta valoisaan pääporrashuoneeseen. Etualalla tavarahissi, oikealla henkilöhissi.

Käyttö

Portaasta on kulku kellarista ylimpään, viidenteen kerrokseen. Kerrostasanteilta on lisäksi kulku siivoushuoneeseen.

Tilahahmo

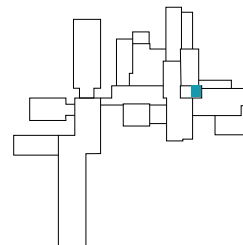
Pääporras ulkonee rakennuksen itäjulkisivusta rakennusmassan keskeltä toisesta kerroksesta lähtien. Porras on elementtirakenteinen kolmivartinen-porras, jonka keskelle jää avonainen vapaa tila. Porrashuone on valoisa suurien ikkunapintojen ansiosta, joita on itä- ja osittain eteläseinässä. Pääportaan leveys on 119 senttimetriä, etenemä on 32 senttimetriä ja nousu on 16 senttimetriä.

Lattia

Kerrostasojen ja askelmien pinta on vaaleanharmaata mosaiikkibetonia, jossa on suurikokoista vihertävää kiviainesta. Portaan välitasanteet ovat saman tyyppistä mosaiikkibetonilaattaa.

Lattialista

Lattialista on noin 6 senttimetriä korkea, seinään maalattu harmaa listamainen vyöhyke.

Seinäpinnat

Seinät ovat sileäksi rapattuja ja valkoiseksi maalat-
tuja.

Katto

Katto ja porrassyöksyjen alapinnat ovat tasaiseksi rapattuja ja valkoiseksi maalattuja.

Ikkunat

Porrashuoneen itäsivulla on ikkunaseinämä, joka kääntyy eteläsivun kulmaan. Seinämä on jaettu pysty- ja vaakapuitteilla neliönmuotoisiin ruutuihin. Ikkunat ovat valkoiseksi maalattua puuta, joiden sisäpuolella on lisäksi valkoista metallia oleva rakenne. Eteläseinällä on lisäksi 94 senttimetriä leveät ja 38 senttimetriä korkeat ikkunat, siten että joka kerroksessa on kaksi päällekkäistä ikkunaa.

Kolmevartinen porras on elementeistä koottu betoniporras, jonka keskelle jää avoin tila.

Porrashuoneen itäseinä on suuri ikkunavyöhyke, mikä tuo valoa porrashuoneeseen ja sen välityksellä myös kerrosauloihin.

Kellarikerroksesta avautuu näkymä ylöspäin kerrokseen asti.

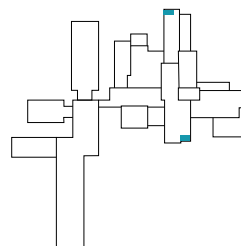
Portaan kaiteet ovat valkoisiksi maalatut metallikaiteet, joiden käsihoiteeseen on asennettu musta muovilista.

1980-luvun laajennuksen sekundääriset porrashuoneet ovat kapeita. Kaksivartiset portaat on rakennettu porraselementeistä.

Sekundääriset porrashuoneet sijaitsevat korkean rakennusivun päädyissä.

Ovet

Kerrosten seinä on korkea teräs-lankalaseinämä, jossa on pariovi, jonka toinen ovilehti on kiinteä, mutta avattavissa. Oven alaosassa on metallinen potkupelti.

Lvis

Kattopintoihin on kiinnitetty ripustettuja, pyöreitä ritilällisiä valaisimia, joita on kattokiinnitteisinä muuallakin GTK:n rakennusosissa. Porrashuoneessa on lisäksi seinäkiinnitteisiä pyöreitä maitolasisia kupuvalaisimia.

Muuta

Kaide on valkoiseksi maalattu metallikaide, jossa on poikkileikkaukseltaan pyöreät pystypinnat. Litteä käsijohde on muovitettu mustalla muovipäälly-

teellä. Katoissa on ripustetut, yläosasta kaarevat loisteputkivalaisimet ja kattopintaan on kiinnitetty akustolevyt. Seinään on maalattu vihreä kenttä, joka ulottuu noin metrin korkeudelle.

Sivuportaat

Sivuportaissa on samat materiaalit kuin pääportaassa, mutta ne ovat mitoitukseltaan pienempiä ja vaatimattomampia, kaksivartisia portaita. E-portaan leveys on 89 senttimetriä, etenemä on 29 senttimetriä ja nousu on 17 senttimetriä. G-portaan leveys on 119 senttimetriä, etenemä on 29 senttimetriä ja nousu on 17 senttimetriä. G-portaassa on lisäksi kapeat ikkunat, joita on aina välitasanteilla kaksi päällekkäin. Ikkunoiden alla on vihreäksi maalatut levypatterit.

Käytävätilat

Myös kolmannen laajennusvaiheen tilaratkaisu perustuu keskikäytävään. Käytävän keskiosa on hieman muuta osaa leveämpi.

Käyttö

Käytävät kulkevat koko rakennusrungon pituudelta, ja niiltä on kulku huonetiloihin ja porrashuoneisiin.

Tilahahmo

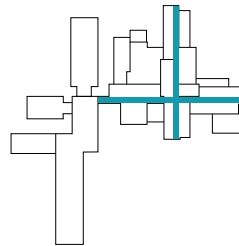
Käytävien tilahahmot ovat säilyneet alkuperäisenä. Käytävät ovat keskikäytäviä, joiden molemmissa päädyissä on ikkuna ja poistumisportaat. Käytävä liittyy hieman leveämpään hissiaulaan rakennuksen keskellä, josta on kulku pääportaaseen. Ylimmässä, viidennessä kerroksessa kerros on vain puolen rakennuksen kokoinen, siten samoin käytävä. Ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa on lisäksi pääkäytävää risteäviä käytäviä. Toisen kerroksen poikkikäytävästä on kulku 1960-luvun rakennusosaan.

Lattia

Käytävillä on vaaleansävyistä vinyylilaattaa, jonka lisäksi tummanvihreät laatat luovat poikkisuuntaista raidoitusta käytävien keskellä. Ensimmäisessä kerroksessa käytävän lattia on uusittu harmaaksi muovimatoksi.

Lattialista

Lattialista on pääosin 4 senttimetriä korkea, harmaaksi maalattu puulista.

Seinäpinnat

Seinät ovat rapattuja ja valkoiseksi maalattuja. Käytäväseinää on aukotettu joidenkin huoneiden kohdalla seinän korkuisella sisäikkunalla, jonka edessä on valkoiseksi maalattu puurimoitus.

Katto

Käytävien katto on alaslaskettu metallisälekatto, jonka alapintaa on kiinnitetty loisteputkivalaisimia. Ensimmäisen kerroksen uusitussa käytävässä on uusittu valkoinen levykatto ja erilaisia valaisimia.

Ikkunat

Ikkunat käytävien päädyissä ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja puuikkunoita. Ikkunat ovat kiinteitä, koko käytävän levyisiä ja korkuisia, ja kerrosikkunat muodostavat julkisivussa yhtenäisen nauhan. Ikkunan edessä on poikkileikkaukseltaan neliömäinen valkoiseksi maalattu metallikaide.

Toisesta kerroksesta johtaa yhdyskäytävä vanhalle puolelle. Lähes koko käytävän pituudelta jatkuvat yläikkunat tuovat valoa pitkään kapeaan tilaan.

Myös kellarikerroksen tasolta on kulkuyhteys rakennuksen vanhempiin osiin. Siipien välinen tasoero on hoidettu luiskalla ja portaalla.

Ikkunan edessä on myös omilla jaloillaan seisova matala lämpöpatteri, jonka yllä on vihreäksi maalattu metallikaidesuoja.

Ovet

Toisessa kerroksessa on käytävällä puu-lasipariovet. Ensimmäisessä kerroksessa aulatilojen yhteydessä on uudempia teräs-lasipariovia vuodelta 2003.

Lvis

Lvis-järjestelmiä on piilotettu käytävän alaslasketun katon taakse. Käytävien keskiosassa on suuria, pyöreitä valkoisia metallisia ilmanvaihtohormoja. Lisäksi on laboratoriotoimintaan liittyviä asennuksia, kaappeja ja varusteita.

Huonetilat

Yhden henkilön toimistohuone, jossa on hyödynnetty tutkimuslaitoksen vanhoja kalusteita.

Laboratoriotilat ovat suurempia huonetiloja, joiden lattiamateriaalina on vihreä muovimatto.

Käyttö

Huonetilat sijaitsevat käytävien varrella ja ovat toimisto- ja työtiloja sekä laboratoriotiloja. Kolmas ja neljäs kerros olivat inventointihetkellä täysin tyhjillään ja käyttämättöminä.

Tilahahmo

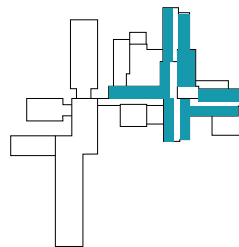
Huoneiden tilahahmot ovat pääasiallisesti alkupe-
räisiä, mutta joitakin väliseinämuutoksia on saatettu
tehdä. Tilat ovat vaihtelevan kokoisia, suurimmat
tilat ovat laboratorioita.

Lattia

Toimistohuoneissa on vaaleaa vinyylilaattaa. Labo-
ratoriotiloissa on vihreää muovimattoa.

Lattialista

Lattialista on pääosin 4 senttimetriä korkea, har-
maaksi maalattu puulista. Laboratoriotiloissa ei ole
erillistä jalkalistaa, vaan muovimatto on nostettu
ylös seinäpinnalle.

Seinäpinnat

Seinät ovat rapattuja ja valkoiseksi maalattuja.
Kattolistaa ei ole.

Katto

Katot ovat sileäksi rapattuja ja valkoiseksi maalattuja.

Ikkunat

Ikkunat ovat alkuperäisiä kaksipuitteisia sisään-
sisään aukeavia puuikkunoita. Tyypillinen ikkuna
koostuu suorakaiteen muotoisesta osasta sekä
kapeasta ja matalammasta tuuletusikkunaosasta
siten, että niiden yläreunat ovat linjassa.

Kellarikerroksessa rakennusrungon keskellä on suuria näytevarastotiloja.

Kellarikerros on rakennuksen itäpäässä maan tasolla. Huonetiloihin on sijoitettu muun muassa murskaamo ja konesalit.

Korkeampi ikkuna on 182 senttimetriä korkea ja 94,5 senttimetriä leveä, tuuletusikkuna on 130 senttimetriä korkea ja 26,5 senttimetriä leveä. Ylimmässä kerroksessa ikkunat ovat pienempiä. Toimistohuoneissa on kapea puinen ikkunapenkkimäinen osa. Laboratoriotiloissa ikkunapenkki on leveä, harmaapintainen puulevy, jossa patterin päällä puunvärinen lista, jossa neliömäinen rei'itys.

Ovet

Yleisin ovityyppi on alkuperäinen, koivuviilutettu laakaovia. Puu-lasiovia, jossa lasiosa on jaettu vaakapuitteilla neljään osaan tai lasiosat on korvattu umpinaisilla puulevyillä. Näidenkin ovien puuosat ovat

koivuviilua. Wc-tilojen ovet ovat valkoiseksi maalattuja laakaovia. Ovet ovat *Desipo Oy:n* valmistamia.

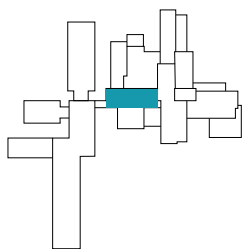
Lvis

Laboratoriotiloissa on vaihtelevasti suuria ilmanvaihtoputkia pintavetoina katto- ja seinäpinnoissa. Valaisimet ovat kattopinnasta ripustettuja, yläosasta kaarevia loisteputkivalaisimia. Ovien yläpuolella on seinissä ilmanvaihdon poisto- ja tuloventtiilit. Laboratoriotiloissa on tutkimukseen liittyvää laitteistoa ja tekniikkaa. Ikkunoiden alla on noin 30 senttimetrin korkuisia urapattereita. Ikkunaseinällä kulkee latianrajassa ATK-kotelo.

Aula

Rakennuksen uusi pääaula luotiin purkamalla väliseiniä muutos- ja laajennustöiden yhteydessä vuosina 2003–2004. Aulan yhteydessä ovat myös Kivimuseon uudet tilat (kuvassa oikealla).

Käyttö

GTK:n rakennusten pääaula, jossa on vastaanotto ja josta on kulku kivimuseoon, ruokalaan sekä eri rakennusosiin.

Tilahahmo

Alun perin pienehköä aulatilaa on suurennettu purkamalla väliseiniä käytävältä ja sen viereisistä tiloista. Aula on laaja, mutta matala tila. Aulan yhteyteen on rakennettu ruokala ja kivimuseon laajennus.

Lattia

Lattia on punaista graniittilaattaa.

Lattialista

Lattialista on kapea, suoralinjainen teräksinen lista. Seinät ovat rapattuja ja valkoiseksi maalattuja.

Katto

Katto on valkoista sileää alakattolevyä, johon on integroitu perforoituja neliömäisiä akustolevyjä. Tilan laidoilla on vaaleaa metallisälealakatto.

Ikkunat

Sisäänkäynnin vieressä on isot, kiinteät, valkoiseksi maalatut puuikkunat.

Ovet

Ovet eri tiloihin ovat lasiliukuovia, jotka on sijoitettu lasiseinämiin tai avattavia lasiseinämiä. Ulko-ovet ja vuonna 1970 valmistuneeseen rakennusosaan johtavat ovet ovat valkoiseksi maalattuja teräslasiovia.

Lvis

Akustolevykattoon on integroitu neliömäiset, pienet loisteputkivalaisimet. ilmanvaihtolaitteistot ja venttiilit on integroitu syvempiin, metallisäleellä päällystettyihin alakattoihin. metallisälealakatoissa on myös kattopintaan upotetut, pyöreät valaisimet.

Muuta

Tilassa on valkoiseksi maalattuja pyöreitä, kantavia betonipilareita. Tilassa on liimapuusta ja vanerista tehtyjä vihreäksi petsattuja kalusteita, joihin kuuluu naulakko, vastaanottotiski, pöytäryhmät, kukkapöytä sekä nojatuolit. Kirjaston lainautiski on päällystetty musta-harmaakuvioisilla graniittilaatoilla ja kirjastonhoitajan tila on erotettu muusta tilasta tiskistä kattoon ulottuvilla laseilla.

Myös aiemmin vanhimman rakennusosan eteläsiivessä sijainnut kirjasto sijaitsee nyt pääaulan yhteydessä, rakennusrungon keskellä.

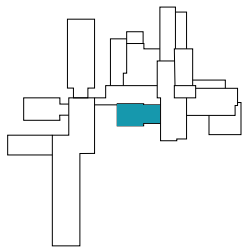

Pääsisäänkäynti, josta on käynti yhdyskäytävää pitkin myös vanhalle puolelle ja auditorioon. Ovien läpi näkyy vanha pääsisäänkäynti.

Kirjastonhoitajan palvelutiski on päällystetty luonnonkivellä.

Kivimuseo

Käyttö

Kivimuseo, näyttelytila

Tilahahmo

Vanha osa, joka on alkuperäinen auditoriotila, sekä laajennusosa, joka on vuodelta 2003. Tiloja jakaa vanha ulkoseinä, johon on puhkottu oviaukko. Laajennusosa on teräs-lasirakenteinen.

Lattia

Laajennusosassa lattia on punaista graniittilaattaa. Vanhassa osassa on muovimattoa.

Lattialista

Lattialista laajennusosassa on kapea, suoralinjainen teräksinen lista. Vanhassa osassa on harmaaksi maalattu puulista.

Seinät

Seinät ovat rapattuja ja valkoiseksi maalattuja.

Katto

Laajennusosassa katto on valkoista sileää alakattolevyä, johon on integroitu perforoituja neliömäisiä akustolevyjä. Alakattopintaan on upotettu pyöreitä valaisimia. Ikkunaseinän edessä katossa on kattoikkunat. Vanhassa osassa on kiinteä, tummalla sävyllä

Vuoden 2004 laajennusosassa sijaitsee kiviäytönenäyttely.

Entiseen auditoriotilaan on rakennettu maankuoren geologista kehitystä valottava geonäyttely.

maalattu alakatto, jonka pintaan on kiinnitetty näyttelytekniikkaa ja valaisimia.

Ikkunat

Molempien osien ulkoseinät ovat teräsrakenteisia, kiinteitä ikkunaseiniä. Muut seinät ovat rapattuja ja maalattu valkoiseksi laajennusosassa ja tummaksi vanhassa osassa.

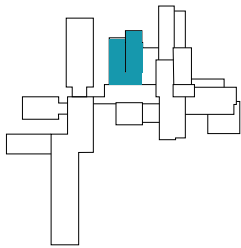
Ovet

Ovet ovat lasiliukuovia aulaan liittyvässä lasiseinässä. Laajennusosassa tekniikka on integroitu alakattoon ja patterit on integroitu lattiapintaan metalliritilän alle. Vanhassa osassa on kattopintaan kiinnitettyä tekniikkaa.

Ruokala

Vuonna 2004 valmistuneessa laajennusosassa sijaitsee henkilökuntaruokala, joka aukeaa suurten ikkunoiden välityksellä pihalle. Tilan pohjoispuolella on pieni terassialue.

Käyttö

Henkilöstöruokala ja -keittiö.

Tilahahmo

Tilahahmo on alkuperäinen. Tila on ilmava ja avautuu suurten ikkunaseinien välityksellä pihalle ja liittyy aulaan avattavilla lasiseinämillä.

Lattia

Lattia on harmaata kiillotettua graniittilaattaa.

Lattialista

Lattialista on kapea, suoralinjainen teräksinen lista.

Seinät

Ulkoseinät länteen ja pohjoiseen ovat teräsrakenteisia ikkunaseiniä, joiden edessä on kantavat pyöreät mustaksi maalatut betonipilarit. Aulan vastainen seinä on 1980-luvun rakennuksen ulkoseinää. Muut seinät ovat rapattuja ja valkoiseksi maalattuja. Tarjoilulinjastotilaa ympäröivät seinät ovat tummalla puuviilulla päällystettyjä.

Katto

Katot ovat valkoista sileää alakattolevyä, johon on integroitu perforoituja neliömäisiä akustolevyjä. Sisempänä rakennusrungossa alakatto on syvempi ja siihen on integroitu ilmanvaihtolaitteistoa.

Ikkunat

Ruokalassa on teräsrakenteiset, kiinteät ikkunaseinät.

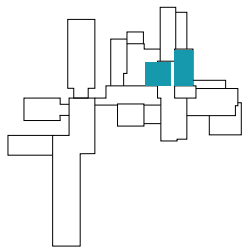
Ovet

Ikkunaseinässä on teräs-lasiovi ulos terassille. Viereiseen kabinettitilaan johtaa viilupintainen laakaovi. Keittiön ovi on teräksinen ikkunallinen laakaovi, jonka vieressä on lasitiiliösa. Aulan ovet ovat avattavia lasiliukuovia.

Lvis

Alemmassa alakatossa on ilmanvaihtoventtiilejä ja pyöreitä kattopintaan upotettuja valaisimia. Korkeammassa alakatossa on ainoastaan valaisimia. Ikkunoiden alapuolella on leveät, matalat omilla jaloillaan seisovat lämpöpatterit, joiden päällä on koivuritilä ja etuosassa perforoitu harmaa metallilevy.

Kirjasto

Kirjastotila on toteutettu yhdistämällä vanhoja toimisto- ja laboratoriotiloja suuremmaksi tilaksi laajennustöiden yhteydessä vuonna 2003. Pintamateriaalit ovat uusittuja.

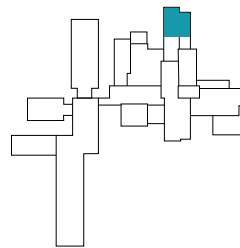

Kirjastotilat ovat suoraan yhteydessä aulatiloihin. Kirjastotilat on muodostettu purkamalla vanhojen toimistohuoneiden väliseiniä.

Kirjaston lukualueella on hyödynnetty myös vanhoja 1950-luvun kalusteita.

Asunto ja majoitustilat

Kolmannen laajennusvaiheen pohjoispäässä sijaitsevia majoitus- ja asuintiloja ei voitu inventoida kokonaisuudessaan. Majoitustilat on tarkoitettu Otaniemessä vieraileville GTK:n henkilökunnan jäsenille ja tilat koostuvat neljästä majoitushuoneesta aputiloineen. Niiden vieressä sijaitsee yksi työsuhteasunto.

Maantasokerroksessa sijaitsevat majoitustilat ovat yhden hengen pieniä majoitushuoneita. Neljän huoneen lisäksi tiloissa on yhteiskäytössä olevat pesutilat ja keittiönurkkaus.

6.2

Ulkotilat

Ensimmäinen rakennusvaihe 1956

Ensimmäinen rakennusvaihe, näkymä Miestentien ja Kivimiehentien risteykseen.

Ulkohahmo

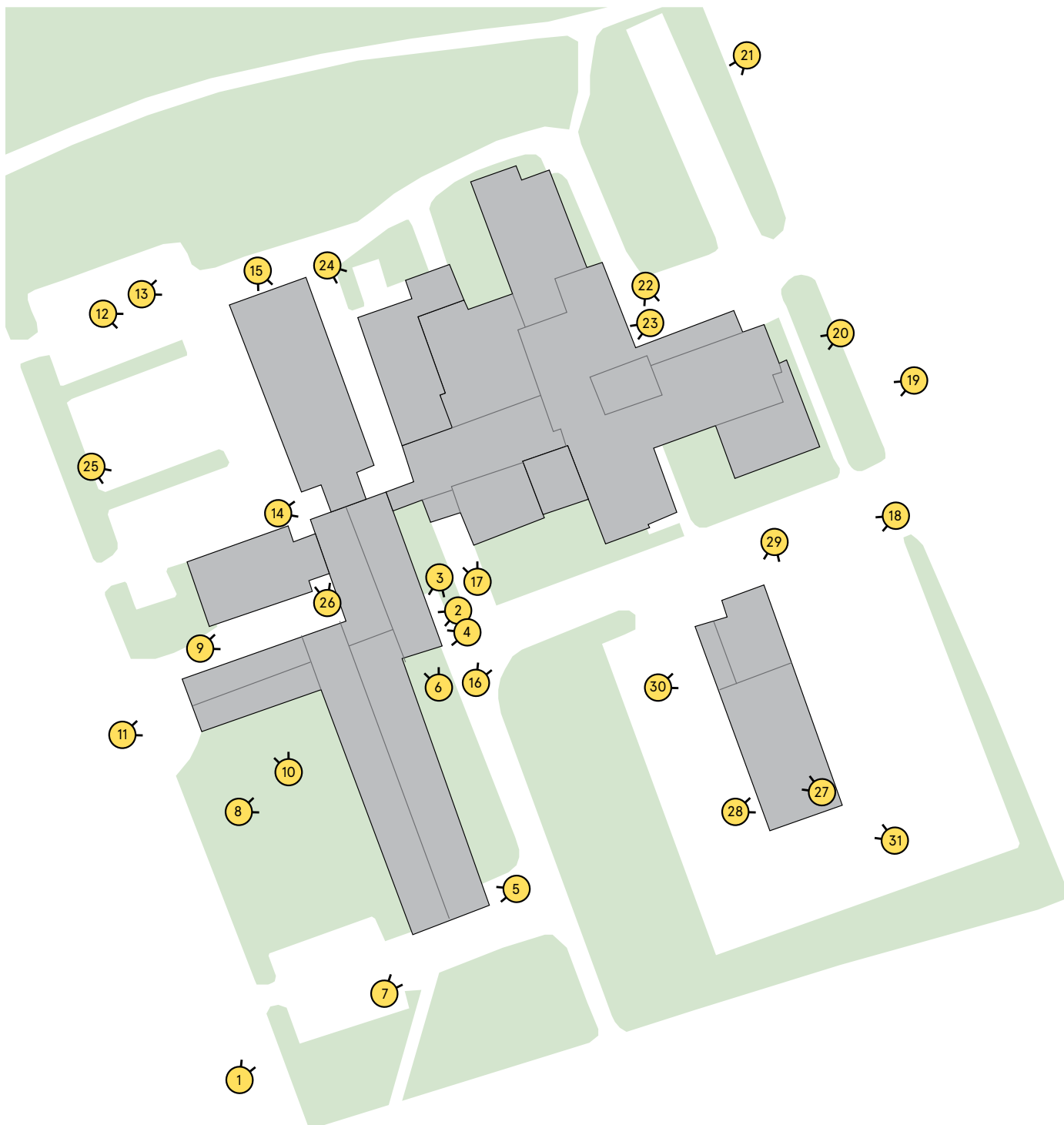
Tontin länsilaidalle sijoitettu rakennus on 1950-luvun konttori- ja laboratoriorakennus, joka koostuu kahdesta toisiinsa niveltyvästä pohjois-eteläsuuntaisesta siivestä sekä niiden vastaisesta kaksikerroksisesta siivestä. Kaksikerroksisissa siivissä toimivat alun perin omissa kerroksissaan Kivimuseo sekä tutkimuslaitoksen henkilökuntaravintola. Rakennuksen alkuperäinen pääsisäänkäynti sijaitsee siipien nivelkohdan tuntumassa rakennuksen itäpuolella. Punatiilisen rakennuksen kattomuoto on loiva satulakatto, joka on pellitetty 1990-luvulla. Rakennuksen pohjoisosaan myöhemmin liitetyistä laajennusosista huolimatta rakennuksen alkuperäinen ulkohahmo on luettavissa.

Sokkeli

Betonisokkeli on sileä ja samassa tasossa kuin muu julkisivupinta. Harmaata betonipintaa ei ole käsitelty, joskin sokkelipinnassa näkyy myöhempien korjaus- ja paikkaustöiden jälkiä. Sokkeli ulottuu alimpien ikkunoiden yläpintaan, maastonmuodoista riippuen 40–60 senttimetrin korkeudelle.

Seinäpinnat

Rakennuksen julkisivut ovat puhtaaksimuurattua punatiiltä puolen kiven juoksulimityksellä. Julkisivupinnat ovat suorat ja tasaiset, niitä rytmittävät tasaisiin riveihin ryhmitellyt ikkunapinnat. Pääsisäänkäynti on sisäänvedetty ja sisäänvedon seinäpinnat on päällystetty harmaalla ristiinhakatulla graniitilla. Seinäpintoihin on kiinnitetty joitakin myöhempiä ilmanvaihtolaitteita ja harmaaksi

2

Alkuperäinen pääsisäänkäynti on päällystetty ristiinhakatulla harmaalla graniitilla.

3

Vanha pääsisäänkäynti on nykyisin henkilökunnan sisäänkäyntinä. Sen eteen on sijoitettu korkeat istutukset.

4

Lasitiiliyksityiskohta vanhan pääsisäänkäynnin vieressä.

5

B-portaan sisäänkäynti on arkinen teräslasipariovi.

Pääportaan epäsymmetriset ikkunat rakennussiipien nivelkohdassa.

Rakennuksen eteläpääty. Arkistotilojen umpeen rakennetut ikkunat näkyvät julkisivussa alinna.

maalatut syöksytorvet. Tiilijulkisivua on paikoitellen verkotettu yläosastaan sen huonon kunnon vuoksi ja tiiliä on myös vaihdettu uusiin.

Katto

Siipien katot ovat loivia peltisiä satulakattoja. Alkuperäinen sementtitiilikatto vaihdettiin peltiin 1990-luvun puolivälissä. Rakennus on räystäätön. Sadevesikourut on syöksytorvien tavoin maalattu harmaaksi.

Ikkunat

Ikkunat ovat alkuperäiset, tasavälein sijoitetut suorakulmionmalliset kaksinkertaiset, sisäänaukeavat kaksipuitteiset puuikkunat. Ikkunan alempi puite on neliömäinen ja sen yläpuolella on matala tuuletusikkuna. Rakennuksen länsijulkisivulla, myöhemmin rakennetun auditorion yläpuolella ikkunoiden eteen on lisätty kiinteät lasit palo-osastoinnin vuoksi. Eteläisessä siivessä ensimmäisen, arkistokäyttöön suunnitellun kerroksen ikkunat ovat muita kerroksia pienemmät neliömäiset ikkunat. Niistä osa on muutettu rakennuksen eteläpäässä metallisäleiköiksi niiden takana sijaitsevien arkistotilojen palo-osastoinnin vuoksi. Alimpana pitkillä julkisivuilla erottuvat kellarikerroksen matalat ikkunat, jotka sijaitsevat välittömästi betonisokkelin yläpuolella, samassa koordinaatistossa ylempien kerrosten ikkunoiden kanssa. Sekundääriseen porrashuoneen kohdalla on

leveämmät kaksipuitteiset ikkunat. Siipien päissä on suuremmat nelipuitteiset ikkunat, jotka tuovat valoa keskikäytävälle. Rakennuksen eteläpäässä nämä suuret ikkunat laajenevat ”ikkunaoviksi”, eli ranskalaisen parvekkeen tyyppisiksi ikkunoiiksi, joiden ulkopuolelle on asennettu ikkunanlevyinen pinnoitettu teräskaide. Alun perin rakennuksen pohjoispäädyssä oli samanlainen ratkaisu, mutta nyt paikalla on yhdyskäytävä vuonna 1970 valmistuneeseen laajennusosaan. Kivimuseosiiven leveät ikkunat puolestaan on sommiteltu nauhamaisiin kenttiin. Lisäksi aputilojen kohdille on sijoitettu pieniä yksipuitteisiä ikkunoita ja aksentteina julkisivussa on käytetty lasitiiliyksityiskohtia

Ovet

Rakennuksen porrashuoneisiin johtavat ulko-ovet ovat alkuperäisiä teräs-lasiovia. Rakennuksen pääsisäänkäynti on sisäänvedetty ja sisäänvedon seinäpinnat on päällystetty harmaalla, ristiinhakatulla graniitilla. Ovelle johtavat graniittiset portaat. Itse ovi on teräs-lasipariovi tammisin lasilistoin. Ovea ympäröi lisäksi teräs-lasiseinä, jonka teräsosat on maalattu valkoisiksi. Tuulikaappi on erotettu pienestä aulasta toisella teräs-lasiovella. Siipien nivelkohtaan, rakennuksen länsijulkisivulle, on lisätty myöhempi matala ovi, josta on käynti kellarikerrokseen. Ovi on ikkunallinen, valkoiseksi maalattu puuovi, joka on varustettu vasikalla.

Rakennuksen ikkunat on sommiteltu tasaiseksi ruudukoksi. Siipien edustalla sijaitsi 2000-luvun alkuun saakka näyttekivipiha, joka näkyy varhaisemmissa valokuuvissa.

Auditorion ja vanhan pihasiiven välinen tila on jäänyt huoltopihamaiseen asemaan.

Alkuperäisen kivimuseosiiven ikkunat on ryhmitelty nauhaksi.

Kivimuseon alkuperäinen sisäänkäynti Kivimiehentien puolelta. Ilmanvaihtoritiä on lisätty myöhemmin.

Toinen rakennusvaihe 1970

Vuonna 1970 valmistunut laajennussiipi jatkaa ensimmäisen rakennusosan rauhallista julkisivusommitelmaa.

Ulkohahmo

Ensimmäisen rakennusvaiheen jatkeeksi vuonna 1970 rakennettu siipi noudattaa kerrosluvultaan, massaltaan ja pintamateriaaleiltaan vanhemman rakennuksen ratkaisuja. Kuusikerroksinen laboratoriossiipi liittyy vanhaan rakennusosaan hieman muuta rakennusrunkoa kapeamman välikappaleen avulla. Välikappaleessa sijaitsevat porrashuone ja tavarahissi. Ensimmäisen kerroksen tasolle on sijoitettu pieni katettu lastauslaituri. Toisin kuin vanhemmassa rakennusosassa, laajennussiivessä on tasakatto. Vanhasta rakennuksesta erottuvien piirteiden ovat laajennukseen suunnitellut suuremmat ikkunat.

Sokkeli

Puhtaaksivaltussa betonisokkelissa erottuvat pystysuuntaiset lautamuotin jäljet. Sokkelin korkeus vaihtelee noin 40 senttimetrin metrin maastonmuotojen mukaan. Siiven kellarikerrokseen ei ole puhkottu ikkunoita, joten sokkeli ulottuu ensimmäisen

kerroksen ikkunoiden alapintaan asti. Sokkelin korkeutta on porrastettu päätyjulkisivulla.

Seinäpinnat

Julkisivut ovat puhtaaksimuurattua punatiiltä puolen kiven juoksulimityksellä. Pitkiä julkisivuja rytmittävät ensimmäisen rakennusosan tapaan tasavälein sijoitetut ikkunat. Siiven pohjoispäädyssä keskiakselilla on korkea ikkunavyöhyke.

Katto

Rakennuksessa on tasakatto. Katolla sijaitsee sekä alkuperäinen ilmanvaihtokonehuone sekä myöhempiä hormoneja.

Ikkunat

Rakennuksen kaikki ikkunat ovat alkuperäisiä, kaksiosaisia valkoiseksi maalattuja puuikkunoita. Toimistohuoneiden ja laboratorioden ikkunat on sijoitettu tasavälein pitkille julkisivuille. Niissä on neliömäinen pääosa sekä sivulla kapeampi tuule-

Rakennuksen pohjoispuolella on kulkureitti, joka rajautuu rakennussiipiin ja tontin pohjoisosan metsikköön.

Lastauslaituri, josta on suora yhteys nivelosan porrashuoneeseen sekä tavarahissiin.

tusikkuna. Kaksi itäjulkisivun alimman kerroksen ikkunaa on myöhemmin uusittu. Pohjoisjulkisivun keskiakselilla on koko seinän korkuinen ikkunakenttä, johon sijoittuvat keskikäytävän päässä sijaitsevat ikkunaovet. Avautuvan oviosan ulkopuolella on metallinen kaideosa. Siiven nivelosassa on samanlainen korkea ikkunakenttä. Pohjoisjulkisivulla on lisäksi pienempiä neliömäisiä ikkunoita, jotka antavat sosiaalitiloihin ja porrashuoneeseen.

Ovet

Laajennusosaksi suunniteltuun siipeen sijoitettiin vain vanhan osan pääsisäänkäynnille alisteisia,

Laajennusosan päädyssä on ensimmäisen rakennusvaiheen tapaan ikkuna-ovet. Pienet ikkunat avautuvat porrashuoneeseen ja henkilökunnan sosiaalitiloihin.

erityyppisiä sekundäärisiä ovia. Siiven pohjoisjulkisivun ikkunakentän alaosaan on teräs-lasipariovi. Ovi on alkuperäinen ja sen edessä on matala betonilaatta. Ovea ei ole katettu. Lastauslaiturille johtaa vasikallinen teräs-lasiovi, jonka metalliosat on maalattu harmaaksi. Itäjulkisivun pohjoispäässä on lisäksi umpinainen, harmaa teräsovi.

Muuta

Lastauslaituri on katettu profiloidulla pellillä. Laiturille johtaa pieni puinen porras, joka ei ole alkuperäinen.

Kolmas rakennusvaihe 1987

Kolmatta rakennusvaihetta dominoi korkea toimisto- ja laboratoriosiipi. Vasemmalla tutkimuslaitoksen nykyinen pääsisäänkäynti.

Ulkohahmo

Rakennuskokonaisuus on rakennettu varhaisempien rakennusvaiheiden itäpuolelle kahdessa päävaiheessa, 1987 ja laajennusosat 2004. Se yhdistyy vanhimpaan rakennusosaan kellarin, ensimmäisen ja toisen kerroksen tasolla sijaitsevin käytävin. Rakennuksen päämassa on kuusikerroksinen laboratoriosiipi, joka yhdistyy kaksikerroksiseen, pitkään itä-länsi-suuntaiseen siipeen. Korkea siipi muistuttaa massaltaan aiempia siipiä, mutta sen massaa on rikottu sisäänvedoin ja porrastuksin. Rakennuksen julkisivupinnat ovat punatiiltä ja julkisivuja on aukotettu tasaisin ikkunarivistöin. Ensimmäistä kerrosta on avattu ympäristöönsä suurten ikkunapintojen avulla vuoden 2004 laajennusosien avulla. Betonimiehenkujalle työntyvän siiven pohjoispuolelle on sijoitettu huoltopiha leveine katoksineen.

Sokkeli

Puhtaaksivaleutussa betonisokkelissa erottuvat pystysuuntaiset lautamuotin jäljet. Sokkeli on hyvin matala, sen korkeus vaihtelee noin 20 senttimetrinä 50 senttimetriin maastonmuotojen mukaan. Siiven kellarikerrokseen ei ole puhkottu ikkunoita. Itäisen siiven pohjoisjulkisivulla sokkeli nousee ensimmäisen kerroksen tasolle.

Seinäpinnat

Julkisivut ovat puhtaaksimuurattua punatiiltä puolen kiven juoksulimityksellä. Julkisivujen aukotus noudattaa aiempien osien teemoja: ikkunat on sijoitettu tasavälein korkean siiven pitkille julkisivuille ja siiven päissä on korkeat yhtenäiset ikkunavyöhykkeet, joista keskikäytävät saavat valoa. Tämän lisäksi seinissä on aikakauden monimuotoiselle arkkitehtuurille tyypillisiä erityyppisiä aukotuksia ja ikkunakenttiä. 2000-luvun laajennusosien julkisivuja dominoivat suuret ikkunakentät. Julkisivussa on kuitenkin käytetty myös punatiiltä, joka sitoo sen rakennuksen varhaisempiin osiin. Kahdessa tasossa vanhalle puolelle johtavien yhdyskäytävien seinät ovat osin teräs-lasiseiniä.

Katto

Rakennuksen korkeassa siivessä on harjakatto, jota on rikottu osiin ajalle tyypillisin arkkitehtonisin keinoin, porrastuksin ja sisäänvedoin. Sen vastaisessa pääosin kaksikerroksisessa siivessä on loiva harjakatto, joka on osin epäsymmetrinen. Molemmat katot on pellitetty harmaansävyisellä pellillä. Sen sijaan muut matalammat rakennusosat on varustettu tasakatolla.

Kolmannen laajennusosan sisäänkäyntiä laajennettiin vuonna 1998 ja myöhemmin sisäänkäyntiä avartamalla siitä tehtiin rakennuksen pääsisäänkäynti.

Laajennusosan hahmo on ottanut vaikutteita ensimmäisestä, satulakattoisesta rakennusvaiheesta. Arkkitehtuuri on kuitenkin ajalle tyypillistä laitosrakentamista, jossa suurta rakennusmassaa on rikottu porrastuksin ja sisäänvedoin.

Ikkunat

Rakennuksessa on useita eri ikkunatyyppejä ja erilaisia ikkunakenttiä. Ikkunoiden ja ovien yhteydessä on lisäksi käytetty lasitiilikenttiä. Kaikki ikkunat ovat alkuperäisiä, kaksiosaisia valkoiseksi maalattuja puuikkunoita. Korkean rakennussiiven perusikkunatyyppejä on kaksipuitteinen, kaksiosainen puuikkuna, jossa on suurempi suorakulmainen ikkunapinta ja siihen liittyvä kapea tuuletusikkuna. Ikkunaosat ovat yläpinnastaan samassa tasossa, mutta alapinnastaan kahdessa tasossa tuuletusik-

kunan ollessa suurta ikkunaa lyhyempi. Ylimmän kerroksen ikkunat ovat näitä perusikkunoita matalampia. Betonimiehenkujalle työntyvän kaksikerroksisen siiven ikkunat muistuttavat ensimmäisen rakennusvaiheen Kivimuseosiiven horisontaaliin kenttään sijoitettuja nauhamaisia ikkunoita. Pohjoisjulkisivulla leveät ikkunat on sijoitettu yhtenäiseen, leveään kenttään. Matalimmissa yksikerroksisissa rakennusosissa on käytetty korkeita ja kapeita kaksiosaisia, kaksipuitteisia ikkunoita, joiden tuuletusikkuna on suuremman ikkunan alla.

Rakennuksen itäpääty Betonimiehenkujalle. Kaksikerroksinen rakennushahmo muistuttaa tontin vastakkaisella puolella sijaitsevaa alkuperäistä Kivimuseosiipeä.

Siiven päässä on käytetty ikkunoiden ohella lasitiilikenttiä.

Laajennus Betonimiehenkujalta nähtynä. Matalan siiven pohjoispuolelle on järjestetty lastaus- ja huoltopiha. Siiven ikkunasommitelma muistuttaa ensimmäisen rakennusvaiheen Kivimuseosiiven nauhamaista ikkunaa.

Nämä ikkunat on sijoitettu julkisivuun 2-5 ikkunan ryhmissä. Vaikka ikkunatyyppejä on useita, yleisvaikutelma rakennuksen aukotuksesta on rauhallinen. Ruokasali- ja kivimuseolaajennusten (2004) seinät koostuvat suurista kiinteistä teräs-lasikentistä.

Ovet

Rakennuksessa käytetyt ulko-ovet ovat pääasiassa kahta tyyppiä: teräksinen umpiovi sekä ikkunallinen teräs-lasiovi, jossa on neljä oven levyistä ikkunaa päällekkäin. Ovien teräsosat on maalattu valkoisiksi.

Ikkunallista ovityyppiä on käytetty myös pariovena. Rakennuksen pääsisäänkäynti koostuu kahdesta teräs-lasipariovesta, joiden välissä on kiinteä, oven korkuinen ikkuna. Sama ryhmittely toistuu pääsisäänkäynnin sisäovissa. Nämä teräs-lasiovet koostuvat kahdesta suuresta ikkunasta ja hoikasta teräsprofiilista. Alinna on noin 30 senttimetriä korkea umpivyöhyke, johon potkupelti on kiinnitetty. Pääoven vetimet ovat kromatut, aikakaudelle tyypilliset kaarevat vetimet.

Lastauslaiturin ovi- ja materiaalamailmaa yhdistettynä lasitiilikenttään.

Kolmannen rakennusvaiheen ulko-ovityyppi on teräs-lasirakenteinen ovi, jota on käytetty yhden ovilehden ovissa ja pariovissa. Oikealla laajennusosan tyyppi-ikkuna.

Rakennuksen pohjoispuolelle rakennettiin henkilökuntaruokalan ja keittiön sisältävä laajennus, joka valmistui 2004.

Sederholm-auditorio

Kivimiehentien puolelle sijoitettu auditorio on ulkohahmoltaan monoliittinen ja päällystetty tummalla luonnonkivellä.

Ulkohahmo

Auditorio sijaitsee Kivimiehentien varrella ja yhdistyy vanhimman rakennusosan pohjoissiipeen ensimmäisen kerroksen tasolla. Pitkänomainen auditoriosiipi on sijoitettu itä-länsi-suuntaisesti, kuten vanha Kivimuseosiipi. Rakennusmassa on kuutiomainen ja vaikutelma lähes yksiaineinen. Julkisivut on päällystetty tummalla luonnonkivellä. Kulkuyhteys vanhaan rakennusosaan on järjestetty teräs-lasi-rakenteen avulla.

Sokkeli

Teräs-lasi-yhdyskäytävässä on sinertävä, betoninen sokkeliosa, joka on noin 50 senttimetriä korkea. Betonivalussa näkyvät lautamuottien jäljet. Auditorio-osassa ei ole sokkelia.

Seinäpinnat

Auditoriorakennuksen seinäpinnat ovat tummaa, lähes mustaa kiillotettua luonnonkivilaattaa (Korpi-lahden musta). Auditorion ulkoikkunat ovat kiinteät ja samassa tasossa julkisivupinnan kanssa.

Katto

Rakennuksessa on tasakatto.

Ikkunat

Auditoriosiiiven pohjoisseinällä on kolme kapeaa

Kulku auditorioon on järjestetty teräs-lasirakenteisen yhdysrakenteen avulla.

puuikkunaa, joiden ulko-osa on kiinteä ja samassa tasossa julkisivupinnan kanssa.

Ovet

Auditorion pääasiallinen sisäänkäynti tapahtuu sisäkautta. Siipeen maantason alapuolelle johtaa myös kaksi ulkoporrasta, jotka on sijoitettu siiven eteläpuolelle. Ensimmäinen ulkoporras, josta on käynti auditorion etuosaan, on katettu. Ulkoporras on betonirakenteinen, katos teräs-lasirakenteinen. Siiven seinäpintaan on asennettu kaksi valaisinta. Toinen ulkoporras johtaa auditorion alla olevaan ilmanvaihtokonehuoneeseen. Porras on betonirakenteinen, mutta sitä ei ole katettu.

Autotalli

Autotallirakennuksen matalampi osa on varastokäytössä. Autotallin siro teräsbetoni-rakenne on hallitilassa selkeästi luettavissa.

Tiilien pinta on harjattu. Kuva rakennuksen jatkoskohdasta, jossa erottuvat eriaikaiset tiilet.

Ulkohahmo

Autotalli on tutkimuslaitoksesta erillinen, osin kaksi, osin yksikerroksinen rakennus. Se on rakennettu pääosin samaan aikaan tutkimuslaitoksen ensimmäisen rakennusvaiheen kanssa ja noudattelee sen arkkitehtonisia ratkaisuja. Rakennusta on jatkettu etelään seitsemän metriä etelään vuonna 1967. Rakennuksen kaksikerroksinen pohjoisosaa on pääasiassa vuokrattu Pelastuslaitoksen ambulanssihenkilökunnan toimipisteeksi ja yksikerroksinen eteläosa on Geologisen tutkimuslaitoksen käytössä.

Sokkeli

Rakennuksessa on noin 35 senttimetriä korkea betonisokkeli, joka on maalattu sinertävällä sävyllä.

Seinäpinnat

Rakennuksen seinät ovat punatiilestä ja muurattu ristilimityksellä. Julkisivutiilien syrjä on niin kutsutusti ”kammattu” tai ”harjattu” – tiilen pinta on uritettu pystysuuntaisesti. Rakennusta on laajennettu vuonna 1967 etelään päin, liitoskohdan erottaa uusien tiilien erilaisesta pinnasta.

Katto

Rakennuksen kaksikerroksisessa osassa on epä-

symmetrinen satulakatto ilman räystäitä. Yksikerroksisessa osassa on loiva satulakatto sekä lyhyet avoräystäät. Peltikatto on maalattu tiilenpunaisella sävyllä.

Ikkunat

Autotallin matalassa varasto-osassa on yksiosaiset yläikkunat. Ne ovat alkuperäisiä kaksipuitteisia puuikkunoita. Pohjoisosan toisen kerroksen länteen avautuvat ikkunat ovat kaksiosaisia kaksipuitteisiä ikkunoita, jotka ovat muodoltaan neliömäisiä. Ikkunat ovat suurempia, sillä toisen kerroksen tilat suunniteltiin alun perin asuinkäyttöön. Pohjoisosan itäjulkisivulla on neliömäisiä yksiosaisia ikkunoita, jotka antavat huoltotiloihin.

Ovet

Pääosa rakennuksen ovista on kookkaita ajo-ovia. Länsijulkisivulla niitä on kolme, rakennuksen eteläpäädyssä neljä ja itäjulkisivulla yksi. Sen lisäksi samantyyppinen ovi on itäsivun lastauslaiturilla. Ovet on päällystetty ruskeaksi maalatulla laudoituksella. Ovia on kunnostettu ja niiden heloitukset ovat myöhempiä.

Autotallirakennuksen itäjulkisivulla on pieni lastauslaituri, josta on käynti alkuperäisiin huoltotiloihin. Kuvassa etualalla näkyy sisäänkäynti porrashuoneeseen, josta on käynti kellariin ja toisen kerroksen varasto- ja asuintiloihin. Asuintilojen nykykäytöstä ei ole tietoa, tiloihin ei ollut inventoinnin yhteydessä pääsyä.

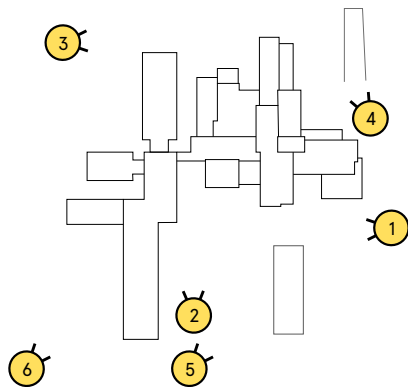
Noppamainen kaksikerroksinen osa on vuokrattu pelastuslaitokselle. Yläkerrassa sijaitsee alun perin työnjohtajan asunto ja alakerta oli varattu huolto- ja varastotiloille.

Autotallirakennus on ulkohaamoltaan horisontaali ja sen loiva satulakatto noudattelee tutkimuslaitosrakennuksen vanhimman osan kattoratkaisua.

6.3

Pihapiiri

Betonimiehenkujalta on suora näköyhteys alkuperäiselle pääsisäänkäynnille. Nyt sen eteen on sijoitettu korkeat istutukset.

Näkymä Miestentieltä nykyiselle pääsisäänkäynnille. Vanhimman rakennusosan seinustalla kasvaa ryhmä vanhoja kuusia.

Näkymä Kivimiehentieltä tontin pohjoisosaan. Rakennussiivet rajoittuvat tontin pohjoisosan metsikköön. Kuvan etualalla näkyvässä tontin pohjoiskulmassa sijaitsi kaksi 1950-luvun alussa rakennettua varasto- ja asuinrakennusta, joista viimeinen purettiin 1980-luvulla pysäköintialueen tieltä.

Tontin koilliskulmassa on sisäänkäynti maanalaiseen pysäköintihalliin. Ajoyhteys halliin on järjestetty Betonimiehenkujalta.

Autotallirakennus ja pysäköintialue kuvattuna lounaasta. Pysäköintialueen erottaa ensimmäisestä rakennusvaiheesta laaja nurmialue.

2000-luvun alkuvuosiin asti Kivimuseosiiven eteläpuolella sijaitsi näytekivipuisto. GTKA.

Näkymä puistomaiselle pihalle Miestentien ja Kivimiehentie risteyksessä.

Yhteenveto

Kaavalliset lähtökohdat

Vuonna 1956 Kivimiehen alueen etelälaidalle valmistunut Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalo oli vastapäisen Valtion palokoulun ohella ensimmäisiä Otaniemen valtionalueelle valmistuneita rakennuksia. Geologisen tutkimuslaitoksen suhde Teknilliseen korkeakouluun oli läheinen jo Hietalahden ajoilta asti, joten vaikka tutkimuslaitos ei varsinaisesti kuulunutkaan Otaniemen alueen suurimpiin käyttäjäinstituutioihin, se oli oleellinen osa Otaniemen teknillisten instituutioiden toiminnallista kokonaisuutta.

Geologisen tutkimuslaitoksen tontti on osoitettu nykyiselle paikalleen jo Alvar Aallon ensimmäisessä Otaniemen maankäyttösuunnitelmassa, joka on päivätty 7.11.1949 (korjattu 2.9.1952). Ensimmäisessä suunnitelmassa toimitalon päämassa on toteutuneen kaltainen, mutta oletettavasti Kivimuseo ja siihen liittyvä näytekipuisto on sijoitettu erilleen toimitalosta. Rakennukset on sijoitettu maastoon erittäin väljästi. Ensimmäinen rakennusvaihe toteutettiin osapuilleen Aallon sille osoittamaan paikkaan, joskin Kivimuseo päätettiin liittää toimitalorakennukseen ja näytekipuisto sen vierustalle.

Aallon myöhemmissä suunnitelmissa tutkimuslaitosten sijoittelu Kivimiehen alueella seurasi tarkasti alkuperäistä koordinaatistoa ja rakennusmassojen hahmot olivat puikkomaisia. Alueelle sijoitettavien rakennusten määrä lisääntyi huomattavasti 1960-luvun suunnitelmissa. Vuoden 1968 suunnitelma oli viimeinen, jossa Alvar Aalto oli osallisena ja siinä pyrittiin ottamaan huomioon myös alueen kasvava autopaikoitustarve. Tässä suunnitelmassa Geologisen tutkimuslaitoksen laajennussuunta on osoitettu tontin pohjoisosaan ensimmäisen rakennusvaiheen suuntaisin massoin. Tontin itäosa on kokonaisuudessaan varattu kahdelle kookkaalle pysäköintilaitokselle, jotka niin ikään seuraavat samaa koordinaatistoa.

Tätä taustaa vasten tarkasteltuna Geologisen tutkimuslaitoksen toimitalo myöhempine laajennusvaiheineen pääasiassa toteuttaa Aallon kokonaissuunnitelmien kaavallista intentiota, jossa rakennusten punatiiliset, puikkomaiset päämassat noudattavat samaa koordinaatistoa. Tulee kuitenkin huomauttaa, että vuonna 1987 valmistuneen kolmannen rakennusvaiheen itä-länsi-suuntainen massa sekä rakennuksen pääsisäänkäynnin siirto on siirtänyt rakennuksen painopistettä sekundääriselle koordinaatistoakselille.

Rakennuksen piirteet

Kukin toimitalon rakennusvaihe edustaa omalle ajalleen tyypillistä laitosrakentamista kuitenkin siten, että myöhemmät laajennukset seuraavat ensimmäisen, 1950-luvun rakennusvaiheen perusratkaisuja. Rakennuskokonaisuudelle yhteisiä piirteitä ovat punatiilen käyttö julkisivuissa ja korkeat etelä-pohjoissuuntaiset rakennusmassat, joita yhdistävät ja täydentävät niiden vastaisesti sijoitetut matalat massat. Rakennuksen pohjakaava perustuu pääasiassa keskikäytävään, josta on muodostunut myös rakennuksen dominoiva tilallinen aihe.

Ensimmäisen rakennusvaiheen arkkitehtuuri edustaa 1950-luvun huolellisesti toteutettua laitosarkkitehtuuria. Rakennuksen suuresta massasta huolimatta mittakaava on inhimillinen ja pienet yksityiskohdat julkisivuissa ja sisäarkkitehtuurissa tuovat lämpöä kokonaisuunnitelmaan. Vuonna 1970 valmistunut laajennusosa on alisteinen ensimmäiselle rakennusvaiheelle: laajennuksessa ei ole lainkaan kokoavia tiloja ja keskikäytävään perustuvat käytävät edustavat arkista laitosarkkitehtuuria. Vaikka laajennuksen julkisivut on ratkaistu samalla periaatteella kuin vanhassa rakennusosassa, standardi-ikkunoiden käyttö tekee sommitelmasta kaavamaisen ja tasakatto alleviivaa vaikutelmaa. Vuonna 1987 valmistuneen massiivisen laajennus-

Aulis Heikkinen pipetöi näytettä Geologisen tutkimuslaitoksen uusissa toimitiloissa 1950- ja 1960-lukujen taitteessa. Kuvaaja: Erkki Halme. GTKA.

osan ulkoarkkitehtuuri on ottanut vaikutteensa vanhimmasta, 1950-luvun rakennusosasta ja aihetta on tulkittu 1980-luvulle tyypillisin tyylikeinoin porrastamalla ja rikkomalla suuria rakennusmassoja. Laajennuksen sisätilat suunniteltiin kuitenkin hyvin tehokkaasti, pääasiassa keskikäytävien varaan. Nykyinen tilava pääsisäänkäyntiaula on luotu myöhemmin väliseiniä purkamalla.

Toimitalon arkkitehtuuri edustaa kokonaisuudessaan arkista käyttöarkkitehtuuria, vailla varsinaisia tilallisia kohokohtia. Eriakaisten rakennusvaiheiden suunnittelun tavoitteena on ollut tutkimuslaitoksen toiminnallisten tarpeiden täyttäminen.

Tehdyt muutokset ja säilyneisyys

Rakennuksen eriaikaiset rakennusosat ovat säilyttäneet alkuperäiset piirteensä hyvin. Rakennusten ulkohahmoon kohdistuvat muutokset ovat pääasiassa johtuneet laajennustöistä. Sisätilojen osalta muutokset on pääasiassa tehty alkuperäisten tilaratkaisujen puitteissa. Ensimmäisen rakennusvaiheen osalta arvokkaita säilyneitä elementtejä ovat keskikäytävät alkuperäisine ovineen, alkupe-
räiset, puusomisteiset hissit, sekä porrashuoneiden alkuperäiset pintamateriaalit ja kaiteet.

Eniten sisätilojen korjaustöitä on kohdistunut vanhimpaan rakennusosaan, jonka väliseiniä ja wc-tiloja on uusittu. Huomattavimmat muutostyöt ovat kohdistuneet nykyisin auditorion etutilana toimiviin tiloihin vanhimman rakennusosan pohjoissiivessä sekä 1980-luvun laajennuksen aulajärjestelyihin, joiden nykyasu on vuodelta 2004. Matalan siiven, jossa kivimuseo alun perin sijaitsi, molempien kerrosten avarat yhtenäiset tilat on myöhemmin jaettu toimistohuoneiksi ja IT-tiloiksi. Nämä muutokset ovat kuitenkin palautettavissa.

Rakennus on ollut koko historiansa saman käyttäjän hallussa ja rakennuksen käyttötarkoitus on säilynyt samana. Vanhempien rakennusosien säilyneisyyteen on varmasti vaikuttanut se, että laboratoriotilojen uudistamistarpeet on voitu suunnata rakennuksen laajennusosiin ja vanhoja tiloja käyttää toimisto- ja hallintotiloina.

Lähteet

Arkistolähteet

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus (EKS)
Vanhat asemakaavat

Espoon rakennusvalvonta (ERava)
Rakennuslupatiedot, lupapiirustukset

Geologisen tutkimuskeskuksen arkisto (GTKA)
Vanhoja valokuvia
Rakentamiseen liittyvää aineistoa
Piirustuksia

Kansallisarkisto (KA)
Geologisen tutkimuslaitoksen arkisto
Ca:4-6 Hallituksen pöytäkirjat (1950-1956)
Ca:12 Hallituksen pöytäkirjat (1966-1969)
Ea:18-19 Lehtileikkeet (1954-1956)
Rakennushallitus
Rakennushallitus laa. 832-837 – GTK:n eriaikaisia rakennuspiirustuksia

Senaatti-kiinteistöjen arkisto (SKA)
Eriaikaisia rakennuspiirustuksia
Aiemmat historia- ja kuntoselvitykset

Painamattomat lähteet

Arkkitehtitoimisto Bengt Lundsten Oy, 1999. *Otaniemen rakennukset : suojeluedellytysten selvitys*. Helsinki: Valtion kiinteistölaitos.

Arkkitehtitoimisto Bengt Lundsten Oy; Arkkitehdit NRT, 1999, 2012. *Geologian tutkimuskeskus GTK, Betonimiehenkuja 4: Kivimuseo, Kivimiehentie 1. Suojeluedellytysten selvitys*. Helsinki: Valtion kiinteistölaitos.

Delete Tutkimus Oy, 2013. Kuntotutkimukset ja -kartotukset. GTK, osa 2. Betonimiehenkuja 4, Espoo. 8.3.2013. Helsinki: Senaatti-kiinteistöt.

Delete Tutkimus Oy, 2013. Kuntotutkimukset ja -kartotukset. GTK, osat 1, 3 ja 4. Betonimiehenkuja 4, Espoo. 30.5.2013. Helsinki: Senaatti-kiinteistöt.

Pajunen, Alpo K. 1972. Tilantarvekuvaus julkisessa rakennushankkeessa. Diplomityö. Rakennushallitus 1972, Teknistaloudellinen ryhmä.

Painetut lähteet

ark-byroo, 2016. Metropolia II, Bulevardi 29, rakennushistoriaselvitys. Helsinki: Senaatti-kiinteistöt.

A-konsultit; Lt-konsultit; Arkkitehdit Paunila & Rautamäki, 1994. *Otaniemen maankäyttösuunnitelma*. Helsinki: Rakennushallitus.

Arkkitehtitoimisto Livady ja Maisema-arkkitehti MM 2014. *Otaniemen keskeinen kampusalue. Kulttuuriympäristöselvitys*. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 8/2014. Espoo: Espoon kaupunkisuunnittelukeskus.

Kauranne, L. K., 2010. Ikuisesti nuori – Geologian tutkimuskeskuksen 125-vuotishistoriikki. Espoo: Geologian tutkimuskeskus.

Luoto, Reima T. A., 2001. *Espoon aikakirjat*. Espoo: Espoon kaupunki.

Maisala, Pertti, 2008. Espoo – oma lukunsa. Espoo: Espoon kaupunkisuunnittelukeskus.

Penttilä, Timo, 2008. Building Alma Mater – Alvar Aalto and the Otaniemi Campus. Artikkeliteoksessa: *Alvar Aalto, architect : University of technology, Otaniemi 1949-74*. s.6-61. Helsinki: Alvar Aalto Foundation / Alvar Aalto Academy.

Ruso, Risto ja Metsola, Pekka, 1964. Otaniemi-suunnitelma ja sen toteuttaminen. *Otaniemi* : eripainos julkaisusta *Rakennustekniikka*, 1964:9-10, s.615-620.

Virkkala, Kalevi, 1986. Geologian tutkimuskeskuksen 100-vuotishistoriikki. Espoo: Geologian tutkimuskeskus.

Verkkolähteet

Espoon historia. Espoon kaupungin verkkosivut.
http://www.espoo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta/Historia
Haettu 15.8.2017.

GTK täyttää 125 vuotta. Tiedote Geologian tutkimuslaitoksen verkkosivuilla.
http://www.gtk.fi/_system/print.html?from=/_system/In_focus/news_0067.html
Haettu 15.8.2017.

Vuorinen, Juha, 2011. Muutoksen kampukset. Helsinki: Museovirasto.
<http://www.nba.fi/fi/File/1240/muutoksen-kampukset.pdf>
Haettu 21.8.2017

Liite

Rakennusluvut

Lupa-asiakirjat on saatu Espoon rakennusvalvonnan arkistosta. Ne ovat lisäksi saatavilla rakennusvalvontaviraston sähköisessä palvelussa Arskassa. Luvat on alla esitetty kronologisessa järjestyksessä.

Päärakennus

1953

Rakennuslupatunnus: 49-1954-653-A
Toimenpide: Geologisen tutkimuslaitoksen uudisrakennus
Lupa myönnettiin: 21.7.1953
Hakija: Rakennushallitus
Suunnittelija: Eva Larkka (Georg Wigström, Martti Melakari)

1968

Rakennuslupatunnus: 49-1968-640-B
Toimenpide: Uudisrakennuksen rakentaminen, Geologisen tutkimuslaitoksen laajennus.
Lupa myönnettiin: 18.11.1968
Hakija: Suomen valtio / Rakennushallitus
Suunnittelija: Tuula Vainio (Matti E. Hirvonen, yliarkkitehti Aarne Nuortila)

1970

Rakennuslupatunnus: 49-1970-880-C
Toimenpide: Rakennuksen käyttötarkoituksen muutos eli osittain maanpinnan alla sijaitsevien varasto- ja arkistotilojen muuttaminen työhuoneiksi.
Lupa myönnettiin: 26.10.1970
Hakija: Suomen valtio / Otaniemen hoitokunta
Suunnittelija: -

1971

Rakennuslupatunnus: 49-1971-250-C
Toimenpide: Huoneiden yhdistäminen ja käyttötarkoituksen muutos.
Lupa myönnettiin: 26.4.1971.
Hakija: Suomen valtio / Otaniemen hoitokunta
Suunnittelija: -

1977

Rakennuslupatunnus: 49-1977-565-C
Toimenpide: Sisä rakenteiden muutos
Lupa myönnettiin: 14.7.1977

Hakija: Otaniemen hoitokunta
Suunnittelija: Insinööritoimisto Aatos Oy

1985

Rakennuslupatunnus: 49-1985-238-BC
Toimenpide: Geologisen tutkimuslaitoksen lisärakennuksen rakentaminen ja sisä rakenteiden muuttaminen vanhassa osassa. Lisärakennuksen valmistumisen jälkeen peruskorjataan vanha rakennus.
Lupa myönnettiin: 4.7.1985.
Hakija: Rakennushallitus
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen

1987

Rakennuslupatunnus: 49-1986-1762-A (lupapaperissa C-lupa)
Toimenpide: Tutkimusrakennuksessa tehtävät muutokset: käyttötarkoituksen muutos (asunnot ja laboratoriotilat toimistoiksi) ja sisä rakenteiden muutoksia. Lisäksi haetaan lupaa polkupyöräkatoksen rakentamiseen.
Lupa myönnettiin: 23.4.1987
Hakija: Suomen valtio / Rakennushallitus
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen

Rakennuslupatunnus: 49-1987-1772-C
Toimenpide: Haetaan lupaa tilapäisen portaan rakentamiseen Geologisen tutkimuskeskuksen rakennukseen.
Lupa myönnettiin: 21.1.1988.
Hakija: Suomen valtio / Rakennushallitus
Suunnittelija: -

Rakennuslupatunnus: 49-1987-1718-C
Toimenpide: Väsäisiä muutoksia sisä rakenteissa sekä julkisivussa. Liittyy lupaan 238-B-85.
Lupa myönnettiin: 17.12.1987
Hakija: Suomen valtio / Rakennushallitus
Suunnittelija: -

1989**Rakennuslupatunnus:** 49-1989-2127-C

Toimenpide: Geologian tutkimuskeskuksen rakennus on rakennettu luvalla 565-A-54. Sen kaikki kuusi kerrosta yhdistävät A-portaan välityksellä samaksi palo-osastoksi. Muutosluvan 1762-AC-86 yhteydessä jaettiin kerrokset A-30 luokkaisiin seinin ja osin omiksi osastoiksi A-portaan kohdalla. Nyt haetaan lupaa käyttää rakennetta, joka ei täytä osastointivaatimusta. Koska paloturvallisuus paranee muutostöitä edeltävästä vaiheesta, voitaneen hakemukseen suostua.

Lupa myönnettiin: 21.12.1989**Hakija:** Rakennushallitus**Suunnittelija:****1995****Rakennuslupatunnus:** 49-1995-623-C

Toimenpide: Haetaan lupaa kattomateriaalin ja värin muutokselle

Lupa myönnettiin: 29.6.1995**Hakija:** Suomen valtio / Rakennushallitus**Suunnittelija:** -**1998****Rakennuslupatunnus:** 49-1998-2269-B

Toimenpide: Tutkimusrakennuksen tuulikaapin laajennus sekä mainoslaitteiden asentaminen julkisivulle.

Lupa myönnettiin: 11.2.1999**Hakija:** Valtion kiinteistölaitos**Suunnittelija:** Arkkitehtitoimisto Timo Jokinen**2003****Rakennuslupatunnus:** 49-2003-1761

Toimenpide: Geologian tutkimusrakennuksen laajentaminen mm. luentosalilla sekä sisäisiä käyttötarkoituksen ja palo-osastoinnin muutoksia. Rakennukseen tehdään uusi keittiö ja ruokasali osin toimistotilojen sijaan, osin laajennuksena. Nykyinen auditorio muutetaan kivimuseoksi. ATK- ja laboratoriotiloja muutetaan kirjaston käyttöön ja uudet ATK-tilat tehdään ruokalan sijaan. Nykyinen kirjasto muutetaan toimistotiloiksi.

Lupa myönnettiin: 4.12.2003**Hakija:** Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:** Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen**2004****Rakennuslupatunnus:** 49-2004-1160

Toimenpide: Uuden auditoriosiiiven lasikattoisen aulan kerrososastointi siirretään viereisen rakennusosan ulkoseinälle.

Lupa myönnettiin: 8.7.2004**Hakija:** Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:** Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen**2005****Rakennuslupatunnus:** 49-2004-1943

Toimenpide: Tutkimusrakennuksen laajennuksen rakennustöiden aikaiset muutokset (liittyy lupaan 49-2003-1761)

Lupa myönnettiin: 14.2.2005**Hakija:** Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:** Arkkitehtitoimisto Jukka Turtiainen**2007****Rakennuslupatunnus:** 49-2007-1185

Toimenpide: Huonetilajärjestelyiden muutokset F- ja G-portaiden rakennusosissa 2. ja 4. kerroksissa. Toisessa kerroksissa lisätään eteistila ja uusi ovi työtilasta käytävään. Laboratoriotilan turvallisuutta parannetaan rakenteellisesti. Neljännessä kerroksessa toimistohuone muutetaan neuvoteluhuoneeksi.

Lupa myönnettiin: 23.8.2007**Hakija:** Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:** Arkkitehti Ritva Kokkola-Lemarchand, Atelier23 Arkkitehdit Oy**2011****Rakennuslupatunnus:** 49-2011-989

Toimenpide: Tutkimuslaitosrakennuksen (rak. 2) 2.-6. kerroksen wc-ryhmien muutostyöt, 6. kerroksen tilajärjestelymuutokset, uuden ilmanvaihdon konehuoneen rakentaminen olemassa olevaan harjakattoiseen ullakotilaan sekä jäähdytyskoneiden sijoittaminen rakennuksen uudemman, pohjoisemman siiven vesikatolle. Rakennuksen esteettömyyttä parannetaan lisäämällä inva-wc -tilat kerroksiin 2-4 ja 6.

Lupa myönnettiin: 25.8.2011**Hakija:** Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:** Arkkitehti Vesa Tiilikka**Autotalli****1954****Rakennuslupatunnus:** -**Toimenpide:** Uudisrakennus**Lupa myönnettiin:****Hakija:** Suomen valtio / Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:** Heikki Sysimetsä, Martti Melakari**1957****Rakennuslupatunnus:** (piirustukset päivätty 4.4.1957)**Toimenpide:** Autotallia pidennetty 7 metriä**Lupa myönnettiin:****Hakija:** Suomen valtio / Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:** Annikki Virtanen (piirtäjä), Heikki Sysimetsä, Toini/Toimi Hämäläinen**1970****Rakennuslupatunnus:** 49-1970-467-C**Toimenpide:** ei tietoa**Lupa myönnettiin:****Hakija:** Suomen valtio / Senaatti-kiinteistöt**Suunnittelija:**

ark-byroo

Arkkitehtitoimisto ark-byroo Oy

Kustaankatu 3, 00500 Helsinki

www.arkbyroo.fi

info@arkbyroo.fi

010 2350 566